

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 86

Poznań, piątek dnia 21 lutego 1930

Rok XXV

Na zachód, a nie na wschód

Podczas gdy w stosunku do zachodniego sąsiada polityka polska wykazuje fatalną słabość, która wyraża się w rezygnowaniu z najpoważniejszych wartości politycznych, pewna część prasy polskiej z półoficjalnym organem „pulkowników”, warszawskim „Kurjerem Porannym”, alarmuje czytelników „gro-madzącymi się chmurami na wschodzie”, możliwością ataku sowieckiego na Polskę oraz Rumunję i w ogóle jakimiś groźnymi komplikacjami na granicy polsko-rosyjskiej.

Alarmy te należy przyjmować z należytą rezerwą i krytyką. Wiemy z doświadczenia, że są w kraju naszym czynnikami, które pragną odwrócić uwagę społeczeństwa od zachodu, a skierować ją na wschód.

Czynnikami te wyzyskują obecne wybitnie antyrosyjskie nastroje w świecie. Należy jednak w tych nastrojach rozróżniać to, co ma czyste podłoże moralne, od tego, co jest zabarwione wyłącznie egoistycznym interesem odnośnych państw.

Propaganda komunistyczna musi być zwalczana. Jesteśmy zwolennikami zdecydowanej i nieubłaganej walki u nas z komunizmem i z tem wszystkim, co do komunizmu prowadzi. Domagamy się wzmocnienia jedynych właściwych barier przed czerwoną falą, to znaczy poczucia religijnego, zasad moralności i praworządności, oraz umiarkowania społecznego. Cały też świat katolicki z przejęciem przeczytał orędzie papieża Piusa XI o ohydnych prześladowaniach religijnych w Rosji, które, w katolicyzmie, muszą wywołać oburzenie i potępienie.

Ale obok tej akcji, wypływającej z pobudek szlacheckich, rozwija się działalność, mająca na oku tylko poszczególne interesy. Rosja, bez względu na ustrój, jest państwem, którego interesy kolidują z interesami innych państw. Są to kolizje czysto gospodarcze i polityczne, które istniały, zanimkolwiek przypuszczal, że powstanie ustrój sowiecki. Otóż, gdy wchodzi w grę czynnik ten czysto egoistyczny, Polska musi się kierować również tylko własnymi interesami. Nie może kasztanów wyciągać z ognia za innych.

Akcja, o której niektórzy marzą, pośrednio doprowadziłaby tylko do podminowania ziem wschodnich, a zarazem do podważenia podstaw państwa polskiego nad Bałtykiem. Mamy pod tym względem doświadczenie. Polska zaczęła upadać w konsekwencji zapłataną się w beznadziejne zagadnienie wschodnie. A ostatni nasz wypad na Kijów w r. 1920 również smutnie się skończył. Nie powinniśmy kłaść palcy między drzwi Rosji a Ukrainy, patrząc na ruch ukraińskiego, pamiętając o tem, co się święci w Małopolsce wschodniej i na Wołyniu.

Tępnym komunizmem bezlitośnie bronimy polską, łączymy się, jako katolicy, w ogólnym proteście przeciw religijnym prześladowaniom w Rosji, ale nie pozwalamy się wciągać w rydwan obcych

Przed decyzją Reichstagu

Niewyjaśnione stanowisko poszczególnych stronnictw w sprawie umowy likwidacyjnej z Polską

W związku z wczorajszą uchwałą gabinetu Rzeszy, podtrzymującą jego dotychczasowe stanowisko w sprawie polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej, narazie trudno się zorientować, jakie stanowisko zajmą przy głosowaniu w Reichstagu poszczególne stronnictwa. Wprawdzie komunikat biura Wolfa, komentujący wspomnianą uchwałę gabinetu Rzeszy, twierdzi, że zarówno Centrum (Katolicka Partja Ludowa), jak Niemiecka Partja Ludowa, które początkowo domagały się wyjęcia umowy z Polską z ogólnego kompleksu umów haskich, później zmieniły swe stano-

wisko, są jednak także objawy, wskazujące na odmienny stan rzeczy.

Tak np. w wczorajszej „Germanii”, która, jak wiadomo, jest głównym organem partji centrowej, znajdujemy artykuł, wypowiadający się w formie dosyć katorycznej za odłączeniem umowy z Polską od innych umów. Pismo twierdzi, że przypuszczenie, jakoby rząd francuski uzależniał ratyfikację planu Younga od zgody Niemiec na umowę z Polską, jest niesłuszne, gdyż wprowadzenie w życie umów haskich jest dla Francji zbyt ważne.

Gra nacjonalistów niemieckich

Równocześnie demokratyczna „Vossische Zeitung”, występująca zawsze za ratyfikację umowy, we wczorajszym swym wydaniu podkreśla bardzo poważne trudności, na jakie napotyka ta ratyfikacja. Pismo twierdzi, że nacjonaliści prowadzą walkę z tą umową głównie w tym celu, by obalić w ten sposób cały plan Younga i rząd kanclerza Müllera. Plan opozycji prawicowej — pisze dziennik — charakteryzowało doświadczenie jedno z pism socjalistycznych, oświadczając, że atak frontowy, to znaczy atak przeciwko samej umowie haskiej już z tego powodu nie miałby widoków powodzenia, że opozycja operować może tylko frazesami, nie zaś argumentami rzeczowymi. Dlatego też uderza ona na umowę warszawską, uważając ją za flankę całego kompleksu umów haskich. Nacjonaliści niemieccy oczekują, że o ile uda im się przez to uderzenie flankowe obalić umowę warszawską, tem samem również obalą i ca-

ły plan haski, pociągając za sobą upadek rządu kanclerza Müllera, przyczem walka przeciw układowi likwidacyjnemu z Polską już z tego powodu jest łatwiejsza i rokuje powodzenie, że opozycja nacjonalistyczna liczyć może w swej kampanji na bezpośrednie względnie pośrednie poparcie ze strony kół koalicji rządowej.

W ostatnich dniach nadzieje nacjonalistów — oświadcza „Vossische Zeitung” — opierały się na rozmowie, którą sekretarz stanu prezydenta Rzeszy dr. Meissner odbył onegdaj z ministrem Curtiusem w sprawie umowy polsko-niemieckiej. Z kół nacjonalistycznych wyrażono przypuszczenie, że dr. Meissner odbył tę konferencję na polecenie prezydenta Hindenburga.

Oba streszczone powyżej artykuły: „Germanii” i „Vossische Zeitung” ukazały się jeszcze przed wczorajszą uchwałą gabinetu Rzeszy, rzucając jednak światło na ogólne nastroje.

Jak wystąpienia czynników „sanacyjnych” szkodzą Polsce

Jako rzecz charakterystyczną stwierdzić jeszcze należy, że nacjonalistyczna „Deutsche Tageszeitung” wyzyskuje poszczególne ustępy ostatniej mowy min. Zaleskiego w komisji zagranicznej Senatu do nowych wywodów antypolskich. W mowie tej, jak wiadomo, min. Zaleski, chcąc dowieść, że wyniki konferencji haskiej są dla Polski korzystne, wysunął jako argument, iż w następstwie umów haskich skreślono należności państwa polskiego za mienie państwowe pruskie i austriackie, przejęte przez Polskę na odzyskanych obszarach. Jakkolwiek sprawa ta nie ma nic wspólnego z polsko-niemiecką umową likwidacyjną, gdyż wspomniane sumy już dawno zostały zaliczone na konto rozrachunków komi-

sji reparacyjnej, jednak „Deutsche Tageszeitung”, korzystając z tendencyjnego na polski użytek wewnętrzny sformułowania sprawy przez min. Zaleskiego, łączy znowu to zagadnienie z postanowieniami finansowymi umowy likwidacyjnej, twierdząc, że Polska odniosła w niej wielkie korzyści.

Równocześnie „Deutsche Tageszeitung” powołuje się na głos warszawskiej prorządowej „Gazety Polskiej”, występującej za ratyfikacją umowy likwidacyjnej, jako na dowód, że umowa ta zawiera jeszcze zbyt mało ustępstw ze strony Polski, skoro sami Polacy nalegają na jej przyjęcie. Nie po raz pierwszy zaznaczają się tu już szkodliwe skutki wystąpień prasy „sanacyjnej”.

Coby jeszcze Niemcy pragnęli wytargować od Polski?

W jakim kierunku miałyby iść żądane przez Niemców dalsze zmiany umowy likwidacyjnej — obok włączenia noty, dotyczącej zrezygnowania przez Polskę z prawa odkupu osad Komisji Kolonizacyjnej do właściwego tekstu umowy — o tem świadczą artykuły prof. Seringa, zamieszczone na łamach

„Deutsche Allgemeine Zeitung”. W artykułach tych prof. Sering pisze o niebezpieczeństwie, jakim grozi rzekomo mniejszości niemieckiej w Polsce polska ustawa o reformie rolnej oraz rozporządzenie o pasie granicznym, — i domaga się zmian w tych właśnie dziedzinach.

Warszawę co do wprowadzenia do niej różnych zmian. Korespondent zaznacza, że ambasador niemiecki w Paryżu v. Hoesch był kilkakrotnie w ostatnich dniach u Tardieu i Brianda celem uzyskania zgody Francji na wyłączenie umowy likwidacyjnej z planu Younga.

Wiadomość ta wywołała w sferach politycznych francuskich wielkie zdziwienie, o żadnych bowiem krokach tego rodzaju, poczynionych jakoby przez ambasadora niemieckiego w Paryżu, nic tu nie wiadomo. Na zapyta-

Paryż, 21. 2. (PAT). Berliński korespondent dziennika „Paris Midi”, który jest zwykle oddźwiękiem opinii kół rządowych niemieckich, oświadcza, że pod coraz większą presją opinii publicznej, oraz stronnictw politycznych wszystkich odcieni, zaczynając od hitlerowców, a kończąc na socjalistach, nastąpi niezawodnie wyeliminowanie polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej z ogólnego planu Younga i dyskusja nad ratyfikacją wymienionej umowy odłożona będzie do chwili osiągnięcia porozumienia z

interesów i obcych wpływów, które chętnieby pchnęły nas na wschód, by

nas odciąć od naszych podstaw zachodnich.

nie korespondenta P. A. T. kół bliższe francuskiego min. spraw zagr. oświadczyły, że przy ostatnim widzeniu się Brianda z ambasadorem v. Hoeschem, które odbyło się w ub. poniedziałek, w dzień upadku gabinetu Tardieu, sprawa umowy likwidacyjnej polsko-niemieckiej i zajętego wobec niej przez rząd berliński stanowiska, nie była wcale poruszana.

Żyd nauczycielem w seminarjum państwowem

Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Głośnie na całą Polskę stała się już sprawa naznaczenia przez kuratorium szkolne krakowskie nauczyciela Żyda do państwowego seminarjum nauczycielskiego w Jędrzejowie. Przeciwnie temu wystąpiła najpierw młodzież szkolna, i to w szlachetny sposób, gdyż nie wszczynając żadnych rozruchów, nie podnosiła buntów, tylko napisała prośbę do ks. biskupa o laskawą interwencję w tej sprawie, gdyż nauczyciel Żyd kazał im gwałcić niedzielę. Dyrektor seminarjum, p. Nowak, nawymyślał za to młodzieży, prośbę do biskupa skonfiskował, uczniom zagroził za to wydaleniem z zakładu, brońnię zawzięcie nauczyciela Żyda.

Na powyższe fakty oburzyło się całe miejscowe społeczeństwo, urządzono kilka zebrań, na których założono protest przeciwko naznaczeniu nauczyciela Żyda do szkół katolickich polskich. Trzy protesty wysłano już do ministerstwa oświaty oraz do kuratorium szkolnego w Krakowie.

Doradca prawny rolnika

Rolnik w licznych swych czynnościach, związanych z zawodem, napotyka przeróżne przepisy prawne, o których nigdy nie słyszał, ani też istnienia ich nawet nie domyślał się, a na wypadek ich naruszenia ponosi dotkliwe dla siebie skutki, od grzywny aż do kary aresztu, bowiem nieznaną sobie prawem tłumaczyć się nie może. To też oddawna dawała się odczuć potrzeba jakiegoś podręcznika, do którego by dbały o swe interesy rolnik mógł zająrzeć i z prawem go interesującym zaznajomić się.

Tę potrzebę zaspakają w dostatecznej mierze „Zbiór przepisów prawa administracyjnego w zastosowaniu do potrzeb rolnika”, ułożony przez magistrą praw Józefa Staryszaka.

Ukazały się dotąd dwa pierwsze zeszyty: zeszyt I (1. Prawo lowieckie, 2. Prawo budowlane, 3. Prawo drogowe, 4. Prawo sanitarne) i zeszyt II A. (Administracja Ziemska: 1. Prawo scaleniowe, 2. Prawo o znoszeniu serwitutów, 3. Prawo melioracyjne, 4. Prawo o obrocie ziemią, 5. Prawo o ochronie drobnych dzierżawców rolnych, 6. Prawo o osadnictwie rolniczym), następne zeszyty ukażą się w niedługim czasie, każdy po 50 gr., z przesyłką pocztową 70 gr. Zeszyty mają tę zaletę, że stanowią odrębną całość.

Skład główny w sekretarjacie głównym Stronnictwa Narodowego — Warszawa, Al. Jerozolimskie 17. Należność nadsyłać można na konto nr. 1.818 w P. K. O.

Przed dymisją min. Czerwińskiego?

Warszawa, 21. 2. (Tel. wł.) W kółach politycznych obiegają pogłoski, jakoby w niedługim czasie miała nastąpić dymisja ministra W. R. i O. P. p. Czerwińskiego.

Jako domniemanego kandydata wysuwano profesora politechniki lwowskiej dr. Juliana Tokarskiego.

Walka o zdrowie moralne

Od Katolickiej Agencji Prasowej otrzymujemy następujący artykuł:

Już wiesz narodowy wypowiedział te pamiętne słowa, że niczem Sybir, niczem knuty, lecz narodu duch zatruty — to dopiero „bólów ból”.

Istotnie, w okresie naszej niepodległości jesteśmy świadkami z roku na rok coraz bardziej wzmagających się usiłowań „obcych agentur”, aby zatruci ducha polskiego bakcyliami niezdrowej i wyuzdanej erotyki, aby stępić jego wrażliwość na zbrodnie i wszelkiego rodzaju występki, aby zerwać z niego jego charakter chrześcijański i narodowy. Trzeba przyznać, że na żadnym innym odcinku naszego życia nie poniesiliśmy tyle szkód, ile właśnie w dziedzinie moralnej.

Obniżenie się poziomu moralnego społeczeństwa należy zawdzięczać nie tyle pornograficznemu plodom takich pisarzy, jak Boy - Żeleński lub Kaden-Bandrowski, nietylko kabaretom i music - hallom, ile kinematografom, które docierają już do małych miasteczek i stają się niejako strawą codzienną w dziedzinie rozrywek dla całego społeczeństwa. Teatry nasze pustoszeją, kina zawsze są pełne; teatry żyją subsydjami, na kinach przedsiębiorcy robią dobre interesy.

Powodzenie swoje kina w olbrzymiej większości wypadków zawdzięczają spekulowaniu na najniższych instynktach natury ludzkiej. Mało jest zakładów kinematograficznych, które w doborze obrazów świetlnych, w reklamach swych dbają o zachowanie zasad przyzwoitości i dobrej obyczajności. Takiej ofensywy wyuzdania, jak u nas, niema nigdzie zagranicą, szczególnie pod względem handlarstwa jaskrawymi tytułami, nieprzyzwoitości reklamami i kłamliwymi prospektami.

Przeciwko tej ofensywie wyuzdania moralnego, przejawiającej się w „handlowym spekulowaniu na popularność filmów, wyciągających na ekran możliwości jaskrawe sceny z życia erotycznego”, wystąpił odważnie „Kurjer Poznański”. Z całym uznaniem należy podkreślić stanowisko w tej sprawie „Kurjera Poznańskiego”, że nie zawahał się wypowiedzieć walki spekulantom filmowym, poświęcając nawet w tej walce ideowej swe własne zyski, płynące z reklam filmów erotycznych. Zyskał natomiast uznanie i tem większe poparcie ze strony zdrowej i rozumnej części naszego społeczeństwa.

W walce, jaką wypowiedział „Kurjer Poznański” szkodliwym filmom, oparł się na założeniu, że „nie potrzeba być świętoszkiem faryzeuszowskim, by być tego zdania, że rozkiełszanie zmysłów za pomocą obrazów świetlnych w kinematografach, dostępnych każdemu, także młodzieży, nawet nieletniej, jest igraszką niebezpieczną ze stanowiska zbiorowego zdrowia moralnego, a także fizycznego, by społeczeństwu, dbającemu o swoje jutro, zagadnienie to mogło być obojętne”.

Obrazy świetlne cenzuruje specjalna komisja, powołana ad hoc przez ministerium spraw wewnętrznych. Ona ponosi faktyczną odpowiedzialność za dopuszczanie filmów do wyświetlania. Pod adresem zatem tej komisji ministerjalnej muszą się kierować wszelkie protesty przeciwko wyciąganiu na ekran jaskrawych scen z życia erotycznego, przeciwko idealizowaniu a nawet nieraz apoteozowaniu zbrodni i zbrodniarzy, przeciwko demoralizowaniu młodzieży i dorosłych. Zwłaszcza te pikantne zapowiedzi: „Film tylko dla dorosłych” — bardziej jeszcze zaostreżają niezadowolone żądze i doprowadzają do używania różnych wybiegów.

Aby przeciwdziałać złu, aby zmusić komisję ministerjalną do liczenia się z zasadami moralnymi, „Kurjer Poznański” proponuje, aby do tej komisji wszedł ekspert z ramienia władzy duchownej. Bardzo słuszny postulat, gdyż zadaniem właśnie Kościoła Katolickiego jest stać na straży wiary i moralności. W żadnym społeczeństwie praworządnym i szanującym się nie jest do pomyślenia taka dwutorowość, by z jednej strony Kościół wszechpłatał zasady moralne w szkołach, a z drugiej strony, by władze rękę przykładły do burzenia w duszach ludzkich tych zasad, zezwalając na wyświetlenie filmów niemoralnych.

Inicjatywa „Kurjera Poznańskiego” powinna być zrozumiana i przyjęta przez ministerium spraw wewnętrznych, tem bardziej, że zagranicą du-

chowienstwo bierze udział w cenzurowaniu filmów i żadna stąd szkoda nie plynie dla państwa, a, przeciwnie, pożytek, gdyż, jak statystyka wykazuje, zmniejsza się ilość występów i zbrodni. Tak jest np. we Włoszech. Państwowa wytwórnia a zarazem komisja cenzurująca „Luca” poza tem że składa się z poważnych znawców literatury i sztuki, ma wśród siebie również i przedstawicieli Kościoła Katolickiego. A pod względem wykonania i wartości artystycznej obrazy świetlne włoskie należą w świecie do najlepszych.

Czas więc najwyższy, aby skończyć z filmami, siejącymi w naszym społeczeństwie zgorzniecie i zgniliznę moralną. Społeczeństwo powinno obrazić te i kina, wyświetlające je, zbrokotować, władze zaś państwowe winny zaostreżić cenzurę i zaprosić do komisji przedstawicieli władzy duchownej.

X. Z. K.

Tyle Katolicka Agencja Prasowa. Wyrażamy jej wdzięczność za poparcie naszej inicjatywy, co zarazem wzmożni stanowisko Związku Teatrów Świe-

Plon trzech godzin

Różni różnie mówią o niezwyklej pospiechu, z jakim Sejm dokonał w tym roku uchwalenia budżetu. Gdy jedni podnoszą z uznaniem pracowitość szczególnie komisji budżetowej, która w tym roku zrobiła w czterech tygodniach to, na co kiedyś potrzebowała trzech miesięcy, to drudzy, nie kwestjonując bynajmniej pracowitości i dobrej woli Sejmu, wyrażają pogląd, że zbyt ni pospiech odbił się ujemnie na rezultacie pracy, czyli na samym budżecie.

Rację mają jedni i drudzy. Jeśli nawet krótkość czasu nie pozwoliła Sejmowi na gruntowną przebudowę budżetu celem przystosowania go do obecnego stanu gospodarczego kraju, to winą spada tutaj na te czynniki, które świadomie zmarnowały Sejmowi dwa miesiące czasu, a potem sprzeciwiły się katerycznie przedłożeniu sesji o jeden miesiąc, jak to proponował Klub Narodowy.

Pospiech odbił się także na dyskusji w plenum Sejmu, na którą przeznaczono ogółem 63 godziny. Po odliczeniu z tego czasu potrzebnego dla referentów i ministrów resztę podzieleno według pewnego klucza między kluby sejmowe, wyznaczając każdemu z nich kontyngent czasu, który mógł wprawdzie zużyć według swego uznania, ale którego przekroczyć nie mógł. Według tego podziału Klub Narodowy otrzymał — trzy godziny.

Każdy, kto choćby urywkami czytał przemówienia przedstawicieli Klubu, drukowane w naszym piśmie, przyzna, że Klub ten krótki okres trzech godzin umiał wyzyskać. Wszystkie przemówienia stanowią planową całość, uzupełniając się wzajemnie. Inne, liczniesze kluby miały więcej czasu, mogły szczegółowiej omówić i podkreślić te sprawy, które je więcej obchodziły. Ale tylko Klub Narodowy w przeciągu trzech godzin powiedział wszystko, co o polityce i gospodarce państwa w interesie narodu i państwa uważał za obowiązek swój powiedzieć, nie ograniczając się przy tem do samej krytyki, ale — zgodnie ze stałą swą taktyką na terenie parlamentarnym — wskazując zarazem pozytywne środki naprawy.

Drogi wyjścia z obecnego przesilenia wskazało ogólnie przemówienie prezesa Klubu prof. Rybarskiego, który ponadto uzasadnił stosunek Klubu do budżetu i wnioski oszczędnościowe, zmierzające do obniżenia ciężarów podatkowych i przyspieszenia przez to procesu kapitalizacji wewnętrznej.

Przemówienie to uzupełnili w zakresie gospodarczym posłowie Szturmowski i Zalewski. Poseł Szturmowski, drobny rolnik z Pomorza, nie ograniczył się do biadań na temat kryzysu rolnego, jak to czynią posłowie z rozmaitych stronnictw chłopskich, ale wskazał na związek rolnictwa z innemi działami gospodarstwa narodowego, szczególnie z handlem, a zakończył słowem, prostem, krótkim i wyraźnym hasłem, że jedynie oszczędność i praca gospodarstw indywidualnych może wprowadzić Polskę z trudności gospodarczych. Do takich samych wniosków doszedł poseł Zalewski po bystrej analizie gospodarki państwa w zakresie przemysłu, protestując gorąco przeciwko macoszemu traktowaniu rzemiosła w Polsce.

Marszałek Trąpczyński w mowie, wysłuchanej w skupieniu i okla-

nych na Poznańskie i Pomorze, który — jak o tem pisaliśmy — przychylił się, choć częściowo, do naszych postulatów i wystąpił w tym sensie z wnioskami wobec własnej centrali organizacyjnej w Warszawie, jako też wobec Związku Przemysłowców Filmowych.

Słusznie Katolicka Agencja Prasowa, zgodnie z nami, kładzie główny nacisk na rolę komisji filmowej ministerium spraw wewnętrznych. Bez jej — jak to się nazywa — „paszportu” żaden film nie może być wystawiony, a zarazem „paszport” ten zmusza właścicieli teatrów świetlnych do nietykania niczego w filmie, włącznie jego nazwy.

Sprawa jest nagła, bo teatry świetlne mają już i tak filmy zakontraktowane na kilka miesięcy naprzód; chodzi więc o to, by zmiana w Warszawie nastąpiła przynajmniej możliwie wcześniej. Mamy nadzieję, że władza duchowna użyje całego swego wpływu, by uzyskać głos w komisji filmowej ministerium spraw wewnętrznych, i to jak najrychlej.

Stwierdzamy z zadowoleniem, że ogłoszenia i reklamy tutejszych teatrów świetlnych, przynajmniej naszemu piśmie przysyłane, są obecnie, jak o to prosiliśmy z naciskiem, powściągliwe.

skiwanej przez całą Izbę poza B. B., jeszcze raz bez ogródek napiętnował stosunek rządów pomajowych do prawa, które powinno być podstawą każdego państwa, i zapytywał wprost nowego ministra sprawiedliwości, czy — jako sędzia — zechce zerwać z polityką łamania prawa, stosowaną przez poprzedniego ministra Cara. Odpowiedź, świadcząca o dobrych chęciach nowego ministra, nie wypadła niestety całkiem zadowalniająco.

Wicemarszałek Sejmu poseł Czerwutski podniósł znaczenie dla narodu i państwa religijnego wychowania młodzieży i zaprotestował przeciw — obrażając uczucia religijne ogromnej większości narodu — polityce min. Czerwińskiego. Politykę tę w innych dziedzinach szkolnictwa, a zwłaszcza w stosunku do kresów wschodnich poddał ostrej krytyce poseł dr. Bałicka.

Poseł Beręzowski w zwięzłej, mocnej deklaracji streścił stanowisko Klubu wobec polityki min. Zaleskiego, która lekceważeniem sprawy sojuszu i nadmierną ustepliwością wobec Niemców przyczynia się do spotęgowania ataku na nasze granice zachodnie.

Z „radosną twórczością” trzyletnich rządów gen. Składkowskiego w zakresie administracji, samorządu, konfiskat, postępowania policji rozprawił się w ostrych słowach poseł Wierczak, zwracając przytem uwagę na fatalne wyniki gospodarki rządów pomajowych na naszych kresach wschodnich, a szczególnie w Małopolsce wschodniej.

Wreszcie poseł prof. Dąbrowski omówił tak niesłychanie ważny w czasach pomajowych problem, jak stosunek armii do prawa i polityki.

W tem krótkim streszczeniu zawiera się ogrom zagadnień, które wypełniają i wypełniać będą życie niejednego pokolenia polskiego. Klub Narodowy poruszył te zagadnienia w Sejmie w sposób bynajmniej nie powierzchniowy, choć miał na to zaledwie trzy godziny czasu. Mógł tak dobrze wyzyskać ten czas dlatego, że ma zarówno jasny i wyraźny program polityczny, jak i konsekwentnie niezmienny stosunek do całego obozu majowego. Lewica, a częściowo i centrum, są w innym położeniu i dlatego, choćby im dać nie trzy, ale trzydzieści godzin czasu, nie potrafią nigdy wytłumaczyć społeczeństwu swej zygawatej polityki.

Kto wie, czego chce i do czego dąży, kto nie musi się usprawiedliwiać z niejasnego, niezrozumiałego postępowania w rozmaitych okolicznościach, temu trzy godziny wystarczą na wyraźne sformułowanie stanowiska politycznego nawet w tak trudnej chwili, jaką jest obecna.

M. K.

Dyplomaci u dziennikarzy

Bankiet Stowarzyszenia Polski i Małej Ententy

Paryż, w lutym.

Raz do roku, Związek dziennikarzy polskich i Małej Ententy, organizuje wielki bankiet, zaszczytany obecnością ministrów Czechosłowacji, Rumunii, Jugosławii oraz ambasadora Polski. Zebrania odbywały się początkowo w bardzo szczupłym gronie, ale z roku na rok, gromadzą coraz to liczniejszych członków. Na ostatnim

bankiecie było obecnych przeszło 60 osób, a przewodniczył mu p. Auguste Gauvain, znany publicysta, będący prezesem ugrupowania „Broni on już od lat na łamach „Journal des Débats” spraw Małej Ententy i Polski, uważając konsolidację tych państw za pierwszorzędną atut dla polityki francuskiej. Utworzenie się tego stowarzyszenia pod egidą wybitnego dziennikarza francuskiego stanowi również i pewien symbol, wyrażający łączność idei i interesów Francji z interesami i dążeniami czterech wymienionych narodów.

Za stołem, elegancko udekorowanym kwiatami — zimową mimosą i wiosennymi fiołkami — gwarno było i wesoło. Pomimo obecności dyplomatów, atmosfera zebrania nie miała w sobie nic z przygry oficjalnych. Przeciwnie: nastrój był swobodny, a w rozmowach poruszano wszelkie tematy aktualne. Pod koniec dopiero, skoro wypróżniono kieliszki białego i czerwonego wina, zniknęły „bomby” — z lodów, zbliżyła się uroczysta chwila szampana i przemówień. Trzeba jednak wyznać, że dyplomaci mniej łakną od parlamentarzystów krasomówczej popularności, bo na czterech obecnych, — chorego ambasadora Chlapowskiego zastępował radca Potworowski — zabrał głos jedynie minister Osuski.

Przedtem jednak, p. Gauvain w krótkich słowach wykazał, jak niestuszny był sceptycyzm z jakim wyrażano się o powstaniu Małej Ententy. Minęły lata. Zarówno Mała Ententa, jak Polska wykazały nietylko żywotność, ale co więcej skonsolidowały swe pozycje. Na konferencji haskiej — zarówno w miesiącu sierpniu jak i styczniu — reprezentanci Czech, Rumunii i Jugosławii, tworząc zwarty blok, oparli się wszelkim próbom rozbicia, dając tem samem najlepszy dowód jedności politycznej swego ugrupowania, a zatem i jego siły.

Tej solidarności Europy środkowej poświęcił również przemówienie minister Czechosłowacji p. Osuski, przebywający od lat w Paryżu, gdzie w całym szeregu spraw odegrał pierwszorzędną rolę, rozwijając na terenie francuskim dużą i energiczną działalność. Minister Osuski mówi w sposób zwięzły i jasny, skandując słowa; przemówienia jego pozbawione są czechych formuł i niepotrzebnych frazesów, a stanowią ciekawy wykład sytuacji.

Minister specjalnie nastawał na fakt, że w Hadze polityka państw, należących do Małej Ententy, zaważyła na losach polityki międzynarodowej, robiąc wszystko, żeby Francji nie przysparzać trudności. W ostatecznych obrachunkach ujawniła się solidarność Małej Ententy. W Hadze podczas, gdy Rumunia i Jugosławia walczyły o swoje prawa, domagano się ustępstw od Czechosłowacji. Ta jednak oświadczyła, iż nie zadośćczyni im, dopóki żądania dwóch poprzednich państw nie zostaną zrealizowane. Usiłowania odłączenia jednego państwa Małej Ententy od drugiego spełzły na niczem. Woląły one raczej uczynić poświęcenia pieniężne, niż sprzeniewierzyć się solidarności ugrupowania. Ten fakt najwymowniej świadczy, iż Mała Ententa nie ulega fluktuacjom codziennej polityki, która jest zmienną, ale opiera się na silnych podstawach.

Minister Osuski oświadczył z naciskiem, iż w czasie rokowań haskich, Francja jedyna spośród wielkich potęg, gotową była na nowe poświęcenia w imię pokoju, podczas, kiedy inne państwa broniły tylko swoich pieńędzy. Lecz należy czynić poświęcenia dla współpracy państw, które są ostoją nowego porządku europejskiego i pokoju.

Garsć komentarzy ministra Osuskiego, nacechowana gorącym przekonaniem, wywołała ogólne zaciekanie i gorące oklaski. Wieczór zakończył się gremjalną fotografią przy wybuchu magnezji, tej nowoczesnej aureoli sławy, rozciągającej się nietylko nad głowami dyplomatów, ale tym razem nad zespołem dziennikarskim.

I. Briares.

Rauscher wyjechał do Berlina

Warszawa, 21. 2. (AW). Na skutek spraw związanych z podpisaniem traktatu handlowego poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny p. Rauscher wyjechał wczoraj do Berlina.

Rama

Mleczna Margaryna

Schicht

w każdej kuchni rzecz jedyna

P. W. 8044-62.108

Odrzucono votum nieufności przeciw pruskiemu premierowi

Berlin, 21. 2. (Radio wł.) Wniosek o wyrażenie nieufności prezesowi pruskiej Rady ministrów Braunowi (socj.) za to, że w Radzie Rzeszy nie głosował

przeciw polsko - niemieckiej umowie likwidacyjnej, został dziś po południu o godz. 3 odrzucony 217 głosami przeciw 198 głosom.

Przypuszczalny skład gabinetu francuskiego?

Paryż, 20. 2. (AW.) Kamil Chauteamps, który tworzy nowy gabinet francuski liczy lat 45 i ma za sobą zwykłą karierę polityka francuskiego. Piastował kolejno godność członka Rady Generalnej, burmistrza, a następnie deputowanego. W Rządzie Herriotta był ministrem spraw wewnętrznych.

Paryż, 21. 2. (PAT) Dzisiaj popoł. oczekiwane jest ogłoszenie listy nowego gabinetu. Najważniejszym momentem narad był fakt odmowny b. premiera Tardieu wejścia w skład nowego gabinetu, w którym Chauteamps proponował mu objęcie teki obrony krajowej, mającej stanowić połączenie min. wojny i marynarki, oraz stanowisko wicepremier. Wobec tego deput. Chauteamps zwrócił się ku ludziom stojącym bliżej lewicy i udało mu się sformować listę gabinetu. Do wieczora możliwe są jednak pewne zmiany.

Przypuszczalny skład nowego gabinetu jest następujący: prezes Rady Min. i min. spraw wewn. Chauteamps, sprawiedliwość — Steeg, sprawy zagr. — Briand, wojna — Besnard, marynarka — Sarraut, finanse — Dumont, albo Lamoureux, oświata — Daladier, handel — Flandin, roboty publ. — Durand, rolnictwo — Queille, kolonje — Pietri, praca — Loucheur, marynarka handlowa — Danielou, poczta, telegrafy i telefony — Bonnait, lotnictwo — Laurent-Eynac, emerytury — Ricolfi. Ministrowie: Flandin, Pietri i Ricolfi są republikanami lewicowymi, przeto przed ostatecznym przyjęciem tek muszą zwrócić się o zezwolenie do zarządu swojego stronnictwa.

Paryż, 21. 2. Radio wł.) Zarząd partii republikańsko-lewicowej zabronił swym członkom wstępowania do gabinetu Chauteamps.

Prześladowanie księży i Polaków katolików na Ukrainie

Charków, 20. 2. (AW.) G. P. U. ogłosiło komunikat o rzekomej organizacji kontrrewolucyjnej i szpiegowskiej w Kamienskoje na Ukrainie. Na czele tej organizacji mieli stać dwaj księża katolicy, Niemcy Rosenbach i Hulf, oraz Polacy Pietkiewicz i Lachowicz. Wszyscy zostali aresztowani. G. P. U. zarzuca księżom, że organizowali konspiracyjne szkoły polskie na Ukrainie, utworzyli cały szereg świetlic i domów katolickich. Poza tem zarzuca się im, iż

byli w kontakcie z władzami polskimi, oraz że utworzyli na Ukrainie komitet pomocy więźniom na Wyspach Sokołowieckich. Księżom grozi kara śmierci. Majątek ich oraz kościoły zostały opieczętowane. Podczas zamykania kościołów wystąpiła przeciwko „krasnoarmiejcom” ludność polska, która została rozprzeczona. Przeszło 30 osób, w tej liczbie kilka kobiet, zostało aresztowanych.

Bydgoszcz przeciw min. Czerwińskiemu

Liga Katolicka uchwaliła protest przeciw antyreligijnym zarządzeniom Min. W. R. i O. P. — Domaga się ustąpienia min. Czerwińskiego

Bydgoszcz, 21. 2. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym odbyło się w Domu Katolickim zebranie Ligi Katolickiej, poświęcone zagadnieniu „Prądów religijnych w naszym szkolnictwie”. Świetny referat zasadniczy wygłosił znany działacz oświatowy i społeczny prof. Mokrzycki. W dyskusji zabierali głos pp. Modrzewski, Żarnowski, Mateja, Woźny, ks. prob. Skonieczny i jeszcze kilka osób.

W wyniku dyskusji uchwalono jednomyślnie, przy udziale tysiąca osób następującą rezolucję:

„1. My, zgromadzeni na walnym zebraniu Ligi Katolickiej w Domu Katolickim dnia 19 lutego, jako przedstawiciele opinii katolickiej miasta Bydgoszczy, zanosimy jak najenergicz-

niejszy protest przeciwko prądom antykatolickim, wciskającym się do naszego szkolnictwa, a popieranym przez władze oświatowe. Nigdy nie ścierpimy, ażeby szkołę naszą przemieniono na bezreligijną szkołę świecką. Żądamy dla dzieci naszych katolickiej szkoły wyznaniowej.

„2. Domagamy się ustąpienia obecnego ministra wyznań i oświaty, ponieważ nie mamy do niego zaufania pod względem religijnym.

„3. Wszystkich katolików w Polsce, bez względu na różnice przekonań politycznych, wzywamy do stworzenia jednego frontu katolickiego w Liście Katolickiej dla obrony najświętszych ideałów religijnych.

Sądy w obronie praw potomków powstańców

Warszawa, 21. 2. (Tel. wł.) Sąd Apelacyjny w Wilnie rozpatrywał sprawę powództwa wnuka Adama Mickiewicza syna Antoniego Góreckiego, dr. Ludwika Góreckiego, przeciwko skarbowi państwa o rewindykację majątku Dusienięta w powiecie wileńsko-trockim, skonfiskowanego przez władze rosyjskie w r. 1833 z powodu udziału w powstaniu listopadowym Antoniego Góreckiego oca powoda. Sąd Apelacyjny zatwierdził wyrok sądu O-

kręgowego i przyznał Góreckiemu prawo własności do majątku Dusienięta. (w)

Zamącenie święta Rarańczy

Warszawa, 21. 2. (Tel. wł.) W prasie sanacyjnej został dzisiaj ogłoszony list gen. dr. Romana Góreckiego jako przewodniczącego zarządu reprezentacji b. II. Brygady Legionowej. W liście tym czytamy:

„Po zaproszeniu, złożonem P. Prezydentowi i p. marsz. Piłsudskiemu delegacja komitetu organizacyjnego

zwróciła się z zaproszeniem do marszałków ciał ustawodawczych, członków rządu szeregu innych reprezentantów władz Rzeczypospolitej oraz duchowieństwa Ponieważ zaproszeniu marszałka Sejmu Ignacego Daszyńskiego na ten zjazd usiłowano nadać tło polityczne, wrocie ideologii marsz. Piłsudskiego, reprezentacja b. II Brygady Legionowej na znak protestu była zmuszona odwołać obchód święta Rarańczy”. (w)

Nowe nominacje w wojsku

Warszawa, 21. 2. (AW). Dziennik Personalny ministerstwa spraw wojskowych przynosi świeże nominacje a mianowicie 32 podpułkowników, 75 majorów i 117 kapitanów.

Posiedzenie komisji wojskowej

Warszawa, 21. 2. (Tel. wł.) Marsz. Daszyński zwołał na sobotę posiedzenie komisji wojskowej. Na porządku dziennym wybór prezesa.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8.87 1/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.88 1/4 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski odział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212.48 do 212.78 zł, gotówką — 212.08 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172.94 do 173.20 zł, gotówką — 172.60 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 21 lutego 1930.

Spędzono: wołów 4, buhai 9, krów 20, świń 450, cieląt 147, owiec 15; razem 645 sztuk zwierząt.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznania, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg.:

Poznań, 21 lutego 1930.

Standardy: a) żyta 696 gr (118.5 f w h.); b) pszenicy 753 gr. (129.0 f w h.); c) jęczmienia 673 gr. (114.1 f w h.); d) owsa 508 gr. (84.6 w h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznania

Zyto	18.25—18.75
Uspokobienie niżkowe.	
Pszenica	32.50—33.50
Uspokobienie spokojne.	
Jęczmień przemysłowy	19.50—20.00
Jęczmień browarowy	23.00—25.00
Uspokobienie słabe.	
Owies	15.50—16.50
Uspokobienie słabe.	
Maka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	30.50
Uspokobienie słabe.	
Maka pszenna 65% wł. work.	52.00—56.00
Uspokobienie słabe.	
Otręby żytnie	12.25—13.25
Otręby pszenne	14.75—15.75
Wyka latowa	29.00—31.00
Peluszka	27.00—29.00
Groch polny	27.00—30.00
Groch Victoria	30.00—35.00
Groch Folgera	28.00—31.00
Lubin niebieski	20.00—22.00
Lubin żółty	23.00—25.00
Seradela	17.00—21.00

Ogólne uspokobienie słabe.

Uwaga: Wzmagająca się podaż żyta powoduje dalszą niżkę cen wobec niemożności ulokowania ofiarowanych ilości na rynku wewnętrznym jako też za granicą.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21 lutego 1930.

Przebieg dzisiejszego zebrania był spokojny, obroty były słabsze.

Z pap. procent. płacono nadal za 5 proc. poz. konwers. 51 proc. i za 8 proc. listy dolarowe 91 proc. (przy dew. 8.90). Poza tem oddawano mniejsze ilości 5 proc. premj dolarowych po 76,— bez notowania, 6 proc. listy żytnie były w poszukiwaniu po 19.50 loco bez oddawców

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania tylko Bankiem Polskim, za który płacono 163.50—164,— oraz Unją, za którą początkowo płacono 60,— a w końcu 65,—. Poza tem handlowano mniejsze ilości Lubania po 50,— w placeniu bez notowania.

Cedula urzędowa z dnia 21 lutego 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 51% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt.
91% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 163.50—164,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

„Unja” (daw. Ventzki) I em. zł. 60—65,— P.

Tendencja: Spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 21. 2. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed tr.: 8.87 sp.: 8.89 kup.: 8.85

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124.28	125.59	123.97
Holandja	357.75	358.65	356.85
Londyn	43.36 1/2	43.47	43.26
Nowy Jork			
kabel	8.92,2	8.94,2	8.89,2
Nowy Jork			
czeki	8.90,5	8.92,5	8.88,5
Paryż	34.90	34.99	34.81
Praga	26.43	26.46	26.34
Szwajcaria	172.08	172.51	171.65
Szt. klootu	239.30	239.90	238.70
Włochy	46.72 1/2	46.84	46.61

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	126.00	127.75
5% poz. premj. dol.	78.25	78.50
5% poz. konw.	50.50	51.00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0.00—126.00
Bank Polski	164.00—164.25
Sila i Swiatlo	0.00—35.00
W. T. F. Cakru	0.00—35.25
Firley	0.00—28.75
Starachowice	0.00—20.75
Haberbusch	0.00—106.00
Klucze	0.00—70.00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 21 lutego 1930.

Pszenica march od st. załad.	
76-77 kg. przeciętn. jakości	227.00—230.00
Tendencja spokojna.	
Zyto march od stacji załad.	
72 kg. przeciętn. jakości	159.00—163.00
73-74 kg. przeciętn. jakości mekl. do Berlina sprzed.	00.00—168.00
Owies march od stacji załad.	123.00—133.00
Tendencja stała.	
Jęczmień browarowy	160.00—170.00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	140.00—150.00
Tendencja stała.	
Kukurudza loco Berlin bez obrotów.	
Kukurudza loco Hamburg bez obrotów.	
Maka pszena	27.00—34.50
Tendencja bez zainteresowania	
Maka żytnia	20.50—24.25
Tendencja spokojna.	
Ospa pszena	08.00—08.50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	07.25—07.75
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	22.00—29.00
Groch dr. jadalny	20.00—22.00
Groch pastewny	16.00—17.00
Peluszka	16.50—18.50
Bób polny	16.5—18.50
Wyka	18.50—23.00
Lubin niebieski	13.00—14.00
Lubin żółty	16.00—17.50
Seradela nwa	23.00—28.00
Makuch rzepakowy	15.50—16.0
Makuch lniany	18.00—18.70
Wytłoki suche	06.70—06.80
Srót Soja	14.00—15.20
Plaiki ziemniaczane	13.00—13.50

Ogólna tendencja nieregularna.

Tendencja dla żyta: natychm. załad. poparta, dostawa: mocniejsza.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 21. 2. 1930.

Wyplaty na Warszawę	46.90—47.19
Noty wielkie	46.70—47.19

W pierwszych 10-ciu latach

winne każda matka dziecko swoje myć i kąpać tylko za użyciem czystego i łagodnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrobie według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dzieci.

Cena: Zł. 1.30

Tubki czysto cynowe po Zł. 1.35 i 2.25
Puszki po Zł. 0.40, 0.75, 1.40 i 2.60

Mimo pracy domowej wypielęgnowane ręce KREM NIVEA!

Każda gospodyni domu wie jak bardzo codzienna praca domowa niszczy ręce. Spracowane ręce stanowią przeszkodę w pożytku towarzyskim. Przez lekkie natarcie rąk KREM NIVEA należy zapobiedz stwardnieniu skóry i osadzeniu się brudu w drobnych zmarszczkach, by ręce nie czyniły wrażenia spracowanych. KREM NIVEA zawierający jedynie euceryt, wnika szybko w skórę nie pozostawiając połysku. W ten sposób skóra mimo pracy domowej zachowuje swą miękkość i wygład wypielęgnowany. Należy więc codziennie używać Kremu Nivea.

Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o. odp. w Katowicach

Z senackiej komisji budżetowej

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.). Sejmowa komisja skarbowo-budżetowa przystąpiła do obrad nad preliminarzem budżetowym ministerstwa robót publicznych.

Sprawozdawca sen. Dąbski (B. B.) wnosi o przyjęcie budżetu bez zmian.

Minister robót publicznych Matakiewicz oświadczył, że projekt ustawy o regulacji Wisły przeszedł już przez Radę Ministrów. Ma to na celu przede wszystkim kwestię rolniczą, a dodatkowo cele komunikacyjne, które pochłonię 1/4 ogółu kosztów. Program obejmuje 3 okresy. Na pierwszy 5-letni potrzeba 90 milionów. Ogólna kwota na regulację daje się obliczyć w przybliżeniu na 700 milionów, a czas na około 30 lat.

Melioracja Polesia należy do największych robót państwa, potrwać może około 30 lat. Postępując oszczędnie i rozważnie, państwo będzie jej mogło

dokonać własnymi siłami. Postęp budowy dróg przez samorządy jest widoczny. Stara metoda szarwarku, pracy samych rolników, oddaje w naszych warunkach bardzo dobre usługi. Ustawa o funduszu drogowym będzie wkrótce wniesiona do Sejmu. Ministerstwo wnosi o przywrócenie skreślonych w zarządzie centrali szeregu sum.

Sen. Gliwiec (B. B.) podkreśla, że po rozpatrzeniu budżetów przemysłu i handlu oraz robót publicznych, widać wszędzie obraz, jak wiele pracy jest do zrobienia, a jak skromne są na to środki. Mówca oświadcza, że w zastępstwie chorego referenta budżetu sen. Szarskiego nie mógłby się oświadczyć za restytucjami, zaproponowanymi przez rząd, chyba gdyby w tym resorcie znalazło się na to pokrycie.

Głosowanie nad tym preliminarzem odłożono.

Z sejmowej komisji skarbowej

Sejmowa komisja skarbowo-budżetowa uchwaliła wezwać rząd, aby wydał do władz podwładnych, w myśl zapadłego w tej sprawie wyroku Sądu Najwyższego, polecenie, iż pracowni rzemieślnicze, prowadzone przez właściciela, przy udziale najwyżej jednej siły najemnej, lub jednego członka rodziny, nie podlegają obowiązkom opłat podatku przemysłowego, ani w formie świadczeń przemysłowych, ani w formie podatku od obrotu; następnie wnioski, dotyczące zmiany rozporządzeń o monopolu spirytusowym i przepisów o

koncesjach alkoholowych, przekazano osobnej podkomisji.

Z kolei uchwalono rezolucję w sprawie wezwania rządu do wydania w ciągu 30 dni rozporządzeń wykonawczych w przedmiocie likwidacji przedwojennych kas gminnych pożyczkowo-oszczędnościowych na terenie b. zaboru rosyjskiego. Wreszcie komisja przystąpiła do dyskusji nad projektem ustawy o wprowadzeniu podatku specjalnego na budowę szkół powszechnych. Dyskusję w tej materii odroczono do następnego posiedzenia.

Z sejmowej podkomisji skarbowej

Warszawa, 20. 2. Wczoraj odbyło się posiedzenie podkomisji skarbowej do sprawy podatku przemysłowego. Wnioski Klubu Narodowego referował poseł Lewandowski, zaś projekt rządowy — poseł Holyński (BB.). W toku dyskusji min. Matuszewski zaznaczył, że dużych zmian wobec uchwalonego budżetu wprowadzić nie będzie można, a wszystkie zmiany możliwe są zawarte w projekcie rządowym. Według tego projektu zmniejszenie wpływów z podatku na 1930-31 r. przewiduje się w wysokości 32 milionów, a na rok 1931-32 w wysokości 90 milionów.

W dyskusji poseł Idzikowski (BB.),

apelował do Klubu Narodowego, aby w Senacie przyczynił się do przywrócenia preliminarzowej przez rząd sumy 250 milionów jako wpływów z podatków, zamiast proponowanej przez posła Rybarskiego i uchwalonej sumy 275 milionów, a to z uwagi na konieczność umożliwienia reformy podatku przemysłowego.

W toku dyskusji postanowiono zmodyfikować artykuł 6-ty w tym sensie, aby zwolnić od świadczeń przemysłowych rzemieślników, posiadających tylko jednego pomocnika.

Następne posiedzenie wyznaczono na wtorek 25 bm. dla przeprowadzenia dyskusji szczegółowej.

Dardanele i Bosfor

Prasa całego świata z wyjątkową dyskrecją podaje do wiadomości pogwałcenie traktatu lozańskiego przez okręty wojenne sowieckie, które po podróży na morzu Śródziemnym przez cieśninę dardaneelską wpłynęły na morze Czarne.

Cieśnina dardaneelska posiada ogromne znaczenie od wieków i utrzymanie jej niejednokrotnie stwarzało zatargi zbrojne, grożące pokojowi nie tylko europejskiemu, lecz i Azji. Już w roku 1770 flota rosyjska, pobiwszy Turków pod Czesną, usiłowała skutecznie forsować Dardanele. Podczas wojen napoleońskich w 1807 roku eskadra angielska zajęła stanowisko nad Bosforem, aby paraliżować zamierzoną akcję Napoleona na Bliskim Wschodzie. W 1833 roku Rosja, dążąca stale do hegemonii na wschodzie, uzyskała od Porty otomskiej prawo przepływania cieśniny dardaneelskiej dla wszystkich swoich statków. W roku 1841 państwa europejskie zmusiły Turcję do zamknięcia Dardanelów i Bosforu dla wszystkich statków wojennych, tym sposobem Rosja została zakorkowana na morzu Czarnym. Wojna krymska i traktat pa-

ryski (1856 r.) utrwaliły definitywnie zamknięcie Dardanelów.

Jednak w 1871 roku udało się Rosji na konferencji londyńskiej uzyskać zgodę mocarstw na utrzymanie floty wojennej na morzu Czarnym. Po zwycięskiej wojnie z Turcją w 1877 roku, Rosja uzyskuje większą swobodę ruchów na morzu Czarnym, jednak państwa europejskie na kongresie berlińskim ponownie wywierają nacisk na bezwzględne zamknięcie Bosforu i cieśniny dardaneelskiej dla statków wojennych i odpowiedzialność za utrzymanie w mocy tego zakazu, spadła całkowicie na Turcję. Stan taki trwał aż do wybuchu wojny światowej. Jak wiadomo w roku 1914 Turcja, sprzymierzona z Niemcami, pozwoliła krążownikom pancernym niemieckim: „Breslau” i „Goeben” schronić się w porcie konstantynopolańskim. Wysiłki państw koalicyjnych, celem sforsowania cieśniny dardaneelskiej, bronionej przez Niemców i Turków, nie dały rezultatów. Dopiero po zawieszeniu broni w Mudros, przejście przez cieśninę zostało otwarte. Traktat pokojowy w Sévres zapewnił wolność żeglugi przez Dardanele stat-

kom handlowym i wojennym wszystkich narodowości. Ostatecznie jednak wyczerpująco, sprawę cieśniny dardaneelskiej i Bosforu załatwił traktat lozański dn. 24 lipca 1923 roku. Na mocy tego traktatu, cieśnina dardaneelska, oraz morze Marmara i Bosfor zostały uznane za wolne dla żeglugi statków handlowych i wojennych wszystkich państw i narodowości. Dla zapewnienia jednak równowagi na morzu Czarnym i zabezpieczenia interesów państw pobrzeżnych, ustalono następujące warunki dla statków wojennych, przepływających cieśninę dardaneelską: Żadne państwo nie może wysłać na morze Czarne eskadry wojennej silniejszej od którejkolwiek z flot wojennych, znajdujących się w danym czasie na morzu Czarnym, a należącej do któregośkolwiek z państw pobrzeżnych. Mocarstwa morskie pozostawiają jedynie sobie prawo wysłania w każdej chwili na morze Czarne przez Dardanele eskadry w składzie najwyżej trzech jednostek wojennych, z których żadna nie może posiadać większej pojemności od 10.000 tonn.

Dla dopilnowania zachowania tych warunków utworzona została komisja, w której skład weszli przedstawiciele wszystkich państw, posiadających flotę na morzu Czarnym. Komisja powyższa również kontroluje stan marynarki wojennej na morzu Czarnym, wszystkich państw pobrzeżnych, które obowiązane są co roku dnia 1-go stycznia i 1-go lipca nadsyłać wymienionej komisji wykazy ilościowe posiadanych przez siebie pancerników, krążowników, torpedowców, łodzi podwodnych i lotniskowców.

Z powyższego widzimy, że Sowiety, wysyłając na morze Czarne, przez Dardanele pancernik „Paryżskaja Komuna” o pojemności 25000 tonn i krążowiec „Profintern” o 15000 tonn pogwałcili traktat lozański, który również i przez nie został podpisany. Zresztą niedotrzymanie zobowiązania chociażby pisemnego przez Sowietów nikogo nie dziwi. W całej tej sprawie dziwnym jest jedynie, brak jakiegokolwiek protestu oficjalnego ze strony mocarstw, których podpisy widnieją na umowie lozańskiej. Dlaczego wzmocnienie floty bolszewickiej i naruszenie skutkiem tego równowagi na

morzu Czarnym, na korzyść Sowietów nie wzbudziło szerszego zainteresowania nie tylko rządów europejskich, lecz nawet prasy, która z małymi wyjątkami przeszła nad tym incydentem do porządku dziennego?

W związku z powyższym nasuwa się jeszcze jedno pytanie: w jakim celu Sowiety wzmacniają swe siły morskie na morzu Czarnym? Czyżby z powodu toczącej się obecnie konferencji londyńskiej chciały zwrócić uwagę na siebie przez zademonstrowanie bądź co bądź poważnych sił morskich, jakimi mogą rozporządzać. A może, spodziewając się powikłań międzynarodowych, wołałyby zapewnić sobie absolutną przewagę na morzu Czarnym?

Jedna tylko rzecz jest pewna, że Rosja począwszy od Piotra Wielkiego, aż do dni naszych, nigdy nie przestawała myśleć o opanowaniu cieśniny dardaneelskiej i Konstantynopola, a co zatem idzie o narzuceniu swej przewagi wschodniej części morza Śródziemnego i położeniu podwaliny pod panowanie swe nad wschodem Europy i Azją Mniejszą. J. M.

Przeciw bezprawiu

W dniu 3 lutego r. b. poseł Jakubowski i inni z Klubu Narod. wnieśli w Sejmie interpelację do ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości w sprawie konfiskat i szykan prasowych, stosowanych przez starostę radomskiego Maćkowskiego, który postawił sobie za cel zniszczenie organu narodowego „Słowa” radomsko-kieleckiego.

Interpelacja stwierdza, że nie ograniczając się do stosowania nielegalnie obowiązującego dekretu prasowego, starosta Maćkowski w walce ze „Słowem” poczynił stosować metody, które stoją w jaskrawej sprzeczności z zasadami Konstytucji i przepisami dekretu prasowego.

M. in. p. Maćkowski stosuje do „Słowa” cenzurę prewencyjną Polega ona na tem, że zabrania się wypuszczenia nakładu „Słowa” na miasto, dopóki chłopiec, wysłany do starostwa z egzemplarzami obowiązkowymi pisma, nie powróci do drukarni i nie okaże pokwitowania dyżurującemu tam policjantowi. Tymczasem nawet dekret prasowy tego nie przewiduje i zezwala na rozpowszechnienie pism natychmiast po wysłaniu egzemplarzy do starostwa.

„Słowo” bywało konfiskowane nawet przed wydrukowaniem, na podstawie odbitek próbnych. W razie zajęcia numeru policja poleca bezprawnie cecerom rozrzucać skład pisma, nie omijając artykułów nie zajętych i nawet ogłoszeń. Powoduje to straty.

Starosta Maćkowski konfiskuje „Słowo” bezpodstawnie, jak wynika z orzeczeń sądów, uchylających zajęcia. Przedruki z in. pism nieskonfiskowanych, m. in. z „Gazety Warszawskiej” ulegają zajęciu, a nawet i sama „Gazeta Warsz.” była na własną rękę przez starostę Maćkowskiego skonfiskowana, na terenie Radomia, do czego p. M. prawa nie ma.

„Słowo” wniosło skargę do prokuratora przeciw p. Maćkowskiemu. Nie odniosła ona skutku, a policja po pewnym czasie wznowiła dyżury w drukarni.

Wobec powyższego Interpelanci zapytują obydwo pp. ministrów, czy znane im są fakty i co zamierzają uczynić, by położyć kres tym bezprawiom starosty Maćkowskiego.

Zapowiedź wizyty prezydenta Łotwy

Warszawa, 21. 2. (AW). Krążą uporzędkowane pogłoski, że w krótkim czasie przybędzie do Warszawy prezydent Łotwy.

Pamiętaj o Swem zdrowiu i pij stale

Kawę Słodową Kneippa

Lecz żądaj zawsze prawdziwą z tym oto wizerunkiem Ks. Kneippa w medaljonie

Pw 9403-8,68

Polityka zagraniczna Polski w obecnym okresie rządów

Mowa posła St. Strońskiego w sejmowej komisji spraw zagranicznych

Przedstawiciel Klubu Narodowego w pełnym Sejmie 7 lutego r. b. bardzo wzięcie zaznaczył, jakie sprawy w zakresie polityki międzynarodowej już budzą niepokój nasz, oraz stwierdził, że do tego biegu polityki zagranicznej nie mamy zaufania. Wskutek tego obowiązkiem naszym w komisji, tego exposé p. ministra spraw zagranicznych, będzie, ażebyśmy dokładnie objaśnili, które to są te sprawy, które nas niepokoją. Polityka zagraniczna jest sprawą złożoną i zbyt wielką, ażeby mogła być dziełem samego tylko ministra spraw zagranicznych. Ona jest wynikiem całego okresu rządów. I zdaje mi się, że dla społeczeństwa polskiego istotną sprawą jest właśnie to pytanie, czy ten okres rządów obecnych, w przewodniej myśli polityki zagranicznej i także odpowiedniej powadze i sile nazewnictwa celem przeprowadzenia tej myśli, oznacza postęp, czy też nie.

Sprawy gdańskie

Dnia 18-go czerwca 1929 prezydent Senatu Sahm na posiedzeniu Volks-tagu oświadczył, że Gdańsk ma przystąpić do paktu Kellogga, oraz do paktu t. zw. Litwinowa i odczytał notę rządu polskiego, w której wstępna zgoda na to była wyrażona. Dnia 19 czerwca 1929 r. ukazało się u nas doniesienie P. A. T., w którym dosłownie zaznaczono, że będzie to nowy dowód oparcia polityki Gdańska o Polskę. Ale już 27 i 28 czerwca 1929 r., czyli w niespełna 10 dni później, odbyły się w Volkstagu i wogóle w Gdańsku bardzo ostre manifestacje przeciwko traktatowi wersalskiemu w dziesięciolecie podpisania, tak, że p. komisarz generalny Rzeczypospolitej Strasburger musiał się zwrócić do Senatu w tej sprawie. Mimo to 16 sierpnia p. Prezydent Rzplitej podpisał dokument, o przystąpieniu Gdańska do paktu Kellogga, a 11 września 1929 roku złożono ten dokument w Waszyngtonie.

Polska z art. 104 traktatu wersalskiego prowadzi sprawę zagraniczną Gdańska; dn. 1 września 1923 r. dołącznie ustalono w umowie, w jaki sposób ma się odbywać to prowadzenie spraw zagranicznych Gdańska przez państwo polskie i przewidziano uprzednią t. zw. konsultację, czy Gdańsk do pewnej umowy należy, czy nie. A wiadomo, że Gdańsk prowadził na gruncie Ligi Narodów bardzo żywą działalność celem przyznania sobie nazwy i znaczenia odrębnego państwa, co zostało w Radzie Ligi Narodów dnia 13 marca 1925 r. uchylone na niekorzyść Gdańska. Trzeba jasno powiedzieć, że Gdańsk, który nie mógł przeprowadzić tego, ażeby być państwem w Lidze Narodów, której nie może być członkiem, szuka innego sposobu i takim sposobem jest dla niego zgłoszenie się do paktów Kellogga i Litwinowa. Jest to tembardziej zrozumiałe, że pakt Kellogga oświadcza w art. 3, że przystąpienie doń jest zawsze otwarte dla wszystkich mocarstw, czyli Gdańsk, jeżeli przystępuje do paktu Kellogga, tem samem zgłasza się, jako jedno z mocarstw. Muszę powiedzieć, że prezydent Senatu Sahm nie tał w przemówieniu 18 czerwca 1929 r., że Gdańsk zgłasza się jako państwo, i używał jak zawsze tej gry wyrazów: die Freie Stadt i der Freistaat, t. j. wolne miasto i wolne państwo.

O ile mi wiadomo, rząd polski widział trudności, jakie się z tem łączą, i zdaje mi się, że się nie myli, jeżeli powiem, że w naszym zwróceniu się do rządu w Waszyngtonie zaznaczono, że to zgłoszenie przystąpienia w. m. Gdańska do paktu Kellogga w niczem nie narusza statutu wolnego miasta, ani praw, ani obowiązków innych wynikających z obowiązującego traktatowego stanu rzeczy. Uważam, że byłoby znacznie ostrożnie i lepiej, gdyby się było wogóle nie załatwilo tej sprawy przystąpieniem Gdańska do paktów Kellogga i Litwinowa w ten sposób jak ono zostało załatwione, co będzie miało dla Gdańska tylko znaczenie stwarzania sobie nowych podstaw i dokumentów prawnych uznających, że Gdańsk jest osobnym państwem. Ale w każdym razie uważam za rzecz bardzo pożądaną, ażeby p. minister był łaskaw powiedzieć, jakie są te zastrzeżenia, któreśmy wyrazili, zwracając się 11 września 1929 r. do rządu St. Zjedn. z przystąpieniem Gdańska

do paktu Kellogga, ponieważ ogłoszenie i objaśnienie tych zastrzeżeń przez rząd będzie w tej chwili tem, co dla pewnego wyrównania sprawy jest jedynie możliwe i powinno być pożyteczne.

Nasza polityka łagodności względem w. m. Gdańska jest niewątpliwie słuszną. Każdy rząd polski musi i powinien dążyć do dobrych stosunków z Gdańskiem, do tego, ażeby ta przynależność Gdańska do państwa polskiego, która istnieje z mocy traktatu wersalskiego, stawała się coraz bardziej rzeczywistością. Ale nie wolno zamykać oczu na to, że niestety stanowisko Gdańska wobec Polski i ludności polskiej w Gdańsku nie jest dobre.

Wkrótce po tem, kiedyśmy we wrześniu zgłosili przystąpienie Gdańska, jako państwa do paktu Kellogga, odbyło się 20 października 1929 r. zgromadzenie polskie, zwołane przez gminę polską w Gdańsku i uchwały tego zgromadzenia stwierdzały:

Senat gdański wbrew postanowieniom traktatu wersalskiego i konwencji stałe robi różnicę pomiędzy ludnością wolnego miasta na niekorzyść ludności polskiej. Dowodem na to są różne oświadczenia urzędowe, jak np. mowy senatora Strunka i pralata Sawackiego, w których oświadczają, że ludność polska w Gdańsku musi wyemigrować. Ludność polska wolnego miasta nie jest dopuszczana do urzędów. Jeżeli niektóre instytucje wyjątkowo dopuszczają Polaków, wtedy stają się one przedmiotem trudności i nienawiści. Ludność polska wolnego miasta doznaje szkód w zakresie religijnym i w zakresie kulturalnym. Przeciwko ludności polskiej wydaje się prawa wyjątkowe, które nie są lepsze, aniżeli dawniejsze prawa pruskie itd.

W Gdańsku jest około 40 tys. Polaków na jakieś 390 tys. ogólnego zaludnienia. W Gdańsku jest 36 parafii katolickich, niema ani jednej parafii polskiej, są tylko dodani tu i ówdzie wikariusze polscy. Stosunek księży niemieckich do polskiej ludności katolickiej jest bardzo niedobry. Znany mi jest taki wypadek, że proboszcz jednej z parafii nie chciał poświęcić sztandaru z Matką Boską Częstochowską, mówiąc, że nie zna takiej Matki Boskiej. Niewiele dni temu w Nowym Porcie odbywał się jubileusz niemieckiego proboszcza i kiedy ludność polska chciała wziąć udział w tem jubileuszu z tem, żeby mogła przemówić po polsku, nie dopuszczono jej w w. m. Gdańsku do przemawiania po polsku wobec proboszcza. Powołane do tego czynnik w dziedzinie religijnej powinny się zająć tym stanem rzeczy. Mielśmy w pierwszym Volkstagu 7 posłów, w drugim 5, w trzecim mamy 3.

Trudno ażebyśmy nie powiedzieli, że niema wzajemności ze strony w. m. Gdańska, w jego stanowisku wobec ludności polskiej za to stanowisko, jakie rząd polski zajmuje w stosunku do wolnego miasta.

Litwa

Podstawą dzisiejszego bytu Litwy, jest zależność tego państwa od Niemiec. Ostatnim wyrazem tej zależności jest układ handlowy litewski - niemiecki z 30 października 1928 r., a wyrazem dodatkowym jest działanie tego układu. Przejrzałem statystykę wywozu i przywozu Litwy za pierwszych 10 miesięcy 1929 r., po wejściu w życie tego układu. Ogółem stanowi wywóz i przywóz 253 i 254 miliony litów, w tem przywóz z Niemiec do Litwy stanowi 50 proc., wywóz do Niemiec stanowi 58 proc. całości. Litwa stała się przynależną gospodarczo do Niemiec, a państwo litewskie jest niemal w dziedzinie władania politycznego państwa niemieckiego.

Jaki jest natomiast stosunek Litwy dzisiejszej do państwa polskiego? W styczniu r. b. w Genewie spotkał się p. minister Zaleski z p. ministrem Zauniusem, który tam przyjechał w sprawie skargi kolonistów. Szwajcarska Ag. Tel. doniosła, jakoby w rozmowie była poruszona sprawa nawiązania komunikacji między Litwą a Polską. P. Zaunius w Kownie 21 stycznia 1930 r. powiedział: — Odwiedziny, złożone p. Zaleskiemu, miały charakter wyłącznie kurtuazyjny. Musiałem odwiedzić p. Zaleskiego jako przewodniczącego Rady Ligi. Rozmawiano o pogodzie i o sprawie skargi kolonistów. W obu wypadkach osiągnięto prztem zupełne porozumienie. Okazało się bowiem, że pogoda nie-

szczególna w r. b., a skarga kolonistów jest sprawą drobną. Co do pogłoski, jakoby miało być osiągnięte porozumienie w sprawie nawiązania komunikacji z Polską, Litwa nie może nawiązać komunikacji z Polską w obecnych warunkach, gdy Wileńszczyzna prawnie nie jest wydrebniona z granic Polski.

W tym stanie rzeczy trochę nas to zaniepokoiło, że p. nac. wydz. wschod. Hołówo w Rydze w rozmowie z dziennikarzem kowieńskim, która to rozmowa została ogłoszona 13 listopada 1929 r. w Kownie i w Berlinie, oświadczył, że Polska skłonna jest uważać sprawę wileńską jako otwartą. Wiadomo, że w Radzie Ligi Narodów w uchwale z 10-go

grudnia 1927 r. powiedziano, że układy, które mają się toczyć między Polską a Litwą nie przesądzą spraw, które są otwarte, ale i tam nie powiedziano wprost, że to jest sprawa wileńska.

To oświadczenie p. Hołówki było nawet przedmiotem rozważań p. ministra Zauniusa, który 15 listopada, w dwa dni potem, oświadczył, że on nie wie, czy p. Hołówo, gdy wróci do Warszawy, będzie mógł podtrzymać to, co mówił. Nie znam żadnego urzędowego zaprzeczenia ministerstwa spraw zagran., albo p. Hołówki tej wiadomości. Pragnę, ażeby w komisji dowiedziano się, czy to zostało sprostowane.

(Dokończenie nastąpi.)

Walne zebranie Zw. Oficerów Rezerwy

W sali Biblioteki Uniwersyteckiej odbyło się wczoraj walne zebranie Koła Związku Oficerów Rez. Koła na m. Poznań. Obrady same budziły duże zainteresowanie ze względu na pewne poczynania zarządu Koła. Dość przypomnieć zjazd delegatów w Warszawie, co do którego lojalności istnieją bardzo poważne zastrzeżenia, wypowiedziane wyraźnie na ostatnim walnym zebraniu plenarnem, na którym — jak wiadomo — większość zebranych odmówiła w głosowaniu tajnem przyjęcia do wiadomości sprawozdania zarządu. Zastrzeżenia budziły też inne posunięcia zarządu Koła, idące w kierunku polityki „sanacyjnej”. W tej atmosferze rozpoczęły się też obrady.

Już na samym wstępie zwróciło uwagę zebranych przyjęcie trzydziestu kilku nowych członków, przeważnie urzędników, oraz zapowiedź, że prawo do głosu mają jedynie członkowie, którzy nie zalegają ze składkami ponad sześć miesięcy. Te posunięcia odczuło z jednej strony jako mobilizację sił w kierunku przychylnym dla „sanatorów”, a z drugiej jako sprzeczną ze statutem tendencję do odcięcia od głosu pewnej części dawnych członków.

Przewodnictwo obrad powierzono gen. w st. sp. Serdzie-Teodorowskiemu. Dłuższe sprawozdanie z czynności zarządu wygłosił prezes p. Chłapowski. Sprawozdawca podkreślił, że obecnie Związek liczy 535 członków, a przyrost wynosił około 80. Całe sprawozdanie było utrzymane w barwach różowych.

Sprawozdanie kasowe przedłożył wiceprezes Koła kpt. rez. Głowacki. W imieniu komisji rewizyjnej referował mjr. Przywecki.

W dyskusji nad sprawozdaniami zarządu zabrał głos por. rez. adwokat dr. St. Celichowski. Mówca, nawiązując do sprawozdania ppuk. Chłapowskiego, podkreślił, że rok sprawozdawczy nie był niestety tak spokojny i wzorowy jak tego dowodził prezes. Losy Koła poznańskiego nie są zabezpieczone a właściwy jego charakter uległ wypaczeniu. Istnieją fermenty, a ich początkiem stał się zjazd w Katowicach, kiedy Związek Oficerów Rezerwy wszedł na fałszywą drogę przez przyjęcie uchwały o przystąpieniu do t. zw. Federacji. Uchwała ta stała się przyczyną rozstroju. Nie należało tego robić, gdyż Federacja Obrońców Ojczyzny jest organizacją polityczną. Przez przystąpienie do Federacji zmusza się członków do należenia do orga-

nizacji, nie odpowiadającej poglądom i przekonaniom wielkiej części członków.

W sprawie legalności Zjazdu w Warszawie — podkreślił dalej adw. Celichowski — była już dwukrotna dyskusja na zebraniach, lecz zarząd nie dał dostatecznych wyjaśnień. Na zjeździe warszawskim uchwalono rezolucję wybitnie polityczną z udziałem przedstawicieli zarządu Koła poznańskiego.

Adwokat dr. Celichowski potępił też ostro fakt, że Związek nie brał udziału w uroczystościach 27 grudnia i w obchodzie 10-lecia odzyskania morza. Mówca skrytykował postępowanie zarządu, odmawiające prawa głosu na walnych zebraniach, a właściwie uniemożliwiające uczestnictwo odrębnym członkom, z tego powodu, że nie uregulowali składek. Jest to sprzeczne ze statutem. W dalszym ciągu dyskusji porucznik rez. Kempicki wskazywał na armię oficerów rezerwowych bez zajęcia, których usunięto niespodziewanie, pozostawiając ich w położeniu nader krytycznym, a których losem zarząd Związku niestety nie zajmuje się.

Replika prezesa Chłapowskiego wypadła bardzo błado, podobnie jak wywody majora rez. Kwiecińskiego.

Dalsza dyskusja toczyła się już w atmosferze silnego podniecenia. Ostatecznie w głosowaniu tajnem udzielono absolutorium zarządowi co do gospodarki finansowej. Co do działalności zarządu poza tem wykazało się, że przeciw niej była prawie połowa głosujących. Część osób zależnych, z uwagi na istniejący nacisk, wstrzymała się od głosowania.

Po przyjęciu budżetu i obniżeniu składek nastąpił wybór delegatów na zjazd okręgowy. Przytem zaszedł charakterystyczny incydent. Wobec tego, że wpłynęły dwie listy kandydatów na delegatów, zastanawiano się nad sposobem przeprowadzenia głosowania. Jeden z mówców zaproponował, ażeby zwolennicy list ustawili się po obydwóch stronach sali, a wtenczas policznie głosować będzie łatwie. Przewodniczący zebrania Chłapowski odezwał się wówczas w te słowa: „Tej propozycji nie mogę wziąć pod rozwagę, gdyż przypominałoby nam za bardzo Sejm warszawski, a tego panowie nie encie”. W odpowiedzi na to adw. dr. Celichowski zawołał: „Proszę nie obrażać Sejmu. Protestuję przeciw poniżaniu instytucji państwowych, jaką jest Sejm!”

Obrady same zakończyły się już po północy.

Bez polskich robotników rolnictwo gdańskie nie mogłoby istnieć

Oklepane frazesy o zjednoczeniu Gdańska z Rzeszą

Gdańsk, 20. 2. (PAT.) Rozpoczęły się tu obrady zjazdu „Związku ziemian w. m. Gdańska przy udziale przedstawicieli Senatu W. M. przewodniczącego Związku ziemian Rzeszy niemieckiej, posła do parlamentu niemieckiego Schlange, delegatów ziemian niemieckich z pogranicznych powiatów polskich i Związku ziemian z Prus Wschodnich itd. Zjazd obraduje pod auspicjami nacjonalistów niemieckich, czego zewnętrznym dowodem jest udekorowanie sal obrad sztandarami b. cesarstwa niemieckiego i w obecności wszystkich niemal posłów nacjonalistycznych niemieckich do sejmiku gdańskiego.

Przewodniczący gdańskiego Związku ziemian p. Vollerthun, omawiając ciężkie położenie rolnictwa gdańskiego, domagał się zniesienia wszelkich ograniczeń w dziedzinie dopływu do Gdańska polskich sezonowych robotników rolnych i w związku z tem re-

wizji obowiązującej obecnie umowy polsko-gdańskiej z r. 1921.

Gdańsk, 20. 2. (PAT.) B. senator do spraw rolniczych dr. Frank apelował na zjeździe do miarodajnych kół Gdańska, ażeby poczyniły przygotowania do rewizji umowy polsko-gdańskiej z r. 1921, obowiązującej obecnie. Wprawdzie i ta rewizja nie przyniesie rolnictwu gdańskiemu zasadniczej poprawy, ale o tem niema wogóle mowy tak długo, dopóki istnieje zdaniem dr. Franka niemożliwe i niesprawiedliwe stosunki, wytworzone traktatem wersalskim. Pomocy można oczekiwać dopiero z chwilą ponownego zjednoczenia Wolnego Miasta i korytarza polskiego z Rzeszą niemiecką.

W dziwnym kontraście do tego oświadczenia było oświadczenie posła Dycka, który domagał się dopuszczenia bez ograniczeń na obszar w. m. Gdańska polskich robotników sezonowych, bez których rolnictwo gdańskie nie mogłoby istnieć.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Epilog tragicznego zajścia

Podczas kłótni wypaliła swagrowi kwasem solnym oczy — Sąd skazał ją na rok ciężkiego więzienia

Dziś w sądzie okręgowym toczy się sensacyjna rozprawa o uraz cielesny przeciwko Stanisławie Dąbrowskiej i jej siostrze Annie Nowak. Rozprawie przewodniczy sędzia Haber w asystencji dwóch zawodowych sędziów. Przebieg samego tragicznego zajścia był następujący:

Przy ul. Żydowskiej 29 mieszkała rodzina Dąbrowskich złożona z Romaną, jego żony Stanisławą, córki Walentyny, zięcia Bronisława i swagierki A. Nowak (siostry Dąbrowskiej). Głowa domu Roman liczył 48 lat był z zawodu szoferem i zarabkował samochodem na linii Poznań-Czarnków. Pożycie między Dąbrowskimi było przez 25 niemal lat bez zarzutu; dopiero, gdy córka Walentyna wyszła za mąż powstawały między Romanem Dąbrowskim, a jego żoną, zięciem i swagierką awantury, które wzmogły się gdy majątek w postaci domu Dąbrowski przepisał na swą żonę. Od tej chwili był on uważany za intruza a zwłaszcza, kiedy do domu przyszedł w podchmielonym stanie.

Pewnego razu rano powrócił zmęczony z podróży do domu i nie zastał

przygotowanego śniadania, wskutek czego doszło do kłótni w rezultacie której odszedł i przyjechał o godz. 17 powtórnie. Awantura popołudniowa przybrała takie rozmiary, że Anna Nowak dobiła butelką z kwasem solnym i oblała nim twarz Dąbrowskiego. Powstało ogólne zamieszanie i w końcu ciężko rannego odwieziono do szpitala. Dąbrowski utracił wzrok niemal całkowicie, gdyż tylko na prawe oko troszkę widzi.

Żonę Dąbrowskiego w pierwszej instancji skazano na 2 lata ciężkiego więzienia a jej siostrę, która oblała kwasem twarz nieszczęśliwego na 2 i pół roku ciężkiego więzienia. Wskutek wniesionej apelacji sprawę ponownie dziś właśnie rozpatruje sąd okręgowy. Przesłuchano oskarżone, biegłych lekarzy, oraz kilku świadków. Rozprawa trwa. (z)

W południe po godzinie 1 zapadł wyrok. Stanisława Dąbrowska została uwolniona, jej siostrze zaś, Annie Nowakowej obniżono karę do jednego roku ciężkiego więzienia.

Poranki eugeniczne

Odczyty poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Eugenicznego

W arsenale środków, którymi rozporządza eugenika do osiągnięcia swego wielkiego celu t. zn. udoskonalenia człowieka pod względem fizycznym i psychicznym, zajmują pierwsze miejsce t. zw. „porady przedślubne”. Zagranicą, zwłaszcza w Niemczech, służą temu zadaniu liczne poradnie eugeniczne i małżeńskie; w Polsce poradnia taka istnieje dotychczas tylko w Warszawie (Nowy Świat 1), utrzymywana z własnych funduszy i zyskała ogólne uznanie oraz rozwija się z każdym rokiem coraz pomysłniej.

Na gruncie poznańskim kwestji porad przedślubnych dotychczas systematycznie nie poruszano, a jednak ważność jej nie podlega dyskusji. Tę lukę mają częściowo wypełnić „Poranki eugeniczne na temat porad przedślubnych”, które urządza oddział poznański Polskiego Tow. Eugenicznego w sali wykładowej Biblioteki Uniwersyteckiej, ul. Fr. Ratajczaka 4-6, z następującym programem:

- 1) Gruzlica a małżeństwo — dr. J. Smoliński, 2 marca o godzinie 12,15.
- 2) Choroby kobiece a małżeństwo — dr. F. Wolkowiński, 9 marca o godz. 12,15, (tylko dla kobiet).
- 3) Choroby umysłowe a małżeństwo — dr. M. Naramowski, 16 marca o godz. 12,15.
- 4) Choroby weneryczne a małżeństwo — dr. J. Śniegowski, 23 marca o godz. 12,15.
- 5) Dobór psychologiczny a małżeństwo — dr. St. Frycz, 30 marca o godz. 12,15.
- 6) Syfilis i dziecko — dr. M. Stabrowski, 6 kwietnia o godz. 12,15. — Wstęp bezpłatny!

KALENDARZYK

Piątek, 21 lutego 1930.

Słońce: wschód 6,58 — zachód 17,16 — długość dnia 10 godzin 18 min.
Księżyc: wschód 2,50 — zachód 10,04 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana 0 st. Cels. — Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 764 mm. Pochmurno. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa 0 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 0,60 m.

Kal. rz.-kat.: Eleonora P. — jutro Piotr w Ant.

Kal. słow.: Onosław — jutro Wróciław.

Wystawy

Salon Wlkp. Stow. Artystów-Plastyków, pl. Wolności 14a. otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w dni świąteczne od 12—15

Salon Stow. Przyj. Sztuk Pięknych, plac Wolności 18. otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w dni świąteczne od 12—15.

Publiczna wypożyczalnia książek Czytelnia dla Kobiet przy ul. Kantaka 8-9. II ptr., otwarta codziennie od godz.

11—13 i od 16—19. Opłata miesięczna 2 zł.

Biblioteka L. J. Kraszewskiego (Wrocław 17) otwarta codziennie od 12—1 i od 4—7 w soboty od 12—3. Kaucja zł 3,00 Abonament zł 1,80. Wpis zł 0,50.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Esku lapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wila 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— Srebrne gody obchodzą w dniu 28 bm. małżonkowie Jan i Apolonja z Michalskich Grzybiakowie, zamieszkali w Poznaniu przy ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 4. P. Grzybiak, mistrz krawiecki oraz radca ubogich m. Poznania, znany jest od lat wielu ze swej działalności nie tylko jako dzielny fachowiec, lecz również na niwie pracy społecznej a zwłaszcza wśród ubogich jako opiekun. Prócz tego opiekuje się biednymi z ramienia Tow. św. Wincentego a Paulo w parafji św. Marcina. Na intencję Jubilatów odbędzie się msza św. w kościele św. Marcina dnia 1 marca rb. o godz. 9.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Pp. Sędziom i Prokuratorom przypomina się walne zebranie Zrzeszenia w niedzielę 23 bm. o godzinie 11 w sali Sądu Apelacyjnego.

WIECZORY, KONCERTY

— Zabawa karnawałowa Hallerczyków, oczekiwana z niecierpliwością przez szerokie rzesze sympatyków błękitnych, odbędzie się dnia 22 bm w salach p. Jarockiego przy ulicy Masztalarskiej nr. 8. Ma ona, jak zwykle, zapewnione powodzenie i będzie niewątpliwie jedną z najweselszych rozrywek kończącego się niebawem karnawału. Początek o godz. 20.

— Najweselszym dniem roku będzie sobota, gdyż w owym dniu odbędzie się bal maskowy artystów Teatru Nowego w salach restauracji „Pod Wiechą”, na który artyści zapraszają wszystkich a sami będą się starali uprzyjemnić czas. Dodać musimy, że ceny w bufecie będą zupełnie normalne i przystępne. Zaproszenia i bilety w kasie Teatru Nowego.

— Narodowa Organizacja Kobiet prawy brzeg Warty, urządza herbatkę karnawałową, przeplataną występem muzycznym itp. we wtorek, dnia 25 bm. o godzinie 18 na małej sali Domu Katolickiego na Śródcie. O godzinie 20 wspólna kolacja. O liczny udział członków prosi Zarząd.

WYSTAWY

— Otwarcie wystawy drobiu, gołębi, królików i psów odbędzie się w sobotę o godz. 10 rano w hali na terenie Targów Poznańskich. Wystawa sama będzie zajmującym przeglądem hodowli i zwiedzenie jej jaknajgoręcej można zalecić.

Wychowanie, kursy

WYCHOWANIE, KURSY

— Kurs hodowli drobiu urzędują Wielkopolska Izba Rolnicza pod kierownictwem p. inż. dr. Szumana w czasie od 24—27 marca włącznie. Kurs składać się będzie z wykładów, pokazów, zajęć praktycznych uczestników i zwiedzania wzorowych hodowli drobiu. Uczestnicy będą zajęci codziennie od godz. 10 do 20,30, z dwugodzinną przerwą obiadową. Na kurs przyjmuje się tylko uczestników, posiadających przygotowanie conajmniej 6 klas gimnazjalnych lub licealnych. Ze względu na zajęcie praktyczne liczba uczestników jest ograniczona. Zainteresowani zechcą zażądać dokładnego programu w Wielkopolskiej Izbie Rolniczej, Poznań, ul. Mickiewicza 33.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— „Kolo Śpiewackie Polskie” i Kolo Śpiewackie im. „Chopin”. Następna lekcja odbędzie się w poniedziałek dnia 24 i w czwartek dnia 27 bm o godzinie 8 wieczorem w Seminarjum Nauczycielskim. Ze względu na przygotowania do koncertu, który odbędzie się w czasie wielkiego postu, uprasza się członków o regularne chodzenie na próby. Zarząd.

— Konkurs na aptekę „Pod Aniołem” w Ostrowie (Wlkp.) rozpisano w nr. 5 Poznańskiego Dziennika Wojewódzkiego z dnia 1 lutego 1930. Zgłoszenia kończą się z dniem 1 marca 1930.

— Kolo Śpiewackie Polskie. W niedzielę dnia 23 bm. obchodzi nasz bratni chor. „Chopin” 20-lecie swego istnienia. Prosimy drużynę o liczne stawienie się pod sztandar na uroczystą mszę św., która się odbędzie w tymże dniu o godzinie 9 w kościele Bożego Ciała. Zarząd.

— Komitet T. C. L. na Łazarzu podaje do wiadomości tak członkom, jak i sympatykom, że zwiedzenie Muzeum Wielkopolskiego (ul. Nowa) nastąpi dnia 23 bm. o godzinie 11 pod kierunkiem p. dr. Kollera. Wstęp wolny.

— Z kościoła SS. Karmelitanek Bosych. Porządek nabożeństw w niedzielę dn. 23 bm. Msza św. o 7,30, msza św. gimnazjalna o 8,45, msza św. o 10 za wszystkich dobroczyńców klasztoru. Po południu o godz. 5 nabożeństwo ku czci św. Tereni. — Wystawienie Najświę. Sakramentu z kazaniem poczem będzie przyjmowanie członków do Bractwa św. Tereni i całowanie Jej Relikwi.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Z Sejmiku Wojewódzkiego. Na ostatnim zebraniu Wydziału Wojewódzkiego ustalono porządek obrad sesji Sejmiku Wojewódzkiego, wyznaczonej na 11 marca rb. Obrady poprzedzi nabożeństwo w kościele farnym, poczem nastąpi otwarcie sesji przez wojewodę, który też wygłosi sprawozdanie administracyjne. Porządek obrad, przewidzianych na 2 dni, przewiduje przejęcie, powołanie sekretarzy, komunikat marszałka sejmiku o zmianie członków sejmiku wojewódzkiego, powołanie dwóch członków Sejmiku i czterech zastępców do dyrekcji Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego. — Potem nastąpią obrady komisji, następnie dnia 23 odbędzie się drugie posiedzenie plenarne i zamknięcie sesji sejmikowej. (k)

— Z targu. Dnia 21 b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,00—5,40 zł; masła mleczarskiego 6,00—6,20 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; miodu 2,30—2,50 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn. 34—36 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 3,00 do 3,20 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,60—3,20 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; para kuropat 6,00—7,00 zł; indyk 10,00—16,00 zł; królik 3,00—4,00 zł; zając 12,00 do 13,00 złotych; para kurcząt 10,00—14,00 zł; za ryby: 1 kg szczupaka 4,40—5,00 zł; karpia 5,00—5,20 zł; i na 5,00—5,20 zł; karasia 1,60—2,00 zł; leszcza 1,60—2,40 zł; okonia 2,60—3,00 zł; sułta 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,50 zł; za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8—10 gr; 1 kg marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 3,00—3,60 zł; jarmużu 40 gr; pietruszki 50—60 gr; sekeru 1,00 zł; brukselki 2,00—2,60 zł; 1 kg białej kapusty 50—60 gr; modrej i włoskiej kapusty 60—70 gr; 1 pecek kalarepy 15 gr; 1 kalafior 0,50—1,50 zł; 1 kg melonu 30 gr; 1 kg bobu 1,20 zł; 1 kg ziórawin 1,40 zł; za owoce: 1 kg jabłek 0,80—2,40 zł; 1 kg chleba 40 gr; 1 kg śledzi zielonych 0,70—0,80 zł; olej jadalny 2,40—3,00 zł. Sałatka zielona (inspektowa) główka 40 groszy. — Targ ożywiony. Dowozy obfite. Masło i jaja nieco tańsze. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— Oszustwa na kaucjach i pożyczkach. Ujęto i dostawiono władzy sądownej Stefana Aulicha, zam. przy Al. Marcinkowskiego 11, za liczne oszustwa. — Aulich utrzymywał biuro pośredniczące przy pl. Wolności 14. Używając nazwi-

ska Kasprowicza, przyjmował pracowników, jednakże nie inaczej, jak za kaucją od 500 do 2000 zł. Pieniądze zużywał na własne potrzeby, zaś pracowników, którzy po krótkim czasie pracę u niego opuścili, kaucji nie zwracał. Ostatnio Aulich ogłaszał się, że udziela pożyczek. Od pragnących uzyskać pożyczkę pobierał zgóry 150 zł na rzekome zabiegi, dotąd jednak pożyczki nikomu nie udzielił. Pokrzywdzonych przez Aulicha wzywa się o zgłoszenie w Wydziale Śledczym przy ul. Składowej 3, pokój 41. (z)

— Oszustwo mieszkaniowe. P. Perz Józef, zam. przy W. Garbarach 40, donosił władzy, że kupił od Duszyńskiego Mieczysława, przy ul. Mickiewicza nr. 17, urządzenie mieszkaniowe na 3 pokoje, składające się z 2 szaf, 2 kanap, szafonierki, 2 stołów, biurka, 3 łóżek, 4 krzesła, 3 obrazów i umywalni za cenę 3500 zł, przyczem wpłacił 3000 zł. Przy objęciu mieszkania Perz żadnych mebli nie zastał, a Duszyński oświadczył mu, że może być zadowolony, iż otrzymał mieszkanie. Meble natomiast D. sprzedał innej osobie. Władze wdrożyły śledztwo. (z)

— Kradzieże i włamania. Przy pomocy podrobionych kluczy włamali się złodzieje na górke p. Murkowskiego Karola, przy ul. Długiej 3 i skradli 2 obrusy, 2 podpinkę z falbanami, 14 podszepek, 3 poszwy haftowane, 16 prześcieradeł, i koszule męską nocną i różną bieliznę damską, łącznie wart. 1200 zł. — Włamanie się również do mieszkania p. Urbaniakowej przy ul. Wybickiego 16 i skradziono większą ilość odzieży. — Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych przy ul. Wojskowej 5 skradziono większą ilość wyrobów tytoniowych. Obwinieni są dwaj bracia kominarze, którym łup odebrano; dopuszczali się kradzieży w czasie czyszczenia kominów. — Na terenie P. W. K. skradziono podłogę 2x2,50 m. Złodzieja przytrzymał w chwili, gdy skradzioną podłogę odwoził do swego mieszkania. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— Skazani kasiarze. Trzej kasiarze, a mianowicie Wacł. Heking z Ciechanowa, Teodor Kalisz z Warszawy i Zygm. Jabłoński z Włocławka włamali się w listopadzie ub. r. po oderwaniu zamków do lokali Rolnika w Żninie, gdzie po rozpruciu ogniotrwałej kasy zabrali rozmaite papiery i dokumenty wartościowe. Tej samej nocy włamali się po raz drugi do lokali Rolnika w Żninie, gdzie po rozpruciu szafy żelaznej. Tu zostali jednak spłoszeni. Następnie szajka udała się do Janówca, zabierając się do wypróżnienia okna wystawowego u kupca Szymczaka. Na stacji kolejowej przychwycono wszystkich. Izba karna w Bydgoszczy podkładała niebezpiecznym włamywaczom kary ciężkiego więzienia po 3 lata każdemu. (x)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— Przykra niespodzianka spotkała gospodarza p. Stefana Kyskiego z Budzyna, kiedy rano wszedł do chlewika, gdzie spostrzegł brak 17 kur i czterech gąsek, które złodzieje w nocy wykradli. Każdej sztuce z osobna poukrecali główki, które otrzymał piesek dla zaspokojenia swego mrukliwego i hałaśliwego gniewu, okazywanego dla nieproszonych gości na obcym podwórzu. Niesprawiedliwy podział zirytywał jednak psa tak dalece, że nie odstąpił od hałaśliwych „zartów”. Złodzieje zawlekli wobec tego malkontenta do stodoły i przywiązali do sieczkarni przy kupie obroku, gdzie musiał czekać na oswobodzenie aż do rana. Włamywacze wdarli się następnie na stych i zabrali dwie szynki i pewną ilość bielizny. Mimo że piesek nie umiał wyszczekać nazwisk rzezimieszków policja wpadła jednak na trop złodziei. (bk)

JARMARKI

— Mielżyn, pow. Gniezno. Jarmark ogólny (towary, konie i bydło) odbędzie się 27 bm. Spęd świń nie jest dozwolony.

— Szubin. W środę, dnia 5 marca rb., odbędzie się jarmark kramny oraz na konie i bydło. Spęd bydła nieograniczony.

— Witkowo. W środę, dnia 5 marca odbędzie się jarmark ogólny t. j. kramny, na konie i bydło (prócz świń).

— Gostyń. Jarmark kramny oraz na bydło i konie odbędzie się w czwartek, dnia 27 bm.

— Rycyzów, pow. obornicki. Jarmark na bydło, konie i towary kramne odbędzie się 28 bm. Spęd świń niedozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— Gniezno. (Kolo Obywatelskie L. O. P. P.) Kolo Ligi O. P. P. w Gnieźnie zajmuje obecnie pierwsze miejsce pod względem działalności organizacyjnej. Skupia ono poważny zespół obywateli ze wszystkich prawie zawodów. Od dwóch lat uproszczono sposób zbierania składek od nowych członków. Podejmują się inkasenci gazowni i elektrowni miejskiej przy inkasowaniu należności za gaz i światło.

Wynikiem tego systemu, to zebrane w ub. roku składki w okazałej sumie 1204 zł. Rozchód wynosił 10 proc. od zebranej sumy. Resztę przekazywano co miesiąc na konto Komitetu w miejscu, który te sumy łącznie z składkami innych kół odsyłał do Kom. Wojew. w Poznaniu. Podnieść należy, że zarząd Komitetu L. O. P. P. na miasto i powiat Gniezno jest jednocześnie i wyjątkowo zarządem Koła Obywatelskiego, a to dla uproszczenia czynności administracyjnej. Działalnością organizacyjną kieruje p. Kupczyk od początku założenia koła. Od dwóch lat zaś współpracuje z nim bardzo wydawnie p. Brelńska i kilku urzędników gazowni. (br)

— * **Żnina.** (Pożar.) W Chomiąży szlacheckiej z nieustalonej przyczyny powstał pożar na strychu domu mieszkalnego rolnika Wojciecha Czekalskiego. Spalił się dom mieszkalny z urządzeniem, wartości około 12 tys. zł. Przyczyny pożaru narazie nie zdołano stwierdzić. (k)

— * **Strzelno.** (Srebrne gody.) Dnia 15 bm. obchodzili srebrne gody małżeński pp. Władysław i Olga Zakrzewscy. Na intencję jubilatów odprawioną została msza św.

— (Z kroniki żałobnej.) Dnia 10 bm. zmarł śp. Józef Jaskólski, posiadacz ziemski z Markowice, prezes koła paraf. Chrześc. Rolników, długoletni sołtys gminy Markowice i ceniony rolnik. Dn. 13 bm. zmarł znany obywatel śp. Dionizy Lewandowicz, przeżywszy lat 85. Pogrzeb odbył się dnia 16 bm.

— (Z ruchu muzycznego.) Wieczór muzyczny Koła Muzycznego odbył się dnia 11 bm. w sali p. Bambara. Rozpoczęło go występowaniem artystycznym pianistki p. Nadziei Korsakowej z Warszawy. Koncert został poświęcony utworom Chopina ku uczczeniu 80 rocznicy zgonu mistrza tonów. Po koncercie, który zyskał aplauz zgromadzonej publiczności, nastąpiła zabawa tańeczna.

— (Odznaczenie.) Kierownik szkoły wydziałowej p. Jan Łyskawa otrzymał medal za ratowanie ginących. Przed kilku laty uratował tonące dziewczę.

— (Osobiste.) P. Alfred Fiebig, syn znanego obywatela p. Maks. Fiebiga z Strzelna, uzyskał ostatnio na Uniw. Poznańskim doktorat medycyny.

— (Propaganda przeciwwzględna.) Dn. 4 bm. w sali p. Bambara wyświetlono film propagandowy — przeciwwzględny. Przedstawienie urządzono staraniem komitetu dni przeciwwzględnych. Społeczeństwo zainteresowało się powyższym filmem, o czym świadczyła nabita po brzegi sala.

— (Z Rady miejskiej.) Dnia 5 bm. odbyło się posiedzenie Rady miejskiej. — P. dr. Truszczyński odczytał dekret wojewody, zatwierdzający p. burmistrza na okres 12-letni z dniem 1. 1. 30 r. Po dyskusji uchwalono, że komisja rewizyjna Kasy miejskiej składać się będzie z 5-ciu członków. Równocześnie wybrano jednogłośnie do komisji jako przewodniczącego p. dr. Truszczyńskiego. Jako zastępcy weszli do rady szkolnej pp. Gruhn, M. Szydlik Fr. i Mazurkiewicz S. Na propozycję Magistratu uchwalono pobierać opłatę administracyjną na nast. poswiadczenia: zezwolenie na broń, kartę rowerową, świadectwo moralności, wyciąg z księgi ludności, świad. kwalifik. na wyjazd za granicę, świadectwo niezamężności. W miejsce p. Kaźmierczaka wybrano opiekunem społecznym p. F. Siupkę. (mc)

— * **Zduny.** (Tow. Przemysłowców.) Dnia 16 bm. odbyło się roczne walne zebranie w sali p. Telegi. Do nowego zarządu weszli: jako prezes ponownie pan Ratajczyk, wiceprezes — p. Idzkowski, sekretarz — p. Śpiączka, zastępca — p. Kleparski, skarbnik — p. Gawłowicz, ławnicy — pp. Piaseczny i Roszczak. (pz.)

— * **Szamotuły.** (Z Rady Miejskiej.) Dnia 17 bm. uchwalono budżet na rok 1930-31. Budżet administracyjny wykazuje w rozchodach zwyczajnych kwotę 445 778 zł, w nadzwyczajnych 1 722 zł, w dochodach zwyczajnych kwotę 447 500 zł; budżet szkoły powszechnej męskiej ustalono w rozchodach i dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych na 13 000 zł; budżet szkoły powszechnej żeńskiej na 13 800 zł; budżet przytuliska dla starców na 21 500 zł; budżet elektrowni miejskiej na 210 650 zł; budżet reżeni miejskiej w rozchodach zwyczajnych na 29 550 zł, w rozchodach nadzwyczajnych na 4 000 zł, w dochodach zwyczajnych 33 550 zł; budżet wodociągów miejskich w rozchodach zwyczajnych na 45 450 zł, w rozchodach nadzwyczajnych na 2 800 zł, w dochodach zwyczajnych na 48 250 zł. — Wszystkie budżety zredukowano do minimum, wobec czego w przyszłym roku budżetowym nie wykona miasto żadnych inwestycji. (o)

— * **Poniec.** (Z Banku Ludowego.) Dnia 17 bm. przy licznych udziałach członków odbyło się walne zgromadzenie Banku Ludowego. Z sprawozdania zarządu, wygłoszonego przez p. Skibińskiego, wynika, że Bank Ludowy mimo ciężkiego kryzysu gospodarczego pomyślnie się rozwija, o czym świadczą następujące cyfry. Obrót ogólny podniósł się z 5 339 589 zł do kwoty 8 217 520 zł; suma bilansowa z 728 199 zł do 946 128 zł. Udziały członków wzrosły w r. 1929 o 30 900,40 zł i wynosiły dnia 31. 12. 29. 50 083,84 zł. Wkłady oszczędno-

Nakło n/Notecią

Agencję „Kurjera Poznańskiego” obejmuje z dniem 1 marca 1930 r. p. F. Przyszczypkowski

Księgarnia

Nakło n/Notecią

Zamówienia oraz przedpłatę na marzec i dalsze miesiące skutecznie prosimy tylko u p. Przyszczypkowskiego. Powyższa nowa agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

ściowe wynosiły 622 728,13 zł. Pożyczek w wekslach i w rach. bież. udzielił Bank w ciągu roku 1929 na sumę przeszło 2 milj. zł. Z zysku, wynoszącego 10 910,28 zł, uchwalono walne zgromadzenie 11 proc. dywidendy, resztę zaś przelano na fundusze banku. Wynoszą one obecnie przeszło 40 000 zł. Do Rady Nadzorczej wybrano ponownie pp. L. Łazarskiego, I. Kaniewskiego i J. Masztalerza.

— * **Lwówek.** (Z kroniki żałobnej.) W styczniu r. b. odprowadzono na wieczny spoczynek śp. p. Andrzeja Szymańskiego, który przez 37 lat był kierownikiem szkoły w Grońsku pow. nowotomyskiego. Piastując przez 46 lat swój urząd nauczycielski, pracował dla dobra powierzzonej mu działy już w czasie zaboru pruskiego, jak i w wolnej Ojczyźnie. Działalność jego nie ograniczała się tylko do pracy zawodowej, ale poświęcał się także sprawie społecznej jako członek i prezes Koła Rolniczego. Cieszył się zaufaniem kolegów i społeczeństwa jako członek Pow. Rady Szkolnej i Sejmiku Powiatowego. Niestety — z czasu wysłużonego spoczynku krótko tylko korzystał. Nieubłagana śmierć przecięła pasmo pożytecznego jego żywota.

— * **Inowrocław.** (Wystawa Rucho-ma.) Z inicjatywy p. prezydenta Jankowskiego odbyła się dnia 12 bm. w sali Rady miejskiej konferencja, na której p. wiceprezydent Juengst przedstawił zebrany cel i zadania wystawy ruchomej. W dyskusji zabierali głos pp.: Lewandowski, red. Cieślak, radca Kornaszewski, insp. szkolny Nowakowski, podkreślając znaczenie gospodarcze i wychowawcze tego rodzaju imprezy. Wyznaczono termin wystawy na czerwiec roku bieżącego. Do prezydium komitetu wystawy zostali wybrani pp.: prez. miasta Jankowski — prezes, wiceprez. miasta Juengst i radca Kornaszewski jako wiceprezesi, Kramarczyk — sekretarz, Urbański — zast. sekretarza, dyr. Leszkowski — skarbnik. Na ławników zostali wybrani pp. Benedykciński, red. Cieślak, Lewandowski i Reszka. Prace organizacyjne prowadzić będą sekcje: propagandowa, przemysł, rzemiosła, spółdzielcza, etnograficzno-krajoznawcza, kobieca, społeczna, kupiecka i samorządowa, których przedstawiciele wraz z prezydium komitetu stanowią Wydział Wykonawczy Wystawy Ruchomej.

— (Z Chrześc. Zjednoczenia Zawodowego.) Dnia 7 bm. w sali p. Krantz odbyło się zebranie Chrześc. Zjednoczenia Zawodowego pod przewodnictwem p. Sokolińskiego. W przemówieniu swem przewodniczący podkreślił konieczność zrzeszania się oraz informował zebranych o warunkach pracy fizycznej. W ożywionej dyskusji na ten temat omawiano również sprawę robotników, którzy emigrując do Francji, są tam częstokroć wyzyskiwani przez pracodawców. Pod koniec obrad wybrano pp. Michała Kulasińskiego i Stefana Soszyńskiego na mężów zaufania.

— (Chór kościelny.) Zorganizowano chór męski pod nazwą: „Chór męski przy kościele matki Boskiej w Inowrocławiu”, którego zadaniem będzie pielęgnowanie pieśni kościelnych. Do zarządu tej nowej pożytecznej placówki weszli pp.: prezes — J. Wyborski, sekretarz — St. Domżałski, skarbnik — Fr. Nawrocki, bibliotekarz — K. Wiśniewski i dyrygent — W. Ciesielski.

— (Z Tow. Krajoznawczego.) Oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego odbył dnia 5 bm. w gmachu szkoły wydziałowej męskiej zebranie plenarne z referatem p. Zygmunta Czapl: „O pochodzeniu nazw wsi na Kujawach”. Miło stwierdzić, że idea krajoznawstwa zaczyna zataczać coraz szersze kręgi, a muzeum regionalne jest kwestją niedalekiej przyszłości.

— (Tow. Upiększenia miasta.) Na zebraniu walnem Tow. Upiększenia Inowrocławia sprawozdania z działalności dotychczasowej składali prezes — inspektor szkolny p. Nowakowski oraz skarbnik — p. dyr. Kortus. Podkreślano szczególnie konieczność niektórych inwestycji w obręb miasta. Wyjaśnien w tym względzie udzielił wiceprezydent miasta pan Juengst. Do zarządu weszli pp.: architekt Wróblewski, budowniczy Dźwikowski, dr. Sroczyński, rektor Synoradzki, dyr. Kortus, dyr. Weyman i red. Cieślak. (em.)

— * **Ujście.** (Rozbudowa huty szkła.) Rozbudowa tutejszej huty szkła zbliża się ku końcowi i na początku przyszłego miesiąca zostanie uruchomiona nowa maszyna wytwarzająca butelki. Z rozbudową huty otwiera się dla niej nowa i duży rokująca przyszłość. Będzie to jedyna zbudowana według najnowszej techniki

huta w Polsce. Budowę tę przeprowadza firma budowlana Eicke i Lewandowski z Poznania a konstrukcję żelazną firma Cegielski z Poznania. Wybudowano również dla robotników 3 domy mieszkalne po 10 mieszkań.

— (Z Koła Podoficerów Rezerwy.) — Ostatnio odbyło się w lokalu p. Paczyńskiego roczne walne zebranie Koła Podoficerów Rezerwy. Zagał je prezes p. Rolle. Po dyskusji nad sprawozdaniami wybrano nowy zarząd, do którego weszli pp. St. Rolle — prezes, J. Pabecki — zastępca prezesa, Wł. Rybarski — sekretarz, Józef Gawronek — skarbnik, Biele-nim — komendant, A. Paczyński i J. Wiśniewski — ławnicy. (um)

Bal Bratniej Pomocy

W. S. H.

Jeszcze tylko jeden dzień dzieli nas od dorocznego balu Bratniej Pomocy studentów Wyższej Szkoły Handlowej, który odbędzie się w sobotę, w salach Bazaru.

Do tańca przygrywać będzie słynny zespół braci Dorian i sympatyczna orkiestra 7 d. a. k. Uczestników czeka moc miłych niespodzianek. Bal rozpocznie się o godz. 22. Polonez nastąpi o godz. 24, kotyljon zaś odbędzie się o godz. 3.

Dochód przeznacza się na zasilenie funduszu zdrowotnego i utworzenie własnej kasy chorych.

Bal ten zgromadzi niewątpliwie całą elitę towarzyską Poznania, a nawet prowincji, najwybitniejszych przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i akademickich, sfer przemysłowych, handlowych i bankowych.

Z działalności

Związku Misyjnego Polek

Niezwykle intensywną działalność na polu misyjnym rozwija poznański oddział Związku misyjnego Polek. Sprawozdanie z odbytego walnego rocznego zebrania uwypukliło całokształt wzmoczonej w tym kierunku akcji. Chcąc zjednać i uprosić sobie pomoc i błogosławieństwo Boże rozpoczęło rok pracy (t. j. w lutym) nabożeństwem misyjnym, na którym wygłosił budującą naukę delegat ksiądz dr. Abt. Aby wpajać i rozbudzać zamiłowanie do pracy misyjnej, urządził Związek misyjny Polek miesięczne zebrania z wykładami misyjnymi, udzielając równocześnie różnych wiadomości misyjnych, z polskiej misji w Afryce lub z Chin i Japonii.

W czerwcu brał udział w wystawie „Prac dla misji” którą aranżowała Centrala Związku Misyjnego Polek w Poznaniu. Celem uzyskania gotówki na pokrycie kosztów transportu eksponatów urządzono podczas wystawy loterię fantową. Tutaj szczególnie trzeba podkreślić ofiarność członków, którzy hojnie swe dary składali. Również na pomnik Serca Jezusowego nie skąpiono datków.

Nie podobna wyliczyć wszystkich ofiar nieraz heroicznych, jakie członkowie Zw. misyjnego Polek w intencji misji składali. Dodać jeszcze trzeba, że poszczególne członkowie Związku oddają swoje siły i doświadczenia na polu pracy misyjnej. Rozkrzewienia Wiary św., różnym kołom i sekcjom misyjnym. Na każdym zebraniu sprzedaje Związek czasopisma misyjne. Zbiera się również dewocjonalja, staniol i znaczki. Frekwencja przeciętna na zebraniach wynosiła od 90 do 130 osób.

Dochody w roku sprawozdawczym wynosiły 1.306,43 zł. rozchody 1.001,71 zł. Z sprawozdania ekonomki p. Domżałowej wynika, że w drugim r. swego istnienia może już Zw. misyjny Polek Koło Poznań wykazać się lepszym wynikiem prac, niż w poprzednim. Wykonane zostały przez członków lub złożone jako dary na misje: ornaty, obrusy, alby, komże, bielizna, stuty, sukienki dla murzynek, skarpetki, chusteczki, materiały itd. ogółem wartości 8 tys. złotych.

Oprócz tego złożyła sekcja misyjna parafii Bożego Ciała na ręce Zw. misyjnego Polek, przeznaczone dla Ojca Świętego Yonozawie, w Japonii: złotą patenę dla chorych, 2 obrusy, 4 komplety bielizny kielichowej, 1 welum tiulowy i 3 ochrania-cze na stule. Również stowarzyszenie Straż-nica par. Bożego Ciała złożyło dla Ojca Świętego pięknie wykonaną albę i 6 puryfik-atorów.

Z wyżej wymienionych eksponatów wysłano większą ilość do polskiej misji w Rodezji dla Jezuitów, dalej do Instytutu Misyjnego w Lublinie, OO. Oblatom, do Rafajłowej dla ubogiego kościółka i księdzu Moniusze w Stołpcach. Przeznaczono również pewną ilość dla Japonii i Chin. Oddz. Poznański wystawiał swoje prace na wystawie „Prac dla Misji”, którą urządziła Centrala w Poznaniu w czerwcu 1929 r.

Ze sprawozdania wynika, ile można przy dobrych chęciach i stosunkowo niewielkiej ilości członków dokonać. Gdyby wszystkie kobiety stanęły do szeregu w tak zbożnej pracy, można by nie tylko misję wspierać, ale i niejednemu ubogiemu kościółkowi w kraju dopomóc. Wielkie zainteresowanie obradami okazali ks. arcyb. Ropp i ks. biskup Dymek, którzy byli obecni na posiedzeniu sekcji związku misyjnego Polek. (w)

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, w piątek „Blanchefleur”. W sobotę, 22 bm. „Madame Pompadour” z pp. Fontanówna, Grabowska, Bratkiewiczem, Sendeckim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Tyllia. W niedzielę, 23 bm. o godz. 15 po cenach znizowanych „Księżniczka dolarów”. Wieczorem pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Szwanda dudziarz” z pp. Bojar-Przemieniecką, Szafranską, Karpackim, Perkowiczem, Romanowiczem i Zathy-em. W poniedziałek 24 bm. „Hrabina Marica” z p. Grabowską. We wtorek „Krysia Leśniczanka” z p. Fontanówną.

Gościnne występy Marji Janowskiej-Kopczyńskiej, primadonny opery w Lipsku, wywołały żywe zainteresowanie. — Znakomita artystka wystąpi w popisowych swych partjach w operach „Tosca” i „Madame Butterfly” w niedzielę i środę, 2 i 5 marca. Kasa rozpoczęła już sprzedaż biletów.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś wypełniająca stale teatr do ostatnich miejsc, pełna słownego humoru, propagandowa komedia Józefa Rączkowskiego „Nad polskim morzem”. Ostatnie przedstawienie było przepelnione a publiczność opuszczała teatr w doskonałych humorach. Jutro wraca na afisz wielka komedia Szekspira „Kupiec wenecki” w koncertowym wykonaniu całego zespołu z pp. Biesiadecką i Chmielewskim na czele.

W niedzielę po południu po cenach znizowanych „Kopciuszek”.

W próbach pod kierunkiem p. Wysokiej najnowsza sztuka Jewreinowa „Teatr wieczystej wojny”, autora granej w Teatrze Polskim z olbrzymim powodzeniem sztuki „To co najjaśniejsze”.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś, w piątek premiera głośnej komedii G. Dregely pt. „Dobrze skrojony frak”. Doskonała ta komedia przeszła w triumfalnym pochodzie przez wszystkie sceny Europy, ciesząc się wszędzie ogromnym powodzeniem. Przed oczyma widza przesuwają się satyrycznie ujęte sylwetki politycznych spekulantów i nuworyzów, którzy posiadają wrodzoną ambicję i spryt, dochodzą do sławy i majątku. W rolach głównych pp. Czarnacka, Gruszecka, Jerzmanowska, Zeromska, oraz pp. Chmurkowski, Bystrzyński, Mazanek, Zawistowski, Sokołowski i inni. Reżyserja p. Chmurkowskiego.

ZESPÓŁ BALETOWY BODENWIESER jeden z najznakomitszych baletów świata wystąpi w naszym mieście w niedzielę, 23. bm. o 12 w pol. w teatrze „Słońce”. BALET BODENWIESER składa się z 10 urodziwych znakomitych tancerek idealnie ze sobą stańczonych które pod wodzą swej znakomitej mistrzyni słynnej Gertrudy Bodenwieser — oddająca wspaniały program złożony z najpiękniejszych kompozycji tanecznych do muzyki Chopina, Mozarta, Liszta i Glazunowa — ponadto przepiękne tancerki ludowe hiszpańskie (z gitara) staro angielskie, południowo słowiańskie i szereg wesołych, arcykomicznych parodiów tańców (tango, walc, taniec wschodni). BALET BODENWIESER to zespolenie piękna i młodości — to czar poezji to mistrzowskie opanowanie ruchu i gestu — to taniec w najsłodszej i najczystszej formie słowa znaczenia. Pomimo bardzo wielkich kosztów ceny biletów minimalne od 2-6 zł. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 21 878

Teatr Wielki

DZIŚ — „Blanchefleur”, opera Klentzela. Sobota, 22. 2. „Madame Pompadour”, operetka Falla. Niedziela, 23. 2. popoł. „Księżniczka dolarów”, operetka Falla. Niedziela, 23. 2. wiecz. „Szwanda dudziarz”, opera Weinbergera. Poniedziałek, 24. 2. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Wtorek, 25. 2. „Krysia Leśniczanka”, operetka J. Jarno. Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.

Teatr Polski

DZIŚ — „Nad polskim morzem”. Sobota, 22. 2. „Kupiec wenecki”. Niedziela, 23. 2. popoł. „Kopciuszek”. Niedziela, 23. 2. wiecz. „Nad polskim morzem”. Poniedziałek, 24. 2. „Kupiec wenecki”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Dobrze skrojony frak”. (Premjera). Sobota, 22. 2. „Dobrze skrojony frak”. Niedziela, 23. 2. o godz. 3,30 po poł. „Dzieci szczęścia”, bajka dla dzieci. Niedziela, 23. 2. wieczorem „Dobrze skrojony frak”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

TEATR WIELKOPOLSKI

Macierzy Szkolnej w Gdańsku pod dyr. Bol. Brzeskiego „Ogniem i mieczem” sztuka w 5 aktach według powieści H. Sienkiewicza
22 lutego — Szamotuły
23 lutego — Wronki
24 lutego — Sieraków
25 lutego — Pniewy
26 lutego — Lwówek
27 lutego — Międzychód
28 lutego — Nowy Tomysł
1 marca — Wolsztyn
2 marca — Grodzisk
3 marca — Opaleniec

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

35 LAT „ZNICZA”

(W regionie śląskim)

Ukazała się ciekawa publikacja: dokument pierwszorzędnej wagi dla społeczeństwa polskiego. Święci nią swoje 35-lecie Towarzystwo Młodzieży Śląskiej, nosząc nazwę „Znicza”.

Ideologia dzisiejszego „Znicza”, ustalona we słowie wstępnym, streszcza się w określeniu: „regionalizm, dążący do zachowania i ratowania od zatury i zaniku charakterystycznych cech i osobliwości danego (w tym wypadku śląskiego) regionu, pielęgnowanie jego szlachetnych i wartościowych pierwiastków, które, przelane w zlewisko ogólnonarodowej kultury, mogłyby stanowić pokąźną jej część. Z tą ideą łączy się inny, nader ważny problem, mianowicie zniwelowanie granic, jakie pozostały po zaborach między „Cieszyńskiem” a „Górnosiąskim” i wytworzenie na ich miejscu jednolitości śląskiej”. Co jest ów „Znicz”, poinformuje czytelnika artykuł Alojzego Targa p. t. Zarys historii „Znicza” zamykający dział naukowy książki, zawierającej prócz naukowego jeszcze 3 działy: wspomnieniowy, literacki i sprawozdawczy. Dowie się on z tego artykułu, że młodzież a raczej nawet dzieci tej od wieków od macierzy oderwanej dzielnicy śląskiej poczuły się Polakami i chciały swoją polskość ratować, zawiązując się w tym celu w towarzystwo (które zresztą nie było bez poprzedników) „Jedność” w r. 1886. Członkowie jej wyszli ze szkoły średniej, chcieli nie tylko polskość swoją uchronić i utrzymać, ale także swoje siły na usługi idei narodowej oddać, uświadomienie narodowe swojemu społeczeństwu śląskiemu zaszczepić — i w roku 1894 stworzyli organizację młodzieży akademickiej ze Śląska Cieszyńskiego a dali jej nazwę „Znicz”. Zamierzania te, choć warunki urzeczywistnienia ich były trudne — wszak mogli pracować wśród ludu tylko w czasie feryj i nie zawsze jawnie — uwieńczone były powodzeniem: praca młodzieży zniczowej znacznie się przyczyniła do odzyskania dla polskości siedlaka i górnika śląskiego, na Śląsku Cieszyńskim.

Suchy z natury rzeczy „Zarys historii” ożywiają znakomicie liczne wspomnienia byłych członków „Znicza”, stawiające nam żywo przed oczy jednostki działające w „Zniczu” i ich poczynania, z wszystkimi trudnościami i przeszkodami. Dobrze też zrobiła Redakcja, dodając fotografie wybitniejszych Zniczowców. W dziale wspomnieniowym znalazły się także artykuły dwu niezniszczowców i nie Ślązaków: dr. Michał Janik, były nauczyciel gimnazjum Macierzy w Cieszynie daje między innymi oświetlenie stosunku do siebie dwu obozów, katolickiego i ewangelickiego na Śląsku Cieszyńskim w ostatnich latach wieku XIX. Prof. K. Nitsch dał wspomnienia ze swoich badań dialektycznych na Śląsku, jednym i drugim łatwych i miłych dzięki zasiedloności i jednolitości elementu polskiego na wsi śląskiej, jakoteż dzięki wysokiej kulturze siedlaka śląskiego. Dział sprawozdawczy ze swoimi sprawozdaniami sekcji krakowskiej, lwowskiej, warszawskiej, poznańskiej, gdańskiej pokazuje niesłychany rozrost „Znicza” a przez to pośrednio rozrost idei polskiej na Śląsku.

W przeglądzie treści działu naukowego prócz nazwisk młodszych i starszych działaczy śląskich, czytamy cały szereg nazwisk uczonych z poza Śląska, profesorów uniwersyteckich, którzy naukowo czy uczuciowo są ze Śląskiem związani. A więc historyk Grodecki opowiada o fatalnym w skutkach kolonizowaniu Śląska Niemcami przez książąt Piastowiców w XII i XIII.; dr. Kazimierz Piwarski opierając się na źródłach archiwalnych, zaznacza nam z planami odzyskania Śląska, z jakimi nosił się Sobieski przez szereg lat, zachęcany przez dwór francuski w czasie wojny Francji z pierwszą koalicją a także później. Czytamy w tym artykule także o przejeździe Jana III-go przez Śląsk, gdy się wyprawiał na Turków pod Wiedeń i o entuzjazmie z jakim witał króla polskiego lud polski na Śląsku. Rezultat rozprawy prof. L. Piotrowicza streszcza się w ostatnim jej zdaniu. „Rzeczą istotną jest fakt, że żywioł polski siedzi na śląskiej ziemi i to, jeśli o czas chodzi, od lat

conajmniej półtora tysiąca, ma więc wszelkie prawo być u siebie gospodarzem”. Z artykułów nie ściśle naukowych na szczególną uwagę zasługuje artykuł Fr. Popiolka, dyr. gimnazjum państw. w Cieszynie p. t. „Szkola a kultura”, wykazujący cyfrowo tendencje germanizacyjne średnich zakładów naukowych niemieckich w Cieszynie; w zakończeniu czytamy: Za naszych czasów było gimnazjum niemieckie w Cieszynie placówką polityczną raczej, niż wychowawczą, mającą na celu utrzymanie i poparcie panowania niemieckiego, na polskim Śląsku. Dlatego, gdy stosunki się zmieniły, gdy tego zadania nie mogło wypełniać, gdy przestało się zapętniać polskimi dziećmi i ustalać możliwość germanizowania ich, straciło rację bytu i upadło szybko — z powodu braku uczniów niemieckich, których szczupła garstka rodowitych Niemców śląskich nie mogła dostarczyć”.

W dziale literackim podnoszą G. Morcinka „Ondraszkowe ostatki”;

znany to już nam pisarz śląski z pięknych nowel, drukowanych także w „Tęczy”, malujących życie — bycie siedlaków a górników na Śląsku Cieszyńskim — niedawno wyszedł w druku (u Św. Wojciecha) ich zbiór p. t. „Serce za tamą”. „Księga o Śląsku” nosi tytuł najzupełniej usprawiedliwiony treścią: jest to istotnie bogate źródło wiadomości o tej naszej dzielnicy. Redakcja zapowiada wydanie w „Bibliotece Narodowej”, książki p. t. „Odrodzenie Śląska”, zapowiada również „wydawnictwo pisma śląskiej młodzieży akademickiej, które stałoby się wyrazem jej dążeń i polem do rzetelnej pracy”. Pożądaniemby jeszcze było bardzo i zupełnie, myślę, możliwym stworzenie naukowego periodycznego organu, poświęconego badaniu historii i kultury Śląska jakie Niemcy mają już oddawna.

Dr. Edward Klich.

Poznań.

ITALJA I MY

WŁOCH O FREDRZE

Fredro jest wciąż jeszcze dla zagranicy księgą zamkniętą na siedem pieczęci. Mówi się tu i owdzie o polskich romantykach, po Mickiewiczu dociera z wolna na Zachód Krasński, najpóźniej Słowacki, budzi się zainteresowanie dla polskiej współczesnej prozy, nawet i o Wyspiańskim coś odnaleźć można — ale o Fredrze bodaj najtrudniej. I znów jeśli dziś na Zachodzie tylko między Włochami trzeba szukać prawdziwego znajomego Słowackiego, co wszystkie jego dzieła w oryginalnym, przestudjował i całą o nim literaturę ogarnął, aby dojść do samodzielnych, syntetycznych uogólnień, to dziś między Włochami również a nie gdzie indziej znajdziemy autentycznego fredrystę. Jest to p. Antonio Stefanini, który się w r. 1928 w Padwie na podstawie rozprawy o Fredrze doktoryzował. Przez rok cały niemal przebywał na studiach w Krakowie, przedzierał się przez dzieła Fredry i najważniejsze o nim studia przyjrzał się paru komedjom w teatrze i wreszcie nabrawszy rozmachu kropnął sobie tezę doktorską o polskim Goldonim. Na kursie dla włoskich polonistów w Zakopanem w lecie roku 1928 referował część swej pracy, w której zajął się pesymizmem i optymizmem Fredry. Poddano tu dyskusji ten referat, który z pewnością poprawkami ukazał się teraz drukiem w ostatnim zeszycie „Rivista di letteratura slave” (IV, 6, 1929, str. 415-441) p. t. „Pessimismo ed ottimismo Fredriano”.

W naszej literaturze naukowej poruszano nie jeden raz ten problem, ale osobnej rozprawy nikt mu nie poświęcił. Więc już choćby z tej tylko racji trzeba zwrócić uwagę na tę pracę włoską i przedstawić pokrótce jej zawartość.

Nie z filozofii płynie smutek i pesymizm Fredry — powiada autor ani nie z książek. Źródłem jego natury poety, jego życie pełne gorczy, przykrości, rozczarowań, brak jasnego, pogodnego dzieciństwa, bolesne zawody serca, które go stawiały na progu samobójstwa, krzywdząca, niesłuszną karykatura jego utworów, zbyt późna ich rehabilitacja, osamotnienie, pełne melancholji, w późnej starości. Autor zbiera skrzętnie odpowiednie szczegółowe biograficzne ze wspomnień, z pamiętników, z listów. Podkreśla potem umiejętnie akcenty pesymizmu w drobniejszych poezjach i pismach prozą. Radością życia prawdziwą była dla Fredry twórczość komedjopisarska, z niej tryskało źródło śmiechu, którego mu w życiu brakowało. Im bardziej gorączkowo tworzył, tem bardziej tłumił w sobie tę hydrę pesymizmu, co raz po raz podnosiła głowę. Ale nawet i do komedij wtargnął jego cień i zamroził w niej jednej z nich słoneczną radość zwłaszcza w drugim okresie twórczości. Autor w ślad za Kucharskim dowodzi, że wcale wesoło nie kończy się ani „Zręczność i przekora”, ani „Odludki i poeta”, „Mał i żona”, „Przyjaciele”, „Ciotańka”, „Pan Jowialski”, „Dożywocie” i wiele komedij z drugiego okresu twórczości.

Przeciwstawia się temu pesymizmowi prad optymistyczny, którego źródła widzi autor u Fredry w twórczości artystycznej, w jego rozsądnej wierze i patriotyzmie, w uroku jaki miała dla niego przeszłość a przede wszystkim szczerą i prawdziwą miłość, co zresztą już dawniej podkreślano. Kończy autor swą rozprawkę zestawiając pokrótce pesymizm Fredry z pesymizmem Schopenhauera i jego uśmiech z uśmiechem Goldoniego.

Praca dra Stefaniniego napisana jasno, zwięźle i przejrzyście, umiennie dobrze samą istotę zagadnienia i jest bardzo cenną i pożądaną uzupełnieniem tego, co dotąd niano we Włoszech o naszej literaturze.

Dr. Roman Pollak.

Poznań.

Książki nadesłane

Ferdynand Goetel: „Serce łobów” Powieść. Warszawa 1930. Nakł. Gebethnera i Wolffa.

Wacław Lipiński: „Od Wilna po Dynaburg”. Warszawa 1930. Wojskowy Inst. Nauk. Wydawniczy.

Sandor Terlasz: „Wspomnienia robotnika z Liège”. Przekł. J. Emisarski. Warszawa 1930. Wojsk. Instytut Naukowy. Wydawniczy.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Wystawa ku czci Jana Kochanowskiego. Poznańsko-Pomorskie Koło Bibliotekarzy urządza z okazji 400-lecia urodzin Jana Kochanowskiego wystawę, poświęconą uroczystościom związanym z jubileuszem. Wystawa obejmie druki, t. j. wszystkie dzieła bądź zbiorowe, bądź poszczególnie wydane, a znajdujące się w bibliotekach poznańskich, dalej wszystkie prace, odnoszące się do twórczości Kochanowskiego, wreszcie portrety, medale i wogóle dokumenty, ilustrujące kult poety w naszym społeczeństwie. Bliższe szczegóły wystawy podane zostaną w swoim czasie do publicznej wiadomości.

Z Lwowskiego Tow. Naukowego. Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie z odczytem dr. R. Koranyiego n. t.: „Początek prawa spadkowego”. (nl)

Z Tow. historycznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie z odczytem prof. dr. R. Grodeckiego n. t.: „Konfederacja za Piastów”. (nk)

SLAWISTYKA

Kultura ludowa Słowian. Z olbrzymim totem wystąpił świeżo p. Kazimierz Moszyński, znany w nauce ze swych ogłoszonych w r. 1925 „Badań nad pochodzeniem i pierwotną kulturą Słowian”. („Kultura ludowa Słowian”, cz. 1, kultura materialna, z 21 mapkami, oraz ryc. 1138 przedmiotów, Kraków 1929, Polska Akad. Um., str. IX i 710, duża 8-ka). Autor wyróżnia kultury niższą i wyższą, i pierwszą chrześcijańską, drugą „cywilizację”. Obecnie daje nam tom pierwszy tej niższej kultury Słowian, zapowiadając w dalszym ciągu opracowanie kultur duchowej i społecznej. Za przedmiot badań bierze kulturę tych stron Słowiańszczyzny, które najmniej mogły ulec wpływowi zewnętrznym. Z tych przyczyn mniej wyszukuje materiały wielkopolski, łужиcki, czeski i słoweński, głównie zaś wyszukuje „materjalny śródokowy i wschodnio-polskie, białe, wielko- i małosłowiańskie, bułgarskie, oraz serbsko-chorwackie”. — Książka — wedle zamierzeń autora — ma charakter encyklopedyczno-podręcznikowy, opiera się w głównym swym zrebie na wykładach uniwersyteckich. W sześciu działach zajmuje się autor zdobywaniem żywności i surowców (I), przechowywaniem żywności i surowców (II), przygotowywaniem pokarmów (III), obróbką surowców (IV), zabiegami o bezpieczeństwo i wygodę (V), oraz transportem i komunikacją (VI). Wszystko to oczywiście jest zagadnieniem naukowym, podobnie, jak pierwotne prawo słowiańskie itp., odmiennie od lansowanej dziś historii literatury słowiańskiej, której nigdy nie było. W okresie „cywilizacji” poszczególne części Słowiańszczyzny wchodzi bowiem w kontakt z innymi grupami niesłowiańskimi i „słowiańskość” przestaje być zagadnieniem ośrodkowym. Jeśli zaś się weysuwa, to nie dla przyczyn naukowych, lecz politycznych (jak najtrafniej stwierdza to prof. Koneczny w ostatnim zeszycie „Ruchu Słowiańskiego”). (zw)

LITERATURA

Ekspansja Wilna. Z Wilna piszą nam: Literaci nasi nie ograniczają terenu swych wpływów na rodzinne tylko miasto. Po nawiązaniu stosunków z Grodnem (wizyty naszych literatów w Grodnie i grodzieńskich w Wilnie), zorganizowano teraz „wypad” na Pińsk. Pani Romer-Ochenkowska wygłosiła w Pińsku odczyt p. t. „O piśmiennictwie i twórczości literatów wileńskich”. Odczyt odbył się w wypełnionej sali Kurji biskupiej i był entuzjastycznie przyjęty przez słuchaczy. — Z uznaniem przyjęto propozycję prelegenta i postanowiono nawiązać kontakt z Wilnem. W najbliższym czasie pińszczanie złożą wizytę literatom wileńskim i zapoznają ich w referatach z potrzebami kulturalnymi Pińszczyzny. (lw)

MUZYKA

„Zmierzch Bogów” w Warszawie. Piszą nam z Warszawy: Dyr. Stermich wznowił w Operze „Zmierzch Bogów”. Dyrygował p. Dołycki, Brunhildę śpiewała p. Jarosłówna, Zygryda p. Dygas. (mw)

„Halka” w Nowym Jorku. W Mecca Auditorium w Nowym Jorku będzie wystawiona „Halka”. Wykonawcami ról głównych będą pp. E. Zielinska, Z. Halska i S. Wyszotky. Dyrygować będzie kapelmistrz p. Grigaitis. Opera transmitowana zostanie przez radio, co będzie dużą propagandą muzyki polskiej w Ameryce. (mp)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Budowniczy Wawelu. Wydawany przez Polską Akademię Umiejętności „Przegląd Historii Sztuki” zawiera w zeszycie trzecim cenne uwagi Stanisława Komornickiego o Włochu Franciszku, który od r. 1502 jest w służbie dworskiej Jagiellonów. On to, jak mówią źródła włoskie i polskie, pierwszy począł przetwarzać średniowieczne zamczysko w duchu renesansowej jednolitości. W roku 1509 nastąpiła zmiana książęcego budowniczego, a więc niewątpliwie zmiana planów przebudowy pałacu. Do czasów Franciszka odnosi badacz pomnik Olbrachta, wykusz i okno w zachodnim skrzydle pałacu; a więc motywy pokrewne dziełom Ambrogia de Milena w pałacu w Urbino. Franciszek mógł być jego uczniem. Autor wątpi nawet, czy data o zmianie budowniczego jest trafna. W każdym razie w r. 1509 przystąpiono do budowy pałacu w ostatecznym kształcie, a więc i z krągankami i ten kształt łączy autor z działalnością Franciszka Florentczyka. (T. Gr.)

OCHRONA PRZYRODY

Tempienie rzadkich ptaków w Pieninach. Po kilkuletnich staraniach Państwowej Rady Ochrony Przyrody uzyskała Polska nareszcie pierwszy Park Narodowy w Pieninach. W parku takim nie wolno niszczyć ani martwej ani żywej przyrody. — Tymczasem oddawna ludność tamtejsza przywykła tempić pułchaczki, sępy, orły i pomurniki, co raz rzadsze okazy polskiej fauny ornitologicznej, Pieniny są bowiem miejscem legu dla ptaków, gnieźdzących się na skałach oraz w pieczarach. Państwowa Rada Ochrony Przyrody poczyniła energiczne starania, aby na przyszłość zapobiec wybieraniu z gniazd rzadkich gatunków ptaków. (J. Ml.)

Pisma nadesłane

„Przegląd Współczesny”. Nr 94. Treść: Witold Klinger: „Tadeusz Zieliński”. — Konstanty Gryzbowski: „Od dyktatury ku kompromisowi konstytucyjnemu”. — Aleksander Brückner: „Od pogonażstwa do chrześcijaństwa”. — Zygmunt Zborucki: „Emigracja francuska w Polsce w latach 1791—1805”. — Marjan Jedlicki: „Z życia polityki polskiej Holandji”. — Karol L. Koniński: „Dialektyka nacjonalizmu”. — Kronika zagraniczna. — Kronika ekonomiczna. — Polonika włoskie. — Nowe poezje polskie. — Z literatury o stosunkach międzynarodowych. — Prace etnologiczne.

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 6. Treść: S. Kwiatkowski: „Zamiary a siły”. — Leon Płoszewski: „O potrzeby kulturalne młodzieży”. — Rewizja programów. — P. Ordynski: „Program geografii”. — K. Grabowska: „Program przyrodoznawstwa”. — A. Bukowiński: „Program śpiewu”. — Y. Z.: „Budzet oświatowy na plenum Sejmu”. — Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. — Z życia Koła Warszawskiego T. N. S. W. — Z żałobnej karty: s. p. Ks. prof. L. Miszewski, s. p. Maria Titowowa, s. p. Henryk Burhardt. — Kronika. — Prasa o szkole i nauczycielu. — Nowe książki.

*) „Księga o Śląsku”, Cieszyń 1929.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Zwyżka ceny złota główną przyczyną kryzysu światowego

Przeżywany obecnie przez świat cały kryzys gospodarczy tłumaczy się w dużej mierze zjawiskami na światowym rynku złota. Są poważni ekonomiści, m. in. np. prof. Cassel, którzy zjawisku zwyżki ceny złota przypisują winę za recesję, jaka daje się zauważyć w całym świecie, szczególnie zaś w krajach rolniczych. By zrozumieć wywody tych ekonomistów należy uświadomić sobie znaczenie gospodarcze złota i skutków produkcji tegoż kruszca.

Faktem jest, że zmniejszenie wartości pieniądza, t. j. zniżka ceny złota, spowodowała zwykłe zwyżki cen innych artykułów i odwrotnie. Widzimy ten objaw szczególnie w nowoczesnej historii gospodarczej:

Produkcja złota wzrosła ogromnie po odkryciu Ameryki. Nastąpił zalew złota i ceny podniosły się pięciokrotnie w ciągu XV. stulecia. W ciągu następnych trzech stuleci produkcja złota utrzymywała się na mniej więcej tym samym poziomie. Wartość rocznej eksploatacji kopalń złota określają na 30 milionów fr. zł. Dopiero od 1850 r., daty odkrycia złóż złota w Kalifornii i Australii, przeciętna produkcja przekroczyła 600 miljon. fr. zł. rocznie. Lecz te kopalnie zaczęły się wyczerpywać i produkcja na nowo spadać. Rozwinęła się ona znów bezprzecznie w ostatnich latach XIX w., gdy zaczęto eksploatować złóża w Transvaalu i Klondike. W r. 1912 roczna produkcja samego złota osiągnęła sumę prawie 2,5 miljarda fr. zł.

Oczywista rzecz, że wzrost eksploatacji złota oddziaływał w znacznej mierze na wzrost poziomu cen. Jest to dlatego tak jasne, ponieważ i złoto jest towarem, podobnym do wszystkich innych: jeżeli w kraju jest mało pieniędzy, wtedy każda sztuka monety posiada większą siłę kupną; jeżeli jest ich dużo to siła kupna każdej się zmniejsza.

Otóż, po wojnie produkcja złota zmalała. Nie będziemy doszukiwać się przyczyn spadku eksploatacji, tyle tylko zaznaczymy, że przyczyny należy doszukiwać się w zastąpieniu (częściowym) pieniądza kruszcowego przez pieniądz papierowy. Z drugiej natomiast strony wzrosło silnie zapotrzebowanie na złoto ze strony banków centralnych. Zmniejszona wytwórczość złota z jednej strony, zwiększone zapotrzebowanie tego kruszca z drugiej strony spowodowały wzrost ceny złota. Pochodnym zaś efektem był spadek indeksu cen hurtowych, szczególnie jaskrawy w ubiegłym roku. Zarówno w Anglii, jak w Niemczech i Stanach Zjednoczonych indeks generalny cen spadł w ciągu 12—16 miesięcy o około 10 proc. W Polsce spadek cen wyraził się w cyfrze 7,8 proc. w grudniu 1929 r. w porównaniu z indeksem ogólnym r. 1927.

Dlaczego spadek cen — spowodowany podrożeniem złota — jest zjawiskiem gospodarczo ujemnym? Ponieważ działa hamująco na rozwój wytwórczości, dezorganizuje stosunki kredytowe (zwrot wierzytelności w wartościach większych od tych, jakie dłużnik otrzymał) oraz ponieważ wpływa na obniżenie płac.

Już teraz zauważono, że polityka amerykańskich banków centralnych i Banku Francuskiego na światowym rynku złota była zbyt rygorystyczna i zachłanna. Szykuje się akcja zmierzająca ku stabilizacji ceny złota i zapobiegnięciu dalszej szkodliwej, powszechnej niższe cen. O szczególnym znaczeniu poruszonej dzisiaj kwestji dla rolnictwa pomówimy następnym razem.

Krótkie informacje gospodarcze

— W przyszłym miesiącu ma być otwarta nowa fabryka kryształów w Dębnie pod Katowicami. Fabryka będzie wyrabiała serwisy, talerze, klosze itp. i będzie pierwszą na Śląsku fabryką kryształów.

— Doradca finansowy rządu rumuńskiego, prof. ekonomji polit. Sorbony Francuskiej, Ch. Rist, wraca do Francji, gdzie obejmuje stanowisko wicegubernatora Banque de France.

— Koszty utrzymania w Anglii w dniu 1 lutego b. r. były o 64 proc. wyższe od przeciętnej z lipca 1914 r. W porównaniu z rokiem ub. oznaczają to spadek kosztów o 1 proc. Spadek ten przypisywany jest również niższej cenie jaj, masła i ryb.

Inwazja zagranicznego obuwia

Istnieje w Polsce gałąź produkcji, o której się łatwo zapomina, mianowicie przemysł obuwiany zatrudniający największą z wszystkich rzemieślniczych i przemysłów liczbę robotników, mianowicie ponad 140.000 osób.

Położenie obuwiarstwa polskiego już od roku nader opłakane, pogorszyło się na jesieni o tyle że widoki poprawy znacznie się zmniejszyły przez to, że do wszystkich dotychczasowych bolączek doszła bolączka nowa, zgoła niespodziewana, mianowicie nastąpiło uderzenie w najbardziej niebezpieczne miejsce, w aparat zbytu.

Polski handel obuwiany, na skutek przeludnienia Polski ludnością handlową i równocześnie na skutek zubożenia tej ludności handlowej nie wytworzył typu wielkich przedsiębiorstw handlowych, robiących obroty miljonowe.

Polski handel obuwia rozbity jest na niezmiernie wielką ilość drobnych sklepików, które absolutnie nie są zdolne do jakiegokolwiek akcji reklamowej i równocześnie wskutek małych obrotów nie mogą swoich kosztów handlowych rozłożyć na dostatecznie wielką ilość sprzedanego towaru. Stąd wynika albo częste załamywanie się polskich handli obuwem albo wysoki koszt ich pośrednictwa handlowego.

Nieliczni, silni finansowo kupcy polscy, szczególnie w Małopolsce i b. Kongresówce oraz na Śląsku, dzięki uzyskaniu z zagranicznych fabryk

otwartego kredytu całkowicie oddali się sprzedaży obuwia zagranicznego. Po wykorzystaniu tych możliwości zbytu, zagranica przystępuje obecnie do otwierania w Polsce własnych dużych sklepów obuwia, w których, dokonując wielkich obrotów, obniża koszt pośrednictwa handlowego i przez to bije kupców polskich przy sprzedaży gotówkowej. Powstał już nowy taki sklep w Łodzi, w przygotowaniu są podobne w Warszawie, Poznaniu i innych miastach. W Krakowie w rejestrze handlowym zapisana została firma zagraniczna, która poza handlem obuwia ma na celu również zakładanie warsztatów zagranicznych konkurując już nawet z najbiedniejszym proletariatem, szewskiego rzemiosła polskiego.

Oczywiście wszystkie te poruszone sprawy byłyby może nie niebezpieczne, gdyby konsument polski otrzymał: 1) towar odpowiedniego gatunku, a 2) gdyby przez wywóz pieniędzy z Polski nie pogłębiały się kryzysy gospodarcze i bezrobocie. Niestety dotychczasowa ewolucja rzeczy wskazuje na to, że jeżeli przed powstaniem zagranicznych sklepów własnych Polska zapłaciła zagranicy w 1929 r. za obuwie, które mogłaby w Polsce kupić 16.886.000.— zł to w 1930 r. cyfra ta wzrosła nietylko na skutek prawdopodobieństwa znacznego wzrostu przywozu, ale również z powodu zysku ze sprzedaży detalicznej, który zamiast pozostać w Polsce, odpływa zagranicą.

R. B.

Nowe poważne obciążenie podatkowe

Podatek wojskowy

Ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym przewidywała zaprowadzenie podatku wojskowego. Wysokość tego podatku miała być ustalona drogą rozporządzenia rady ministrów. Ostatnio nr. 9 Dziennika Ustaw R. P. zawiera rozporządzenie rady ministrów z 2 stycznia 1930 o podatku wojskowym. Według tego rozporządzenia podatkowi wojskowemu podlegają przeniesieni do rezerwy w myśl art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym ponadto przydzieleni przez komisje poborowe lub też w czasie pełnienia służby do kategorii, nieodpowiadających wymogom służby wojskowej, mianowicie kategorii C, D, i E.

Podatek wojskowy pobiera się a) w postaci podatku zasadniczego, b) w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego. Podatek wojskowy w postaci podatku zasadniczego wynosi 1) kwotę zł 10,— dla osób uznanych za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej; 2) kwotę zł 15,— dla osób uznanych za zdolnych do służby w pospolitem ruszeniu bez broni, 3) kwotę zł 20,— dla osób uznanych za zdolnych do służby w pospolitem ruszeniu z bronią.

Podatek wojskowy w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego wymierza się ze wszystkich źródeł dochodu z wyjątkiem uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, określając

wysokość na odnośny rok podatkowy według wzoru przyjętego do wymiaru podatku zasadniczego. Dla osób ad 1) przypada 10 proc. stawki, dla osób ad 2) 15 proc. stawki, dla osób ad 3) 20 proc. stawki.

Co do osób, od których państwowy podatek dochodowy pobiera się w drodze potrącenia z uposażeń służbowych emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, opłacają one od tego podatku podatek wojskowy w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego według następującej skali: przy rocznym dochodzie wynagrodzeń ponad 2500 do 3000 zł — 0,2 proc.; ponad 3000 do 5000 zł — 0,3 proc.; ponad 5000 do 8000 zł — 0,4 proc.; ponad 8000 do 12000 zł — 0,6 proc.; ponad 12000 do 20000 zł — 0,8 proc.; ponad 20 — 30000 zł — 1 proc.; ponad 30 — 50000 zł — 1,4 proc.; ponad 50 — 70000 zł — 1,5 proc.; ponad 70000 do 100000 zł — 1,7 proc.; ponad 100000 zł — 2 proc.

Obowiązek opłacania podatku wojskowego gaśnie: w razie powołania do służby, ochotniczego wstąpienia do wojska, wstąpienia do zakonu etc. — dalej z końcem tego roku kalendarzowego, w którym kończą lat 40 osoby przeniesione do rezerwy w myśl art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, z ukończeniem lat 50 zaś wszyscy inni, którzy są obowiązani do płacenia podatku wojskowego.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930.

Konkurs na pracę w m. Poznaniu

W roku 1927 magistrat poznański ogłosił konkurs na pracę o mieście Poznaniu. Przypominamy, że ówczesny konkurs nie dał należytego rezultatu, gdyż zgłoszono tylko 3 prace nieodpowiadające wymaganiom warunkom. Obecnie, jak się dowiadujemy, przedłużono czas trwania tego konkursu do 1 listopada 1930 r. Warunki konkursu przewidują 3 tematy a mianowicie: Stan i potrzeby stoł. miasta Poznania w zakresie komunikacji; drugi temat brzmi: Położenie przemysłu i rzemiosła w Poznaniu i warunki ich rozwoju, a trzeci temat przewiduje pracę z dziedziny historii, kultury lub ruchu kulturalnego w mieście Poznaniu na temat dowolnie obrany. Dopuszczalne jest opracowanie częściowe podanych tematów, np. w pracy o zakresie komunikacji może wystarczyć szczegółowe opracowanie komunikacji wodnej, kolejowej itp. W pracy o położeniu przemysłu i rzemiosła wystarczyć może opracowa-

nia wystarczyc może opracowanie przemysłu, lub też rzemiosła.

Każda monografia obejmować ma mniej więcej 2 arkusze druku. Za najlepszą pracę na każdy z podanych tematów wyznacza się nagrodę w sumie 1.000.— zł. Sąd konkursowy może jednak ogólną sumę 3 tys. zł rozdzielić dowolnie według swego uznania.

Prace nadsyłać można do 1 listopada br. do dyrekcji urzędu statystycznego stoł. m. Poznania.

Jest znamienne, że w tak aktualnych i ważnych sprawach miejskich wspomniany konkurs miał tak małe powodzenie. Zdarza się przecież, że mieszkańcy m. Poznania projektują różne rozwiązania spraw komunikacyjnych, mają różne zdania dotyczące rozwoju rzemiosła i przemysłu w Poznaniu, a z chwilą gdy przyszło do ścisłego opracowania tych tematów, zgłoszono zawstydzająco małą ilość prac. Być może, że przedłużenie terminu wpłynęło dodatnio na zainteresowanie się szerszych sfer obywatelstwa na zagadnienia związane tak ściśle z miastem Poznaniem. (k)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Finansowanie kupna Domu Kupieckiego. Jak się dowiadujemy, Związek Towarzystw kupieckich w Poznaniu zaciągnął na bardzo korzystnych warunkach pożyczkę w znanym Tow. Ubezpiecz. „Vesta” na zakupiony niedawno Dom Kupieckiego Polskiego. W umowie przewidziano, że amortyzacja pożyczki dokona się drogą zarachowania prowizji od nowych ubezpieczeń zawartych w „Veście” przez członków Z. T. K. Związek zatem apeluje do swych członków, by zawierali umowy ubezpieczeniowe wyłącznie w „Veście” ze względu na korzyści wypływające stąd dla Związku.

(k) Ważne rozporządzenia. Dziennik Ustaw nr. 10 zawiera między innymi ustawy o upoważnieniu ministra skarbu do lokowania zapasów skarbowych do wysokości 50 milj. zł. w papierach o stałym oprocentowaniu, posiadających zabezpieczenie pupilarne — upoważnienie dla ministra skarbu do wypuszczenia serji 3-iej premjowej pożyczki dolarowej — ustawę o zawieszeniu z dniem 1 stycznia 1930 wymiaru i poboru podatku od kapitałów i rent. — W tymże numerze znajdują się obok in. rozporządzenie ministrów skarbu i sprawiedliwości o zwalczaniu lichw pieniężnej oraz min. skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa o ulgach celnych na szpłaty i kilki.

(k) Prasa hamburska o Gdyni. W miarę rozwoju Gdyni prasa fachowa Hamburga coraz bardziej interesuje się jej znaczeniem. Jednakże gdy dotychczas „Gdinger” przedstawiano jako groźnego konkurenta sąsiedniego Gdańska, to obecnie „Hamburger Fremdenblatt” w artykule „Danzig und Gdingen” między innymi pisze: „Kiedy się mówi w kołach fachowych o Gdyni i Gdańsku, słyszy się często zaprzeczanie, że Gdynia prędzej czy później przewyższy Gdańsk pod względem obrotów”. Autor artykułu nie zgadza się z tem i twierdzi, że „dążnością Polski jest przez oba porty, to jest Gdańsk i Gdynię, uzyskać znaczenie państwa morskiego”. Że Gdynia z Gdańskiem nie konkuruje, lecz raczej oba porty się uzupełniają, świadczy następujące końcowe zdanie artykułu: „Należy ponadto wspomnieć, że wielka ilość gdańskich maklerów okrętowych i większych firm spedycyjnych otworzyła swe filje w Gdyni, tak że obie te grupy już obecnie szczególnie silnie są w Gdyni reprezentowane”.

Z ZAGRANICY

(z) Niemiecko-górnośląski przemysł protestuje przeciwko importowi polskiego węgla. Prasa niemiecka publikuje odezwę i list otwarty górnośląskiego syndykatu węglowego, w którym powołuje się on na ciężkie położenie przemysłu i kopalnictwa na Śląsku niemieckim i żąda kategorycznie niedopuszczenia polskiego węgla na rynki niemieckie, uważając to za zabójczy cios dla niemieckiego Górnego Śląska. Podobny list wysłano również do rządu Rzeszy. (j)

(z) Zamknięcie giełd sowieckich. Postanowieniem rządu Sowieckiego zostały ostatnio zamknięte wszystkie giełdy towarowe i pieniężne na terenie Z. S. R. R. Dla ustalania kursu dewiz i efektów ustanowiono specjalne komisje przy banku państwowym i jego filjach. Postanowienie powyższe jest konsekwencją polityki Stalina, który od dłuższego czasu zwalcza zasady N. E. P. (nowej ekonomicznej polityki). — Wymiana towarów zarówno wewnątrz kraju, jak i w stosunkach z zagranicą dokonywana jest obecnie tylko przez państwowe organizacje i trusty. Już zamknięcie prastarych targów w Niżnim Nowgorodzie świadczyło o tem, że wolny handel ustępuje miejsca krańcowemu etatyzmowi. (j)

(z) Nowa ustawa o upadłościach w Czechosłowacji. Nowa czechosłowacka ordynacja postępowania upadłościowego ma na celu uproszczenie całego postępowania. — Jednakże przy postępowaniu wyrównawczym zostało podniesione minimum procentowe przy regulacji zobowiązań z 35 na 50 proc., przyczem zastrzeżona została spłata w przeciągu dwóch lat.

(z) Wzrost bogactw Stanów Zjednoczonych. O szalonym wzroście bogactw Stanów Zj. świadczą wymownie sprawozdania ministerjum skarbu. Wzrost dochodów mieszkańców Stanów Zjedn. wyniósł w r. 1928 (podatek dochodowy za ten rok płacono w roku 1929) o 2 miljardy dolarów, do sumy 24.625.500.000 dol. Dwadzieścia cztery osoby zeznały, że ich łączny dochód roczny wyniósł 242.238.000 dolarów, czyli po przeszło 10 milionów dol. na osobę. Podatek dochodowy tych dwudziestu czterech osób wyniósł 35 milionów dolarów. Oprócz tego 11 osób przyznało się do dochodu po przeszło 5 milionów. Do klasy osób mających po przeszło milion dol. dochodu rocznego, należało 496 ludzi. — Każdy mieszkaniec Ameryki płaci podatek dochodowy, jeśli ma więcej niż 1500 dolarów rocznego dochodu, gdy jest bezżenny albo więcej niż 4 tys. dolarów, jeśli jest żonaty. Na 115 milionów mieszkańców w Stanach Zjedn. przeszło 4 miliony osób płaciło w ub. roku podatek dochodowy. W sumie 24 i pół miljarda dolarów ogólnego dochodu obywateli amerykańskich, wliczonych jest 10 miliardów dolarów zarobionych, jako płace robotnicze i urzędnicze.

Walne zebrania

Stow. Porządku Publ. dzielnica Stare-miasto odbyło w lokalu p. Pohla swe walne zebranie. Obrady otworzył prezes p. N. Zytkowski.

Po odczytaniu protokołu, przyjęto nowych członków. Dalsze przewodnictwo powierzono p. Szwedzińskiemu. Następnie przedkładali członkowie zarządu sprawozdania, z których wynika, iż S. P. P. Dzielnicy II — stoi na wysokości zadania — w czym dużą zasługę posiada prezes N. Zytkowski.

Zasłużonym zadaniem S. P. P. jest przestrzeganie w mieście ładu i spokoju. Brano również żywy udział w życiu narodowo - katolickim. W wyborach do Rady Miejskiej członkowie S. P. P. walnie przyczynili się do oddania przez Stare Miasto kartek wyborczych na kandydatów narodowych i katolickich.

Na wniosek komisji rewizyjnej w osobie p. Lochińskiego, udzielono zarządowi pokwitowania. Zebrani doceniając pracę zarządu, postanowili nie obierać nowego lecz pozostawić nadal dotychczasowe władze. Skład zarządu jest następujący: M. Zytkowski — prezes, Libera — wiceprezes, Wencel — sekretarz, Kaczmarek — skarbnik, L. Kaczmarek — komendant. Radni: Lochiński, M. Zytkowski, St. Wawrzyniak. Poczet sztandarowy: B. Kaczmarek, Bednarski i Rżanny.

W wolnych głosach przemawiał wiceprezes i radny p. Libera, który podkreślił wybitną akcję Narod. Kola Gospodarczego w kierunku likwidowania bezrobocia przez danie bezrobotnym pracy. Specjalna komisja czyni starania u władz, by uzyskać odpowiednią na te cele gotówkę. (z)

Z Chóru Urzędników D. K. P. „Hasło” w Poznaniu. Dnia 27 ub. m. odbyło się doroczne walne zebranie członków Chóru. Po wyrażeniu podziękowania i absolutorjum ustępującemu Zarządowi, wybrano nowy Zarząd na rok 1930/31 w następującym składzie: prezes Stabiński, wiceprezesi Powolny i Albinowski, sekretarze Rogowski i Fiałkowski, skarbnik Trinszek, gospodarz Bischof i Najwer, bibliotekarz Daroszewski, pomocnicy Flieger i Dąbrowski. Komisja rewizyjna: Ziegler, Glinka i Krupka. Dyrygentem Chóru pozostaje nadal p. prof. Kwaśnik.

Tow. Powstańców i Wojaków - stare-miasto — odbyło w sali Domu Katolickiego na Śródcie roczne walne zebranie. Obrady otworzył prezes radny p. Libera, witając władze związkowe, członków i gości. Po odpisaniu „Góralu czy ci nie żal”, odczytał sekretarz Krenke protokoły, po czym na członków przyjęto pp. St. Wróblewicz, ks. dyr. Sulka i M. Zytkowiaka. B. prezesa por. M. Łuczkiewicza, złożonego chorobą, zamianowano członkiem honorowym, a osobna delegacja wręczy mu dyplom. Przez powstanie z miejsc uczczono pamięć zmarłego członka śp. Skweresa.

Dalsze przewodnictwo oddano w ręce p. Langego — na sekretarza powołano p. Łajpa, a na ławników pp.: F. Kaczmarek i Roehra. Prezes Libera, sekretarz Krenke, skarbnik Wencel, komendant Prusiński i Kaczmarek, wygłosili kolejno sprawozdania, z których dowiadujemy się, że praca w towarzystwie rozwija się należycie i harmonijnie. Na zebraniach wygłaszane bywały referaty treści ogólnokształcące. Nie zapomina się też o sierotach po członkach dla których urządzono jak zwykle gwiazdkę. Wydano też okazałe sumy na różne filantropijne cele. Towarzystwo liczy 135 członków.

Dochodu w kasie było 2.429,46 zł., rozchodu 1.828,74 zł., pozostało 670,69 a wraz z pozostałościami kasy lokalnej razem 963,24 zł. Młodzież przedporobowa żywy bierze udział w życiu towarzyskim.

Nad sprawozdaniami potoczyła się dyskusja w której przemawiali pp.: Roehra, Kaczmarek, Libera, Rosiński, Jewasiński Janczewski i in. Na wniosek kom. rew. udzielono ustępującemu zarządowi pokwitowania. Przeprowadzone przez aklamację wybory dały następujący wynik: Libera — prezes, Lochiński i Rosiński — wiceprezesowie, Krenke — sekretarz, Swojak — zast. sekret., Wencel — skarbnik, Prusiński — komendant, Radni: Stein i F. Kaczmarek. Do komisji rewizyjnej weszli: Gajny Górski i Łaciński. Na delegatów do okręgu wybrano pp.: Janczewskiego, Lochińskiego, oraz prezesa Libere. Na zastępców: Pola, Gajnego i Prusińskiego.

Budżet na rok 1930 uchwalono w sumie 1.700 zł. (z)

Cech Perukarzy Damskich i Teatralnych Fryzjerów w Poznaniu — odbył w Piwnicy Ratuszowej swe roczne walne zebranie. Obrady otworzył prezes Muszyński, Protokół odczytał sekretarz p. Alejski. Głównym tematem obrad była kwestia podatkowa, wykupienia świadectw przemysłowo - handlowych itp. W tej sprawie potoczyła się żywa dyskusja.

W celu dokonania wyboru nowych władz oddano przewodnictwo w ręce p. Giezego. Na sekretarza powołano p. Gołabka. Członkowie zarządu wygłosili sprawozdania z działalności cechu. Po sprawozdaniach udzielono zarządowi na wniosek komisji rewizyjnej pokwitowania.

Wybór zarządu dał następujący wynik: Muszyński — st. cechu, Kolendowicz, Stanowski i Zieliński — podstarsi, Alejski — sekretarz, Kinastowski — skarbnik. Wybrano też członków do wydziałów uczniowskiego i czeladniczego, oraz do sądu koleżeńkiego. Po wyborach poruszono też sprawę otoczenia opieką młodzieży. Na tem zakończono obrady. (z)

Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolice, odbyło swe plenarne zebranie. Obrady zagał wiceprezes p. Sikora, po czym uczczono przez powstanie pamięć zmarłych członków. Głównym tematem obrad była sprawa opłacania podatku pobieranego od gości przebywających nocą w lokalach. Przeciwno tej „ustawie” potoczyła się żywa dyskusja i podano do wiadomości, że przeciwko sposobowi ściągania tego podatku wniesiono skargę do sądu wojewódzkiego. Egzekutywa tego podatku jest dla restauratorów zupełnie niemożliwa. Również i policja w tem udziału brać nie może skoro goście w lokalu zachowują się poprawnie a tylko odmawiają zapłaty podatku.

W obszernej dyskusji przemawiali pp. Deja, Małag, Olszewski, Piliński, Dudziński i wielu innych.

Następnie sekretarz p. Kubicki odczytał protokół z ostatniego zebrania, poczem na członków przyjęto pp.: A. Krügera, M. Kaczyńskiego i T. Duchowskiego. Sprawozdanie z odbytej zabawy przedłożył skarbnik p. Małag. Po załatwieniu różnych spraw organizacyjnych zamknięto obrady. (z)

Z Kat. Tow. Robotników Polskich w Obornikach. Walne zebranie zagał dh. prezes. Na przewodniczącego powołany został dh. Jan Wronski, zaś na sekretarza dh. Józef Grossmann. Ze sprawozdania dh. prezesa i sekretarza wynika, że Tow. rozwija się pomyślnie. Na początku roku 1929 liczyło Tow. 35 członków, obecnie 77.

Dalsze przewodnictwo zebrania objął patron Tow. ks. proboszcz Szymański. Po załatwieniu sprawozdań przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Zostali wybrani pp.: Józef Sajna, wiceprezes Jan Dąbrowski, sekretarz J. Grossmann, zast. Springer, skarbnik Józef Konieczny, bibliotekarz Walenty Napierała, ławnikami Sylwester Nadolczak i Wawrzyn Majchrzak. Do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp.: Andrzej Ciesiołka i Wiktor Tietz. (og)

Ze Stow. Młodzieży Polskiej w Swarzędzu. Dnia 26 stycznia br. odbyło się walne roczne zebranie przy udziale 39 członków czynnych oraz licznie zgromadzonych członków patronatu i gości. Zebranie prowadził ks. patron Leon Sroka. Po sprawozdaniach członków zarządu, udzielono zarządowi absolutorjum. Następnie przystąpiono do wyboru zarządu. Nowy zarząd składa się z prezesa Maksymiljana Rajewicza, sekretarza Stanisława Cieślewicza, skarbnika Klemensa Nowackiego, gospodarza Kazimierza Ochowiaka, naczelnika Jana Lewandowskiego, zast. Alfonsa Dytkewicza. W skład komisji rewizyjnej wchodzi pp.: Majchrzak Tadeusz, Suchocki Marjan i Gruszyński Tadeusz. Sąd honorowy składa się z pp.: Rajewicza Maksymiljana, Ochowiaka Kazimierza i Zandackiego Jana.

Z Bractwa Strzeleckiego w Szamotułach. Doroczne walne zebranie Bractwa Strzeleckiego, odbyło się dnia 5 bm., w sali Strzelnicy. Zebranie zagał prezes Czerwiński. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano jednogłośnie p. Kawalera, do pióra powołano kamelara p. Preussa, a na ławników wybrano braci B. Zawadzkiego i Mazurkiewicza. Po wygłoszeniu sprawozdania rocznego przez członków Zarządu, a mianowicie prezesa, sekretarza i skarbnika, wyrażono Zarządowi pełne uznanie za dokonane prace i wysiłki na rozwojem Bractwa, a specjalnie podkreślono prace skarbnika Graszewicza. Równocześnie udzielono skarbnikowi oraz Zarządowi przepisane pokwitowanie. Następnie załatwiono szereg spraw i ustalono ostatecznie termin balu Bractwa Strzeleckiego, który odbędzie się w sobotę, dnia 1 marca br. w sali Strzelnicy, na ten cel specjalnie udekorowanej oraz przy dźwiękach doborowej orkiestry.

Z Tow. Śpiew. „Harmonja” w Śmiglu. Dnia 2 bm. odbyło się walne zebranie, które zagał prezes p. Bronka. Do prezydium powołano p. burm. Piocha (przew.) do pióra p. Ciesielskiego Józefa. Odczytano protokół i sprawozdania roczne za rok 1929. Tow. liczy 94 członków, majątek Tow. wynosi 3.000 zł. Wybrano: powtórnie b. zarzą. W skład zarządu wchodzi pp.: dyr. Banku Lud. Bromka prezes, dr med R. Zenkeller wiceprezes, Urbanik sekretarz, Bajonówna Helena skarbniczka, ks. prob. Nowak patron. Do komisji rewizyjnej wchodzi pp.: Jarzębowski i Fęglerski. szafarzem został wybrany Ziegler Jan, dyrygentem nauczyciel Ober Feliks, do sądu honorowego weszli pp. ks. patron Nowak, Formanek Jakób, i Bojanówna Helena, a radnymi zostali pp.: Benyskiewicz Władysław i Piotrowski Stanisław. (śl.)

Tow. Przemysłowców w Obornikach. W czwartek, 23 stycznia odbyło się w lokalu p. Kłosowej roczne walne zebranie Tow. Przemysłowców. Zebranie zagał prezes p. L. Rosochowicz, witając gości i członków. Na przewodniczącego wybrano jednogłośnie rektora p. Skrzetuskiego na sekretarza p. Feliksa Wojciechowskiego, a na ławników p. Ant. Kabata i Wojc. Cieśnika. Po odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania przystąpiono do sprawozdań Zarządu. Poprzednio jeszcze wspomnieli p. Rosochowicz o śmierci ś. p. Grochowicza, długoletniego członka Tow., uczciwszy jego pamięć przez powstanie. Dalej zobrazował p. prezes w treściwych słowach rozwój Tow.

Z sprawozdania sekretarza wynika, że Tow. liczy 95 członków zebrano odbyło się 8, w tem jedno walne Zebranie zarządu z komisjami 10, na poświęcenie sztandaru

Ku uwadze naszych czytelników

„Ilustracja Poznańska” stanowiły godnowy bezpłatny dodatek do pisma naszego. Osobno abonować ją nie można. Wszyscy abonenci otrzymują ten ładny, 8 stronicowy dodatek bezpłatnie.

Tow. Przem. w Mur. Goślinie i w Rogoźnie wysłano delegację jak również na poświęcenie ogniska Stow. Młodzieży Polskiej w Obornikach.

Z sprawozdania skarbnika wynika, że dochód Tow. wynosił 2098,38 zł., zaś rozchód 157 zł., stan zatem 1933,38 zł. Przystąpiono do udzielenia zarządowi absolutorjum.

W skład nowego zarządu wchodzi pp. prezes Rosochowicz, zastępcą jego p. St. Koszewski, sekretarz p. M. Thiel zast. jego Wojciechowski, skarbnik Nawrocki, bibliotekarzem p. Borowiak chorążym wybrano p. Grósy, podchorążych pp. Bileckiego i Ziembę. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Szalaty i Skrzetuski Tow. Bursy Rzemieślniczej w Poznaniu udzielono subwencji 25 zł. Po załatwieniu kilku spraw lokalnych, zamknięto obrady odśpiewaniem „Boże coś Polskę” i hasłem „Cześć Przemysłowi”. (og)

Z Tow. Powst. i Wojaków w Obornikach. Roczne walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków odbyło się na sali p. Narożyńskiego. Przy udziale 60 członków zagał je prezes Leciejewski. Przewodniczącym zebrania obrano p. Stoińskiego Kazimierza, sekretarzem Marjana Siwka Dh. prezes zdał obszernie sprawozdanie z działalności Tow. poczem ogłosił sprawozdanie dh. sekretarza Lewandowski St. Tow. liczy 90 członków.

Z innych sprawozdań Zarządu jak dh. skarbnika Henryka Tabata, komendanta Michała Mroczyka i bibliotekarza Skórzewskiego i Komisji Rewizyjnej, wynikało że Tow. należycie się rozwija. Po udzieleniu zarządowi pokwitowania przystąpiono do wyboru nowego zarządu, którego skład jest nast.: prezes dh. Leciejewski, wiceprezes Kazimierz Stoiński, drugi wiceprezes Mieczysław Łukanowski, sekr. Stanisław Lewandowski, zastępcą Sylwester Lewandowski, komendant Roman Lewandowski, skarbnik Henryk Tabat, radni Skórzewski, Chwaliszewski, Józef Borowicz, Ludwik Gluma; do komisji rewizyjnej należą: Lukomski Zameński i Naparty; chorążowie: Mucha, Koralewski i Mańczak; delegaci do Okręgu: prezes Leciejewski i Koliński. (og)

Z Tow. Właścicieli domów w Jarocinie. Przy szczerze zapelnionej sali Hotelu Centralnego odbyło się walne zebranie właścicieli domów i nieruchomości dnia 2 bm. Zebranie zagał prezes p. Wróblewski. Ustępujący Zarząd ogłosił sprawozdania z działalności Towarzystwa, które się pomyślnie rozwija. Do prezydium zebrania powołano pp. na przewodniczącego dyr. Sablika, sekretarzem Jana Maćkowiaka, ławnikami pp.: Kuropkę i Palczyńskiego. Pierwszy referat wygłosił dyr. Jan Sablik „Stosunek socjalny wobec właścicieli nieruchomości”. Mówca zaznaczył dobitnie, że właściciele domów są bardzo obciążeni ustawami socjalnymi jak i podatkami. Drugi referat wygłosił p. Nowakowski z Poznania o ustawie lokatorskiej. Mówca krytykował wadliwość tej ustawy. W dyskusji zabierali głos pp.: Szatkowski, Adamek, Machowicz, Kuropka i prezes Wróblewski. Zebranie uchwaliło jednogłośnie przystąpić do związku. W skład nowego zarządu weszli pp.: Jan Wróblewski — prezes, dyr. Sablik — wiceprezes, Jan Maćkowiak — sekretarz, Kazimierz Szadkowski — zast. sekretarza, Jan Nowakowski — skarbnik; dalej do zarządu weszli pp.: Wł. Ziemięwicz, Kazimierz Ruczkowski, Wojciech Walendowski i Fr. Walendowski.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Powstańców i Wojaków Stare miasto** urządza dnia 22 bm. w sali „Boulevard”, pl. Nowomiejski 5, zabawę karnawałową. Początek o godz. 20.

— **Tow. Ogródków Działkowych im. Marcinkowskiego** urządza w sobotę, dnia 22 bm. o godz. 20 na sali p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego zabawę poprzędaną przedstawieniem amatorskim.

— **Tow. Kobiet na Wildzie** urządza za bawę karnawałową w sobotę dnia 22 b. m. na sali p. Zielińskiego, Górna Wilda 109. Początek o godzinie 19.

— **Polski Związek Przykrawaczy krawieckich.** Zebranie walne oraz wybór nowego zarządu odbędzie się w sobotę dnia 22 bm. o godzinie 20 w lokalu pp. Młodożyńskich, Wielkie Garbary 41.

— **Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie” Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, dnia 23 bm. o godzinie 17.30 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Referat wygłosi p. asesor Henke n. t. „Trzeźwość społeczeństwa — podstawa potęgi państwa”.

— **Zw. b. Wychowanek SS. Urszulanek. Koło Poznań.** W niedzielę, dnia 23 bm. o godzinie 10 rano odbędzie się w kaplicy SS. Urszulanek (Sporna 6) msza św. na intencję misji polskiej w Charbinie. Po nabożeństwie wspólne śniadanie.

— **Chór im. Chopina.** Obchód 20-lecia istnienia odbędzie się w niedzielę 23 bm. z programem nast. Godz. 9 msza św. w

kościół Bożego Ciała, godz. 10.30 uroczyste zebranie w lokalu p. Fiedler, Górna Wilda róg ul. Szwajcarskiej. W czwartek 27 bm. bal w sali restauracji Teatru Wielkiego.

— **Sodalicja Marjańska Młodzieży Kupieckiej.** Miesięczna msza św. odbędzie się w niedzielę 23 bm. o godz. 10 w kaplicy Sodalicyjnej przy ul. Dominikańskiej 18 II p. Udział obowiązkowy, lub uniemożliwienie.

— **Zw. Czeladzi i Podmistrzów Murarskich na Wielkop.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 23 bm. o godz. 11.30 w lokalu p. Ugrabowicza, ul. Ślusarska.

— **Tow. Kobiet na Wildzie** urządza w niedzielę dnia 23 bm. o godzinie 17 w restauracji „pod Szóstką” przy ul. Wronieckiej zabawę karnawałową.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Fa. Hoffmann zamiast wieńca na trumnę ś. p. Heleny Mrozikiewiczowej 25 zł.; — Figaszewscy z Kórnika zamiast wieńca na trumnę ś. p. Zofii Gabryelewiczowej 15 zł.; — Stow. Dzieci Marii Poznań-Główna 10 zł.; — rodzina Władysł. Sikorskich zamiast wieńca na trumnę ś. p. Heleny Mrozikiewiczowej 25 zł.; — II Grocholscy Poznań 5 zł.; — H. S. z podziękowaniem za otrzymane łaski 150 zł.; — N. N. 2 zł.; Leonard Śpiawski 5 zł.; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1203,40 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: Kłuczynska z podziękowaniem za odzyskanie zdrowie dziecka 10 zł.; — razem z poprzednio pokwitowanymi 65 zł.

Na dom sierot na Śródcie: 210 zł. wypłacono dnia 17. 2. 30. Siostrze Winnicence.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Helena Mrozikiewiczowa z d. Falkowska, 67 l. Szczepan Stachowski, robotnik, 41 l. Józef Roedl, krawiec, 67 l. Antonina Wrukowa z d. Krysiewiczówna, wdowa, 81 l. Zygmunt Olszewski 5 m. 29 d. Helena Wasielewska z d. Szczepańska, 39 l. Claire Allertowa z d. Nowakowska, 48 l. Zygmunt Zaremba, urzędnik bankowy, 43 l. Felicja Hajcel 3 m. 2 d. Leopold Lehr, radca prawny, 76 l. Antonina Ciesielska z d. Czubała, 58 l. Janina Centkiewiczowa z d. Potocka, 26 l. Jan Libuda, obywatel samodzieln., 67 l. Bolesława Konopacka 1 dz. 15 1/2 godz. Urszula Malicka 1 dz. 18 1/2 godz. Apolonja Subera z d. Czyżewska, wdowa, 69 l. Franciszka Swornowska z d. Szopka, 41 l. Jan Kędzia, ślusarz miejski, 38 l. Władysław Kwiatkowski, robotnik, 34 l. Adam Wojdyłło, chemik, 20 l.

SPORT

Lekka atletyka

Treningowy obóz lekkoatletek rozpoczyna się 27 bm. we wsi Bukowina na Podhalu. Jest to dwutygodniowy kurs dla lekkoatletek, przewidzianych jako ewentualne kandydatki na reprezentantki Polski na Igrzyskach Kobietych w Pradze. W skład obozu wejdą: Konopacka, Schabińska, „Kazia”, Malanowska i Wiczorkiewiczówna (Warszawa); Lonka, Gędziorowska, Pirowska, „Maryla”, Freiwaldówna, Metzendorfówna (Kraków); Lewinówna (Wilno); Musielewska (Poznań); Janowska (Pabianice); Breuerówna, Tabacka, Kilosówna, Czajanka, Rakoczanka i Elterlandówna (Śląsk). Kierownikiem obozu mianowano p. Miłobędzką, trenerem p. Klumbergą.

Narciarstwo

Mistrzostwa Szwecji. W biegu na 30 km. do którego przy dobrych warunkach atmosferycznych i śniegowych stanęło 89 zawodników zwyciężył Sven Utterstroem w czasie 2 g. 11.56, 2. John Lindgren 2 g. 12.20, 3. Hjalmar Bergstroem 2 g. 13.39. Zwycięzca olimpijski Hedlund nie zajął miejsca w pierwszej dziesiątce. (Radjo)

Mistrzostwa HDW. Do biegu 50 km., przy 4 stopniach mrozu i dobrych warunkach śniegowych stanęło 31 zgłoszonych zawodników, tylko 16 na starcie. Najlepszy czas osiągnął Donth (HDW) 3 g. 34.21 startujący w klasie starszych, w klasie pierwszej zwyciężył Slonek (Zw. czeski) 3 g. 40.04, w klasie drugiej Stehlik (Zw. czeski) 3 g. 40.37. (Radjo)

Mistrzynie Polski Bronisława Staszek-Polanowska i Ela Zietkiewiczowa zostały desygnowane przez PZN do reprezentowania Polski na międzynarodowych zawodach narciarskich w Steinhau w Semmeringu (Austria). Na zawodach tych narciarki polskie zmierzą się z mistrzynią Austrii, świetną Ingą Lantschner. (PAT)

Pływanie

Walne zgromadzenie oddz. pływ. K. S. „Warta”, które odbyło się w czwartek wieczorem, po udzieleniu ustępującemu kierownictwu absolutorjum wybrało przez aklamację nowe władze w następującym składzie pp.: zast. kier. — Wojtasik sekr. — Szubert, kpt. sportowy — Maśliński, ref. młodzieży — Dudek, Kierownikiem oddziału jest jak wiadomo por. Cendiak. (ss)

RADJO

Programy radijofonijne

Sobota, dnia 22 lutego 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien.; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.45 kurs wyższy języka angielskiego; godz. 17.05 odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. 17.25 gawęda harcerska; godz. 17.45 audycja dla dzieci. (Transmisja z Krakowa); godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.05 odczyt p. t. „Świat książek i czasopism” (wygl. J. E. Skiński); godz. 19.30 interludium muzyczne w wykonaniu prof. Tadeusza Szulca (skrzypce). Przy fortepianie: prof. Franciszek Łukasiewicz. W programie Griega Sonata g-dur; godz. 20.00 gawęda reporterska (wygl. p. red. Józef Winięcki); godz. 20.15 „Ze świata kobiecego” (wygl. p. Sabina Kazanowska); godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej (transmisja z Warszawy); godz. 21.30 rewja (transmisja z Warszawy); godz. 23.30 sygnał czasu, komunikaty; godz. 23.45 muzyka gramofonowa; godz. 24.00 koncert nocny „Philipsa” w wykonaniu słynnej orkiestry węgierskiej pod kierownictwem Joski Nanyari.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 komunikaty gospodarcze; godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 17.45 audycja dla dzieci z Krakowa; godz. 19.05 dr. Henryk Kapiszewski: „Awantury arabskie p. Lawrance’a”; godz. 19.30 pogadanka myśliwska (S. Ostrowski); godz. 20.00 prof. dr. Kazimierz Summ, „Ze świata przyrody”; godz. 20.30 muzyka lekka z Warszawy; g. 21.30 Rewja z teatru „Wesoły wieczór” w Warszawie.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.45 kącik artystyczny „L. S. G.”; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.45 audycja dla dzieci; godz. 19.10 Centralne Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych do swych członków i ogółu rolników; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 20.00 feljton p. t. „Kobieta najpiękniejsza” — wygl. p. Jan Piotrowski; godz. 20.15 muzyka lekka; godz. 21.15 feljton p. t. „W gabinecie Komisarza Policji” — wygl. J. St. Mar. Po feljtonie komunikaty; godz. 21.30 transmisja z teatru „Wesoły wieczór” Rewja p. t. „Weź mnie”.

Niedziela, dnia 23 lutego 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Bazyliki wileńskiej; godz. 12.00 sygnał czasu; godz. 12.05 odczyt roln. p. t. „O łakach” (wygl. p. inż. Zdzisław Mann); godz. 12.25 odczyt rolniczy p. t. „Użytkowanie maszyn rolniczych w porze kryzysu rolniczego” (wygl. dr. inż. Tadeusz Świążewski); godz. 12.45 wykład dla gospodyń p. t. „Coś niecoś o strachu i odwadze” (wygl. p. dr. Marja Rymarkiewiczówna); godz. 16.45 gawęda harcerska; godz. 17.00 koncert gramofonowy; godz. 17.50 biuletyn Stow. Mi. Polskiej; godz. 18.10 audycja dla dzieci w wyk. p. Zygmunta Noskowskiego; godz. 18.30 nadprogram; godz. 18.50 utwory klarnetowe w wyk. prof. Józefa Madeja. 1. Saint - Saens: Sonata Es-dur op. 167, 2. Emil Hardtmann: Pieśni skandynawskie; godz. 19.15 audycja wokalna p. Władysławy Gogolewiczowej (mezzosopran), Bolesław Tyllia, kapelm. op. (akomp.); godz. 19.40 „Silva rerum”; godz. 20.00 kwadrans literacki. Lucjan Siemiński: „Posłowie Siewierscy” (humoreska). (Transmisja z Warszawy); godz. 20.15 akademja ku uczczeniu 50-letniego jubileuszu działalności Ignacego Paderewskiego. Program 1. Słowo wstępne (wygl. p. red. Szczepkowski). 2. Sonata A-moll na skrzypce i fortepian (odegrała pp.: Jahne i Lisicki). 3. Pieśń na sopran solo (odśpiewa p. Dudiczówna); 4. Utwory na fortepian solo (odegra prof. Lisicki); godz. 21.45 słuchowisko pogodne (transmisja z Wilna); godz. 22.15 sygnał czasu, komunikaty sportowe; godz. 22.30 muzyka taneczna.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeństwo z Bazyliki Wileńskiej; godz. 12.10 poranek symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej. W programie utwory Edwarda Griega; godz. 14.00 „Więcej grochu i fasoli” — wygl. inż. Jan Mierzejewski; godzina godz. 14.30 „O siewie wstęgowo - grobelko-

wym” — wygl. inż. Wojciech Chmielecki; godz. 15.00 „Co słycać, o czym wiedzieć trzeba” — wygl. dyr. Szczepan Mędrzecki; godz. 15.20 audycja żołnierska; godz. 16.00 „O nowych podbojach mózgu” — opowie dr. Feliks Burdecki; godz. 16.20 muzyka gramofonowa; godz. 17.40 koncert Reprezentacyjnej Orkiestry Policji Państwowej; godz. 19.25 feljton dr. M. Henzel. Autor „Wilków w nocy”. (Ze wspomnień osobistych); godz. 20.00 kwadrans literacki. Lucjan Siemiński: „Posłowie Siewierscy” (humoreska); godz. 20.30 koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna Warszawska. Chór: mieszański „Lutni” Warszawskiej. Piotr Maszyński (dyr.), Józef Ozimiński (dyr.). Maurycy Janowski (tenor) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godzina 21.45 słuchowisko z Wilna; godzina 22.15 komunikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna z „Oazy”. Orkiestra M. Romano.

Katowice (409 m) godz. 12.10 poranek symfoniczny; godz. 15.00 transmisja z Warszawy; godz. 15.20 prof. dr. Andrzej PiekarSKI: „Nawożenie okopowych”; godzina 15.40 ks. dr. B. Rosiński: „Życie pozagrobowe postulatami godności ludzkiej”; godz. 16.00 koncert popularny; godz. 16.55 dr. Kazimierz Dobrowolski: „O śląskiej poezji ludowej”; godz. 17.20 „Na szachownicy”; godzina 17.40 koncert z Warszawy; godzina 19.30 „Bery i bojki śląskie”; godz. 20.00 kwadrans literacki z Warszawy; godzina 20.15 koncert wieczorny z Krakowa; godzina 21.45 słuchowisko z Wilna; godzina 22.15 komunikaty.

Wesoły dzień w radio.

Najbliższa sobota (dnia 22 bm.) przyniesie abonentom stacji stołecznej dużo humoru, wesela i radości. Dnia tego wieczorem, między godz. 21.30 a 23.30 transmituje stacja stołeczna oraz wszystkie stacje prowincjonalne z teatru „Wesoły wieczór” rewję p. t. „Weź mnie”, z udziałem całego zespołu tej nowej placówki teatralnej, która wystawia dawniejsze rewje „Morskiego Oka”, uzupełniając je piosenkami w wykonaniu ulubienca publiczności teatralnej, świetnego piosenkarza i gitarzysty — Mariana Rentgena. Tym razem usłyszą radiosłuchacze rewję w wykonaniu pp.: Bukojemskiej, Herten, Kraszewskiej, Rentgen, Horskiego, Koszutskiego, Sowińskiego, Leliwy i innych. W czasie spektaklu popisywać się będzie swoją piękną grą orkiestra tangistów. Miły, pełen humoru i werwy program, konferencjarka i piosenki Rentgena, oraz orkiestra sprawi, że radiosłuchacze z pewnością nie będą się nudzić tego wieczoru.

Poza ten program sobotni stacji warszawskiej przewiduje koncert muzyki lekkiej o godz. 20.15 w czasie którego wystąpi p. Kazimiera Horbowska i odśpiewa szereg ary. O godz. 20.00 stanie przed mikrofonem red. Jan Piotrowski i wygłosi wesoły feljton, w którym przesuśnie się przed oczami radiosłuchaczy barwny korowód konkursów piękności, organizowanych od czasów starożytnych począwszy, aż do czasów współczesnych. Korowód ten rozpocznie Parys, jako ostry sędzia konkursowy.

Drugi feljton wesoły usłyszymy o g. 21.15. P. St. Mar opowie, jakie to dziwne dzieje się w gabinecie komisarza policji, przez który przesuwają się niezliczona ilość ciekawych typów.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **P. J. Tynecki.** Odpowiedni podręcznik, dotyczący ziół leczniczych, ich zbierania i suszenia, może Pan nabyć w którejkolwiek księgarni w Poznaniu. — W sprawie zbytu zbiorów radzimy zwrócić się do firmy R. Barcikowski Sp. Akc., Poznań, ul. Składowa 13-18. (K)

— **J. P.** Odpowiedź dla T. S. nie dotyczy Pańskiej sprawy. Panu odpowiedziliśmy w nr. 78. (K)

— **P. Teschner.** Radzimy zgłosić pretensję w Wydziale Konsularnym Min. Spraw Zagranicznych, Warszawa, ulica Wierzbowa 1. (K)

— **St. 100.** Po zasiłek dla bezrobotnych należy zgłosić się w Funduszu bezrobocia, za pośrednictwem Kasy Chorych. Być może, że pracodawca nie opłacał składek; w tym wypadku należy sprawę przedstawić Inspektorowi Pracy przy ulicy Towarowej. (K)

— **R. 4.** Bez wiedzy męża nie będzie tego można zrobić. Kontrakt najmu powinien opiewać na córkę Pańską, wówczas i mieszkanie będzie do niej należało. Jeżeli dzisiaj kontrakt opiewa na męża, to może to tylko zrobić właściciel domu i tylko za zgodą męża. Potrzeba poprosu nowego kontraktu. Co do posagu córki, to posag ten pozostaje i tak jej własnością. Mąż ma tylko prawo użytkowania i zarządu. Dla tak zwanego rozdziału majątkowego, wykluczającego powyższe prawa, potrzeba kontraktu notarialnego między mężem a żoną, a następnie zapisu w rejestrze stanów majątkowych małżeńskich w sądzie powiatowym miejsca zamieszkania małżonków. Bez wiedzy męża jednak tego wszystkiego zrobić nie można. (a. K.)

— **Z. B.** Wprawdzie gospodarz nie ma prawnego tytułu do podniesienia komornego, jednak na odnajmowanie lub odstąpienie pokoju potrzebna jest jego zgoda; radzimy więc albo uzyskać jego zgodę, albo, o ile chodzi o bezpłatne odstąpienie pokoju, przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw najmu lub skarżyć do sądu. (K)

— **Zygflor.** W sprawie pierwszej może Pan spokojnie skarżyć męża i w skardze twierdzić, że żona działała jako pełnomocniczka męża, ewentualnie ponadto może Pan twierdzić, że mąż został towarem niesłusznie wzbogacony. Radzimy jednak wytoczyć skargę zwykłą, a nie wekslową. Po wygraniu procesu musi Pan weksel wydać względnie zniszczyć. W sprawie drugiej może Pan również skarżyć żonę, która odpowiada bezwzględnie za długi poprzednie, jeżeli prowadzi przedsiębiorstwo pod tą samą firmą. W innym wypadku niech Pan przeniesienie własności przedsiębiorstwa w toku procesu zaczepi po myśli par. 9 ustawy o zaczepianiu czynności prawnych poza konkursem, z tem, że przewłaszczenie przedsiębiorstwa odbyło się w celu poszkodowania wierzycieli. Proces jest pewny. — W wypadku trzecim pretensja jest straconą, chyba że pan K. zdobędzie jeszcze w przyszłości jakiś majątek. Nabywczyni za długi poprzednika nie odpowiada. Skargi nie radzimy. (a. K.)

— **P. M. Żurkowska.** Aż do chwili u-
plywu kontraktu, t. j. 15. 10. 1931, nie po-
trzebuję Pani godzić się na zmianę wa-
runków umowy, czyli że wystarczy pla-
cić czynsz umówiony. Gdyby na trzy
miesiące przed upływem kontraktu nie
nastąpiło umówione wypowiedzenie,
czynsz mógłby pozostać ten sam na dal-
szy rok. Kominowe płaci gospodarz (K)

— **H. K. Gdańsk.** Tow. Polsko - Jugo-
słowiańskie w Poznaniu; prezes p. gene-
ral Serda - Teodorski, sekretarz podpro-
kim. (K)

— **Alina.** Domator, człowiek nie lubią-
cy wychodzić z swego domu. (K)

— **A. P.** Pierwsza książeczka 1,20 zł;
druga 7,81 zł. (K)

nr 7-65

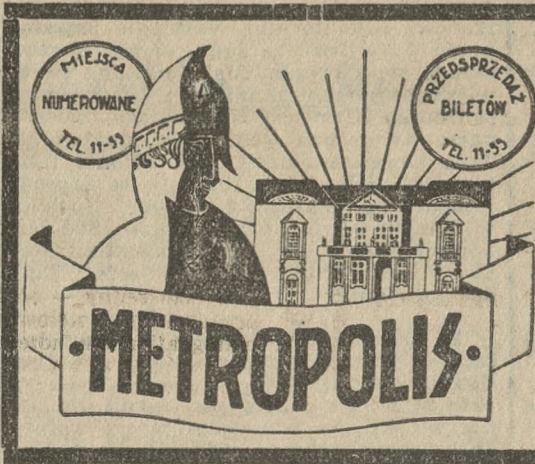
Na karnawał modne perfumy,

najlepsze wody kolońskie i kwiatowe na podarki. Mydła toaletowe, kremy, pudry, róże, pomadki do ust i kredki do brwi jaknajtaniej

Perfumerja Paryska

Gwarna 10.

nr 21-186

DZIŚ PREMIERA wielkiego filmu
artystycznego!

Podwójne życie

W rolach głównych: Pola Negri,
Paul Lukas, Olga Baklanowa
Reżyser Rowland V. Lee.

Seanse o godzinie 5-ej, 7-ej i 9-ej.

W kinie „Apollo” przebój „dźwię-
kowców” całego świata — film dźwię-
kowy: „UPADŁY ANIOŁ” poprze-
dzony przepięknym wstępem p. t.
„Melodie Schuberta”.

nr 441-1-1-5

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono w złotych — Konto P. K. O. 207 470.			9057 49
Przewodnik Katolicki	958.91	V R. Korpus Kadetów, Chelm-	X A. Biliński. Bochnia 10.-
B. B. Poznań	10.-	x no	W Jagielski Chodzież 5.-
X. Palkowski. Grodziszczko	3.-	X N. N. Nonem	W Dezowna Wągrowiec 12.-
N. N. w imię drogiej pamię- ci syna s. p. Zygmunta	15.-	L. Obaraki. Poznań	X Prof. A. Gawłowski. Ru-
Breszkiego	15.-	J. Duxowa. Czarniejewo	da. Śląsk 3.-
J. Łęowska. Kowalewo	10.-	S. Przybylski. Pniewy. z proś-	Szczepaniak. Szoldry 5.-
X. A. Stala. Rembieszce	2.-	ba o dalsze łaski	W. Poprawski. Grabowo 10.-
St. Mroczo. Lwów	10.-	J. Kamieniarz. Jutrosin	K. Goderska. Poznań 10.-
A. Skowronek. Tarnowskie	10.-	X Wl. Tereskiewicz. Wolo-	St. Milińska. Inowrocław 5.-
Góry	10.-	sza	Dyr K. Zietowski. Inowro-
XX. Salezjanie. Kielce	20.-	X Z. Winiecki. Karczmiska	claw 20.-
Klasztor SS. Urszulanek. Ko-	5.-	X A. Wolek. Łansk	J. Schneider. Tarnopol 5.-
lomyja	5.-	Magistrat m. Gniew Pom.	H. M. z podziękowaniem za
X. Pr. W. Kulawy. Drawsko	30.-	R. Zaleska. Wyszomontowo	nadzwyczaj łaski za przyw.
od parafian	30.-	Z. Dutkiewiczowa	Najśw. M. P. Niep. Pocz-
Fr. Wasowski. Szamotuły	5.-	M. Szychowa. Mikst	i św. Tereski od Dz. J. 25.-
Za pośrednictwem p. Szerkow-	5.-	X. Gdaniec. Grudziądz	Szczepan Karas. Lewkow 10.-
skiego młodzień z Bobulczy-	12.-	J. Sztuder. Trzemeszno z do- dziekowaniem za odebrane	N. N.
na za pomyślenie odbyte	12.-	łaski z prośbą o błogosł.	K. Skrzypczak
przedstawienie	15.-	Magistrat m. Rogoźna. Wiel-	I. Pinińska. Debiec 5.-
X. Fr. Osikowicz. Pohorce	3.-	kopolska	St. Talarczyk. Debiec 5.-
E. Sporn. Strzyż	10.-	Starmanowie Belka	W Lesik 3.-
J. Wielebski. Chodzież	5.-	J. Kozyna. Stary Białez	Zygmunt Dobak 5.-
K. Pyrz. Kraków	1.50	St. Jagodziński. Poznań	Za pośredn. X. Misiołka 22.-
OO. Jezuiti. Kolomyja	16.-	M. Siemianowski. Starogard	Malik. Poznań 7.50
X. Kowalczyk. Krotoszyn	15.-	Przybył. Janowo	H. Knastowa 5.-
M. Słomkowski. Sarbinowo	5.-	W. Boliński. Buk	J. Pietruszak 5.-
		A. Romańska. Kraków	W. Szczepańska z prośbą o
			łaski dla pewnej osoby 10.-

Dnia 19 lutego 1930 r., o godz. 11.30 w nocy zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, w 26 wiośnie życia, najukochańsza żona, najtroskliwsza mateńka, s. p.

z Potockich

nr 8975

Agata Janina Centkiewiczowa

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy św. Józefa na cmentarz świętomarciński (ul. Bukowska) nastąpi w niedzielę, o godz. 2.30 po poł. Msza św., za spokój duszy Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek, o godz. 7.30 rano, w kościele św. Marcina.

Poznań, Matejki 59.

Pozostali w nieutulonym żalu
mąż z córeczką i rodziną.

W dniu 20 b. m., zasnęła nagle w Bogu, opatrzona Olejami św., moja najukochańsza żona, nasza kochana bratowa, teściowa, babcia i szwagierka, s. p.

nr 8785

Józefa z Jaworowskich Smigowska

w 54 roku. Pogrzeb odbędzie się dnia 23 lutego, o godz. 15.45, z domu żałoby ul. Marsz. Focha 70, o czym donosi w ciężkim smutku pogrążony

mąż z rodziną.

Najstarszy Zakład Pogrzebowy — Piaszki ul. Kłosa 11, tel. 97-6

Wille

z ogrodem lub kamienicę kupię za gotówkę
okolica Poznania, pośrednicy wykluczeni. Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod zw 21870

Stanisława Birkhanowa

zmarła po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w dniu 20 lutego 1930 r., przeżywszy lat 38, z w. 21 882
Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23 b. m., o godz. 2.45 po poł., z kościoła szpitala miejskiego, o czym donoszą Krewnym i Znajomym w smutku pogrążeni
synek, rodzina Jackowiaków i Murzynowskich.

Dnia 19 b. m., o godz. 5.45 wieczorem, zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 70 roku życia, nasza najukochańsza matka, teściowa, siostra i ciocia, ś. p.

Apolonia z Czyżewskich Suberowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 23 b. m., o godz. 4.30 po południu, z kościoła cmentarza w Górczynie, z w. 21 874

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Poznań, Trewir, Krzywín, Ostrzeszów, Czempin.

W nocy z 19 na 20 lutego 1930 r., zmarła nagle na udar serca, nasza najdroższa, nigdy niezapomniana matka, ukochana teściowa, babcia, prababcia, ś. p.

Franciszka Karaśkiewiczowa

przeżywszy lat 72. Pogrzeb odbędzie się w Grodzisku, w niedzielę, 23 b. m. po południu, z domu żałoby na cmentarz parafialny, z w. 21 875

W ciężkim smutku pogrążona
dzieci z rodziną.

Grodzisk, Jarocin, Września, Poznań.

OPASY

wprost od producentów rolnych **zakupują**
Miejskie Zakłady
Zaopatrywania Warszawy.

Pisemne zgłoszenia nadsyłać

„Warszawa, Kredytowa 2, M. Z. Z. W.”

podając dokładnie: adres, ilość i jakość towaru. Wysyłamy na miejsce naszych przedstawicieli. — Pośrednictwo wyłączone.

zw 21830

DHAUSY

pułdniczek z sitkiem
Special KIRBY

nożyki do golenia światowej sławy!

Wyłączna sprzedaż na Poznań i województwo poznańskie nw 8960

Hurtownia Drogerzystów, Libelia 12.

SKŁAD

próżny z dwoma wyst. okn., przy pryncypalnej ulicy w Lesznie, nadający się na każde przedsiębiorstwo, gdzie jest garnizon i wszelkie uczelnie średnie, od 1. 4. r. b., z mieszkaniem lub bez, wprost od właściciela na dogodnych warunkach do wynajęcia. Łask. zgłoszenia do eksped. Kurjera Pozn. pod nw 8974

Kupujemy po najwyższych cenach

nasiona koniczyzny każdego rodzaju, tymotei, buraków pastewnych, oraz jęczmień browarniany. Prosimy o ofertę z większymi próbkami

Bauerngenossenschaft, Gdańsk, Hundegasse 109. Telefon 28 672.

d w 4255

Szef biura

w średnim wieku, zdolny do samodzielnej buchalterji, korespondencji oraz ekspedycji, poszukiwany do natychmiastowego wstąpienia za dobrą pensją. Kandydat winien władać doskonale językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Kandydaci ze znajomością stenografji niemieckiej i umiejący pisać na maszynie mają pierwszeństwo. Zgłoszenia piśmienne z odpisami świadectw i referencjami do „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr 376

Pw 9415-8,76

PALAIS ROYAL

W sobotę, dnia 22 lutego r. b.

Soirée dansante

Program artystyczny

Atrakcje karnawałowe

Uprasza się o wczesne zamawianie stolików.

Telefon 1521.

Pw 9 472-8,121

Telefon 1521.

Wieczór taneczny

odbędzie się w sobotę, w restauracji Polskiej przy ul. Granicznej 5, na który mam zaszczyt zaprosić Szanownych Gości
Zabawa będzie trwała do rana przy drzwiach zamkniętych
zw 21 871
Z poważaniem Gospodarz.

Podróżujący

zaprowadzony w zakładach pogrzebowych lub pokrewnych, któryby przyjął dodatkowo poważny artykuł na całą Polskę lub poszczególne dzielnice, może się zgłosić pod zw 21 847 do Kurjera Pozn.

Żałobne Kapelusze

stale na składzie

Pw 2845-7,170

T. LUDWIG

POZNAN — UL. SZKOLNA 9.

Hotel

pierwszorządny — od 1. 4. 1930 — z kompletnym urządzeniem hotelowym, restauracyjnym i kinematograficznym, hotel mieści 32 pokoi gościnnych, restaurację, salę parkietową, centralne ogrzewanie, prywatne mieszkanie, letnisko — miejscowość klimatyczna, okazynie wydzierżawi właściciel

Ziółkowski, Poznań, ul. Młyńska 3.

zw 21 872

25.000 zł

na pierwszą hipotekę gospodarstwa, wartości 150 000,— zł na przeciąg 2 lat — poszukuję zaraz. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego — Gnieźno 64. nw 8977

Młyn parowy

wysokowartościowy przy Poznaniu, o przemyśle 350 ctr. nowowytbudowany na betonie i urządzony według najnowszych wymogów, z dwoma przyległymi domami, pracujący bez przerwy na wymianę i eksport na G. Śląsk, z powodu choroby właściciela, natychmiast na sprzedaż, zamianę na kamienicę, plac lub do wydzierżawienia. Informacje: Biuro Techniczno-Agrarne Plac Wolności 9 — Telefon 55-63. zw 21 879

Handlowa lub fabryczna realność

1250 kw. mtr. w śródmieściu Poznania, bocznicą kolejową i port żegluga Warty, częściowo zabudowana, możliwość rozbudowy. Obecnie roczny czynsz 18 000,— zł, jest za 100 000,— zł przy niskiej wpłacie do sprzedania. Zgłoszenia Biuro Ogłoszeń „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 8,116 Pw 9437-8,117

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem Firmy Specjalny Skład Farb i Lakierów, Franciszek Godulski, Poznań, ul. Wodna 6, umarza się postępowanie zapobiegawcze po upływie terminu odroczenia wypłat na koszt wnioskującego (art. 27 i 29 rozp. z 6. 3. 1928). Poznań, dnia 13 lutego 1930 r. Sąd Powiatowy 2a. nw 8068

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 22 b. m., o godz. 13 przy ul. Towarowej, w magazynach firmy Hartwig, sprzedawać będą najwięcej dającemu za gotówkę:

samochód osobowy marki „Cetrane”.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

Daroszewski, kom. sądowy, Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.

Licytacja przymusowa

W sobotę, dnia 22 lutego r. b., o godz. 1 po południu, w Psarcach, sprzedawać będą najwięcej dającemu za gotówkę:

bufet, kredens, stół, 22 krzesła, mały stół, 3 fotele klubowe, 4 konie i 6 koni.

(←) Jaja, kom. sąd. w Pniewach.

Na karnawał

Maski
Ordery
Czapki
Odznaki do tańca
Wachlarze
Lampiony
Girlandy
Konfetti

Serpentyny własnej fabrykacji

100 paczek 16 zł.

Hurtownia

Stale nowości!

Olbrzymi wybór!

Ceny najniższe!

„Aquila”

pl. Wolności 9. św. Marcina 61.

Przyjmę

PORTJERA

fachowego.

HOTEL pod ORŁEM

Toruń, właściciel.

Pw 9432-6,1,66

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

sprzedaż z parcelacji dóbr krotoszyńskich, pow. Krotoszyn, woj. Poznańskiego w drodze ograniczonego ustnego przetargu poprzedzonego składaniem ofert, następujące

GOSPODARSTWA WZOROWE

z kompletnymi zabudowaniami, inwentarzami martwymi i żywymi, zasiewami ozimymi oraz z uprawami:

MACIEJEW

Obszar ca. 151,9863 ha, odległy od miasta powiatowego Krotoszyn ca. 16 km. szosą i stacją kol. Koźmin ca. 11 km. szosą. Stacja kolejki wąskotorowej Krotoszyn — Pleszew w miejscu. Cena wywoławcza 411 000,— zł. (słownie: czterysta jedenastu tysięcy). Nabywcy ośrodka przysługują prawo nabycia inwentarzy żywych i martwych za ogólną sumę z. 24 542,—.

Na poczet należności nabywcy zaliczy się pożyczkę długoterminową w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego około 221 000,— zł.

DĄBROWA

Obszar ca. 121,6160 ha, odległy od miasta powiatowego Krotoszyn ca. 8 km. szosą i stacją kolejki wąskotorowej Krotoszyn — Pleszew 2 km. szosą.

Cena wywoławcza 376 100,— zł (słownie: trzysta siedemdziesiąt sześć tysięcy sto zł) łącznie z kompletnymi inwentarzami martwymi i żywymi. Na poczet należności nabywcy zaliczy się pożyczkę długoterminową w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego około 180 100,— zł.

Do udziału w przetargu dopuszczeni będą zawodowo wykształceni rolnicy, nie będący właścicielami samodzielnych (nie karłowatych) gospodarstw rolnych, którzy:

- a) zobowiążą się utrzymywać przynajmniej w dotychczasowym stanie trwałe zabudowania, lub specjalnie cenę kultury, których istnienie spowodowało utworzenie gospodarstwa wzorowego;
- b) zobowiążą się osobiście zarządzać gospodarstwem;
- c) złożą wadium w wysokości 5 proc. ceny wywoławczej sprzedawanego gospodarstwa;
- d) złożą deklarację, że nie są właścicielami samodzielnych gospodarstw, lub że zobowiązują się do sprzedaży tych gospodarstw w wypadku utrzymania się przy przetargu.

Stawający do przetargu winni do dnia 20. 3. 1930 r. godzina 12 złożyć w Oddziale Państwowego Banku Rolnego w Poznaniu, ulica Kantaka 10, w załączonym kopercie oferty z napisem:

„Oferta na nabycie gospodarstwa wzorowego z majątku, z podaniem proponowanej ceny in plus od ceny wywoławczej z wyszczególnieniem posiadanych kwalifikacji rolniczych, teoretycznych i praktycznych, pracy społecznej, służby wojskowej z dołączeniem krótkiego curriculum vitae, uwierzytelnionych odpisów świadectw i pokwitowanie na przesłane lub złożone w Państwowym Banku Rolnym należne wadium. Od dnia 5. 4. 1930 r. reflektanci będą powiadomieni za pokwitowaniem o dopuszczeniu ich do ustnego przetargu, względnie odmownem załatwieniu ofert.

Ustny przetarg rozpocznie się w lokalu Państwowego Banku Rolnego, Oddział w Poznaniu, Wydział Agrarny, ul. Ratajczaka 14, w dniu 15. 4. 1930 r., o godzinie 11.

Każdemu reflektantowi przysługują prawo złożenia ofert na oba gospodarstwa wzorowe oraz prawo w razie nieutrzymania się przy przetargu jednego gospodarstwa — stanąć do przetargu drugiego. Państwowy Bank Rolny zastrzega sobie prawo swobodnej oceny złożonych ofert, niezależnie od zadeklarowanej sumy. Oferty złożone po ustalonym terminie uwzględniane nie będą.

Nabywcą gospodarstwa wzorowego zostanie ten kandydat, który zadeklaruje najwyższą cenę na ustnym przetargu, przyczem b. dzierżawcy folw. Maciejew przysługują prawo kupna w 15 minut po przybyciu po najwyższej cenie zaofiarowanej przez ostatniego kandydata.

Utrzymujący się przy przetargu kandydat po zakończeniu licytacji uzupełnia wadium do wysokości 10 proc. ceny nabycia gospodarstwa wzorowego. Nabywca gospodarstwa wzorowego wpłaca w ciągu 3 tygodni od dnia przetargu t. j. do dnia 6. 5. 1930 r. dalsze 15 proc. ceny sprzedażnej i zostaje wpuszczony w posiadanie, zaś resztę ceny sprzedawcy płatnej gotówką — nabywca wpłaca w następujących terminach:

15 czerwca 1930 r., połowę tej należności i 1 listopada 1930 r., drugą połowę, t. j. resztę należności płatnej gotówką.

Akt kupna sprzedaży zostanie spisany z nabywcą bezpośrednio po zakończeniu przetargu. Szczegółowych wyjaśnień udziela tak ustnie jak i piśmiennie Wydział Agrarny Państwowego Banku Rolnego — Oddział w Poznaniu, jak również wszystkie inne Oddziały i Instytucja Centralna w Warszawie. W sprawie obejrzenia gospodarstw wzorowych należy zwracać się bezpośrednio do Administracji Dóbr Krotoszyńskich, Krotoszyn — Zamek. nw 8065

Na wniosek St. Wieczorka właśc. Poznańskiej Fabryki Kolder w Poznaniu, ul. Piekary 1, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na 10 marca 1930, o godz. 11, pokój 23 tut. Sądu do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wyzywa się by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 14 lutego 1930 r. nw 8067

Sąd Grodzki IIa.

Sąd Okręgowy w Białymstoku
Sędzia Sędzcy Okręgowy I. rewiru, pow. Bielsk - Podl.
w Bielsku - Podlaskim.

LIST GOŃCZY

Imię i nazwisko (przez wisko) poszukiwanego: **Franciszek Śpiwak**. Oznaczenie sprawy SI. nr. 630. Przepięstwo zarzucane art. 51, 591 cz. II, 449 k. k. (współudział w dokonywaniu oszustw i fałszerstw przy sprzedaży wirówek i narzędzi rolniczych). Postanowienie o aresztowaniu wydano dnia 4 stycznia 1930 roku. Wszystkie władze wojskowe i cywilne winny zatrzymać i dostawić poszukiwanego do Kancelarii Sędziego Okr. Sędzkiego I. rewiru, pow. bielskiego w Bielsku - Podlaskim. Każdy kto zna miejsce pobytu poszukiwanego winien zawiadomić o tem najbliższą władzę sądowną lub policyjną i zatrzymać oskarżonego w miarę możliwości. Dzień, miesiąc i rok urodzenia 15 maja 1899 roku. Miejscowość urodzenia Hadykówka, pow. Kolbuszowa, woj. Krakowskie. Imię ojca Franciszek. Imię matki Ewa, z domu Postulskich. Wyznanie rzym.-kat., zawód kupiec - właściciel f. „Mazowsze”. Ostatnie miejsce zamieszkania Poznań, ul. Matejki 46. Gmina do której poszukiwany przynależy - Adres rodziny: Roperyce pod Krakowem. Wzrost 1 m. 65 cm. twarz szczupła, usta —, włosy ciemno-blond, oczy niebieskie. nos —, zarost wasy przystrojony. Szczegółowe znaki —
Bielsk - Podlaski, dnia 18 lutego 1930 r.
Za zgodność: (—) F. Wójcicki, sędzia śledczy.

Opis

PRZETARG

Wojewódzki Zakład Psychiatryczny Owińska, odda w drodze przetargu piśmiennego:

- a) **dostawę artykułów spożywczo-kolonialnych,**
b) **dostawę artykułów drogerijnych**

(włącznie farb, mydła, smarów i oliwy), na czas od 1 kwietnia 1930 r. do 31 marca 1931 r. dw 4241/2

Oferty należy w zapieczętowanych kopertach oddać z napisem: „Oferta na.....” do dnia 1 marca 1930 r., godz. 12 w biurze Dyrekcji Zakładu wraz z próbkami towarów.

Publiczne otwarcie ofert nastąpi o godz. 13. Warunki dostawy są wyłożone w biurze inspektora zakładu i tam udziela się również wszelkich potrzebnych wyjaśnień, we dług których należy wypełniać oferty.

Oferty, znajdujące się w kopertach otwartych i nie zapieczętowanych wzgl. nie zastosowane do warunków dostawy są nieważne.

Wadium w wysokości 500 zł, należy złożyć w kasie Wojewódzkiego Zakładu Psychiatrycznego w Owińskich.

Wojewódzki Zakład Psychiatryczny w Owińskich zastrzega sobie prawo wyboru ofert.

Kaucja 3 000 zł na dostawę towarów spożywczo-kolonialnych, kaucja 1 000 zł na dostawę artykułów drogerijnych winny być wpłacone w 10 dniach po przyznaniu dostawy

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Pobiedziskach, ul. Kazimierzowska 9 i w chwili uczynienia zmianianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Pobiedziska tom VIII wykaz l. 310, na imię właściciela hotelu Tommasza Kowalskiego, zostanie dnia 9 maja 1930, o godzinie 10,30 przed południem wystawiona na przetarg w n/wie oznaczonym Sądzie, pokój 10. Grunt ten z domem mieszkalnym, z przybudowaną salą, z podwórkiem i ogrodem domowym, ma powierzchnię 69 arów 56 m², 3,60 talarów czystego dochodu od gruntów i 2119,— mk. rocznej wartości użytkowej budynków. Nr 237 matrykuły, nr. 195 księgi podatku budynkowego Pobiedziska, dnia 29. 1. 1930. Sąd Grodzki. nw 8009

Ostrzegam

przed usiłowaniami zaciągnięcia jakichkolwiek długów lub wydania weksli przez Zonę moją Apolonję Sulimierską, jak również sprzedaż jakichkolwiek rzeczy z majątku mojego w Wieleniu n/Notecią. — nie odpowiadam za nadużycia.

Piotr Sulimierski
Wielen n/Notecią.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Dom

korzystnie sprzedam. cena 45 000. dla zainteresowanych dobra lokata kapitału. Informacji udzieli cukiernia. Dąbrowskiego 36. zdw 26 638

Ziemia

dobra najtaniej jedynie Wileńszczyźnie. Majątek kulturalny i ośrodki gleba urodzajna. piękne rezydencje. dwory. pałace. zabudowania murowane. przy jeziorach. rzekach. malowniczo położone. z inwentarzami. Kolei i szosa. blisko miasta. przy częstych spłatach gotówki poleca najdogodniej Dom Komisowy „Zacheta”. Wilno. Mickiewicza 1 telefon 9.05. zdw 26 358

Kapelusze

damskie poleca w najnowszych fasonach wyjątkowo tanio Z. Bobowska. Poznań. Stary Rynek 70, narożnik ul. Nowej. Pw 9131-7,104

Ślubne

obraczki szczerolotne. pierścienie i zegarki ręczne. ceny od 16 do 100 zł. poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 27 267

Fortepian

półskrzydło czarne, marki Seuffert, Wien. dobrze utrzymane, sprzedam za gotówkę lub na raty. Dominiak, Górna Wilda 81a zdw 27 231

Szyfonierkę

używaną zaraz sprzedam. Majewicz, Strumykowa 34, I. piętro. zdw 27 271

Motocykl

prawie nowy 5 K. M sprzedam. Gwarna 10. II. piętro. prawo. zdw 26 749

Zakład fryzjerski

na prowincji zaprowadzony za cenę 1.700 zł sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 967

Zamiany

kupno, sprzedaż majątków kamienic. gospodarstw domków przeprowadza biuro handlowe — „Fragut”. Półwiejska 31. pierwsze piętro zdw 26 989

Fortepian

dobry, bardzo tania. Łąkowa 10. I. prawo. zdw 27 281

Gospodarstwo

oddalone o 1 stację od Poznania do sprzedania natychmiast. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 282

Skład

delikatesów, centrum Poznania, urządzeniem, towarami lub bez, odpowiedni na każdą inną branżę, powodu choroby zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia poważnych refleksantów uprasza Olszański, św. Marcin 22. I. piętro, podwórko, nad „Farmacją”. zdw 27 286

Sprzedam

garnitur klubowy, stół dębowy, 3 x rozkładany, leżankę, stolik okrągły, lustro itp. Adres wskaże Kurjer zdw 27 253

Dom

pod Poznaniem sprzedam Janke wicz. Poznańska 42. zdw 27 250

Rower

sprzedam Rynek Łazarski 18. zdw 27 305

Dorożkę

samochozową z koncesją, zegarem sprzedam Skarbowa 2. parter, lewo. zdw 27 338

Skład

rzeźniczy z kompletnym komfortem urządzeniem na filje przy ruchliwej ulicy, oddam. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 341

Sprzedam

dom. 2 morgi ogrodu Nowe Zabikowo w pobliżu Poznania. cena 17 000 wpłaty 7 000 złotych — Zgłoszenia Maleckiego 31. Górcyca. zdw 27 341

Balony szklane

w koszach raz używane pojemności 40 litr demony szklane okute w blache falista nieużywane. pojemności 25 litr. sprzedam korzystnie: Lisowski, Koźmin. zdw 27 341

Płaszcz

wiosenny (męski) sprzedam tanio Adres Kurjer Poznański dw 4268

Wózek

sportowy z budką jak nowy tanio sprzedam. Szczepaniak. Klasztorna 2. zdw 27 370

Magiel

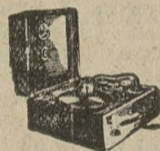
sprzedam w dobrym stanie. — Oferty Kurjer zdw 27 213/14

Karakulowe

futra damskie nowe sprzedaje podług miary w cenie do 400 zł. Bryliński. Kanakowa 8. zdw 27 264 5

Dom

i morga ogrodu w miejscu wyliczkowem do sprzedania. Przy obliczu 2 pokoje i kuchnia wolne. Cena podług umowy. Spieszne zgłoszenia Tomczak. Mosina ul. Ogrodowa. zdw 27 202/3

Gramofony

i płyty poleca Bruzdziński i Ska. Al. Marcinkowskiego 8, na I. piętrze. Wymiana starych płyt na prawa mechanizmów. Tel. 40 51. Kw 1629

W Poznaniu

przy ulicy Marszałka Focha 181 183, jest teren do sprzedania, nadający się na składy, place budowlane, parcele itp. Wiadomość: Warszawa, Żytnia 34. — Zakład Ogrodniczy, Michał Kordus. nw 8932

Meble

na raty, za gotówkę taniej poleca Stanikowski. Woźna 12. (Butelka) zdw 99 490/500

Sprzedam

dom piętrowy z składem wolnym na dogodnych warunkach. Poznań — Wschód, ul. Sucha 4a. zdw 27 775

Posiadłość

składająca się z domu, z składem kolonialno-drogerijnym i artykułów budowlanych, 3 pokoje, 2 duży remizy, wszystkie masy, ogród owocowy i 2 morgi roli jest na sprzedaż M. Zieliński, Duszynki, pow. Szamotuły. zdw 27 337

Motor

elektryczny Bergman. 10 HP., prawie nowy, sprzedam. „Butelka”. Stawna 6. zdw 27 343

Lampy

gazowe do sprzedania. Łąkowa 12. I. lewo. zdw 27 354

Maszyna

Singera krawiecka na sprzedaż. Piekary 24. III. piętro, front. zdw 27 352

Planino

krzyżowe sprzedam tanio. — św. Marcin 47, III. prawo. zdw 27 358

Płótna

lniane, wleńskie, sprzedam. Starościska 1a. zdw 27 151

Piekarnia

w pełnym biegu w powiatowym mieście zaraz do sprzedania. ewentualnie z domem. Oferty Kurjer zdw 26 428

Zielononózek

jaja wylęgowe 60 gr sztuka, piskleta jednodniowe 1.60 zł oddaje Majątek Unisław — dwór. zdw 4172

Plat 503

otwarty na dogodnych warunkach na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 27 096

Kanarki

tanio na sprzedaż. Jońkowiak, Jeżycka 7. p. Bulczyński. zdw 27 072

Kilka

parcel korzystnie sprzedam. Czarnecki, Ratajczak 12. zdw 27 07

Powóz

elegancki (Landau) na gumach, oszklony, okolicznościowo tanio na sprzedaż Jackowski. Poznań. św. Marcin 46. telefon 2970. zdw 27 078

Skład

duży z urządzeniem oraz 2 składnice w Lesznie przy przynajmniej ulicy do oddania za 5 000. ewentualnie obciążenie towaru. Oferty Leszno. skrytka poczt. 46. zdw 27 036

2 plany samochodowe

Tyrestone 820x120 prawie nowe, na sprzedaż. Oferty z zaofiarowaną ceną Kurjer zdw 27 094

Gdynia

plac pod budowlę 600 mtr. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 085

Maszynę

do pisania Portable sprzedam. Telefon 10 36. zdw 27 082

Dwie

parcele po 1 000 i 1 200 kw. pod budowę oddam tanio i dogodnie warunki. 20 minut od tramwaju. stosowne dla kolejarzy. Langner. Chwaliszewo 68. II. piętro. zdw 27 081

Skład

kolonialny z towarami i z maszyną sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 27 049

Skład

kolonialny bardzo dobrze prosperujący w dobrym punkcie przedmieścia Poznania do sprzedania 12 000 zł z towarami i 2 pokojowym mieszkaniem z piwnicą. — Adres wskaże Kurjer zdw 27 057

8 1/2 złotego

serwis do kawy porcelanowy. 39 złotych serwis obiadowy porcelanowy. 28 złotych 1/2 tuzina noży i widelcy „Alpaka”. lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24. w podwórzu zdw 27 174

Urządzenie sklepu

dobre utrzymywane masywne, korzystnie do sprzedania M. Stepczak i Ska. Małe Garbary 9 telefon 1125. zdw 27 128

Młyn parowy

w mieście w pierwszorzędnym stanie, przemiał około 150 ctr. bez konkurencji, świetna eksploatacja. młyn pracuje stale dzień i noc, do tego willa i 25 morgi ziemi z powodu stosunków rodzinnych spiesznie do sprzedania. Cena 130 000 zł. wpłaty podług umowy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 25 234

Skład

urządzeniem, towarami oraz przyległym mieszkaniem w Poznaniu od gospodarza. cena 11 500. wtem 2 lata dzierżawy. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 108

Ford

dobrze utrzymany. 26. korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 103

Półkryty

powóz, wiednia jak nowy, sprzedam. Oferty Kurjer zdw 27 061

2 autobusy

z dobrą linia 35 klm. od Poznania sprzedam lub zamienię na gospodarstwo wszelkiego rodzaju kolonialny ewentualnie przyjmę wspólnika Oferty Kurjer zdw 27 134

Skład

kolonialny, mieszkaniem 2 pokoje kuchnia sprzedam. Wskaże Kurjer zdw 27 132

Zakład fryzjerski

pierwszorządny zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 27 139

Sprzedam

moje dwa gospodarstwa razem lub oddzielnie 640 morg i 190 morg. dobra ziemia przy szosie i małej kolejce z udziałem w gozeln. Oferty Kurjer zdw 27 048

Aparat

kinematograficzny Ernemanna. mało używany, na prąd i gaz sprzedam tanio. Kłuska, Bydgoszcz. Niziny 34. zdw 27 141

Skład

próżny w Poznaniu. Łazarz. wprost od gospodarza za roczną dzierżawę do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 27 137

Oliwa pyłochłonna

Universum na podłogi surowe chroni płuc i desinfekuje. Za pacz balsamiczną kg 1.20. Drogeria Universum, Poznań. ulica Fr. Ratajczaka 38. Pw 1343-46.196

Sprzedam

pracownię obuwia oraz skład kolonialny z mieszkaniem. Adres wskaże Kurjer zdw 27 210

Skład

kolonialny przy ulicy Marszałka Focha przyległym mieszkaniem 3 pokojowym, kuchnią na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 27 201

Hotel

z restauracją i ogrodem, o 18 pokojach gościnnych z kompletnym urządzeniem, dwie minuty od dworca w Bydgoszczy, korzystnie na sprzedaż, ewentualnie zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia pod „Kopalinia Ziła” do Biura Ogłoszeń „Par”. Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 9435 63.111

Skład

towarów krótkich z towarami, urządzeniem, mieszkaniem, dobrze prosperujący, miasteczko ruchliwe, powiat Krotoszyński z powodu choroby sprzedam bez odstępnego za 2 200 Marcinkowski, Krotoszyński, Garnarska 11/13. zdw 27 226

5 KUPNA

kwiatów kupie. Cenę i adres do Kurjera jw 3 403

Pianino

kupie. Oferty Kurjer zdw 26 423

Skórki

karakulowe na futro kupie. — Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 27 058

Kupię

skład kolonialny, masłem i mieszkaniem w pełnym biegu, dobrej okolicy Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 27 101

Składu

kolonialnego z mieszkaniem spiesznie poszukuje celem kupna. Zgłoszenia piśmienne Kurjer zdw 27 162

Stoewer 8/24

kupie blok 1 cylindrowy stosowny do powyższego motoru ewent. z defektem Hermann Niekstadt, samochody. Jabłonowo (Pomorze) telefon 53. nw 8963

Kupię

parcele 500 do 600 m.² w pobliżu Poznania. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer jw 3412

Kupię

dom z morgą ziemi w małym mieście lub wsi kościelnej, możliwie przy stacji Adres wskaże Kurjer zdw 27 350

6 KAMIENICE

5 pokojowa przy tramwaju sprzedam. Oferty Kurjer zdw 27 229

Kamienicę

III. piętro. Poznań. dochód 12 500 zł hipoteka amortyzacyjna. cena 110 000 wpłaty 70 000 sprzedam. Zgłoszenia restauracja. Półwiejska 38a. zdw 27 158

Dwie

masywne kamienice bez długu z trzema składami. hotelem restauracją i drogerią, z pełną koncesją, w bardzo ruchliwym mieście powiatowym gdzie gimnazjum, seminarium itd. sprzedam zaraz korzystnie. Cena oraz wpłaty według umowy. Poważni refleksanci zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 99 253

Kamienicę

kupię w Poznaniu lub większym mieście przy ruchliwej ulicy — wprost od właściciela. Wpłaty zaraz 25.000. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 229

Kamienicę

handlowa kupię w Poznaniu przy w/w 40 000—50 000 zł Szczegółowe oferty tylko od gospodarza do Kurjera zdw 27 312

7 PIENIĄDZ

Poszukuję

pożyczki na 1 hipotekę 10—12

Pokoju
kuchni od gospodarza poszukuje czynsz zgróy. Oferty Kurjer zdw 27 219

Mieszkania
wprost od gospodarza 1-2 pokoi z kuchnią. za miesieczną opłatą z kuchni. zaraz. Oferty Kurjer zdw 27 219

Mieszkania
2 lub 1 pokoi z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza w k.środmieściu. nie wyżej III. piętra za roczną dzierżawą. Oferty do Kurjera zdw 27 202

Mieszkanie
2 pokojowe z wygodami potrzebnymi jaknajprędzej. Kurjer zdw 8772

Skład
lub mieszkania do 2 pokoi poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 331

Trzech pokoi
i kuchni poszukuje się. Oferty Kurjer zdw 27 033

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
3 pokoje z komfortem w śródmieściu zamienie na 5 względnie 6 pokojowe mieszkanie. Pożądane pierwsze ewentualnie drugie piętro. Zgłoszenia do Kurjera zdw 27 204

11 POKOJE UMEBL.

Starsza
samotna pania przyjmie na pokój Antkowiakowa. Półna 14. zgłoszenia od 4-6. zdw 26 722

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań. Gwar. na 17. II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny przystępne T. Rowecka zdw 26 395

Pokój
niekierującemu wejściem tanio wynajmę. Oferty do Kurjera zdw 27 095

Pokój
umeblowaniem używaniem kuchni wynajmę. Napieralski. Małeczkiego 31/32. II. zdw 27 077

Pokój
umeblowany w śródmieściu z osobnym wejściem dla inteligentnego pana od 1. 3. do wynajęcia. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdw 27 040

Pokoik
umeblowany. Szwajcarska 27. parter. prawo. zdw 26 426

Słoneczny
1-2 osobowy. utrzymaniem. lub ewentualnie fortepianem. oświetleniem elektrycznym. Kościelna 2. III. lewo. nar. Dąbrowskiego. zdw 27 030

Pokój
umeblowany wolny od 1. 3. Bieł. Stroma 26. zdw 27 050

Pokój
słoneczny solidnemu panu wynajmę. pościel pożądana. Wielka 18. IV. lewo. zdw 27 123

Słoneczny
duży. wygodny pokój elektryczność wynajmę. Skryta 1. I. prawo. zdw 27 118

Pokój
nieduży. przechodni. małżeństwu wynajmę. Kozia 23. I. zdw 27 111

Pokój
wolny Poznańska 58 a. nar. Mickiewicza. II. prawo. zdw 27 167

Pokój
duży. słoneczny. dobrze umeblowany z elektrycznością. wolny od 1. 3. Winkławska. Plac Nowomiejski 5. wchód z podwórza. na lewo. zdw 27 153

Pokój
wspólny wynajmę. Kopernika 8. I. prawo. zdw 27 167

Pokój
umeblowany z całodziennym utrzymaniem wynajmę dwom panom. Rutawska. Wrocławska 35. zdw 27 160

Pokój
umeblowany. Niegołęwskich 3. III. lewo. zdw 27 173

Wspólny
pokój wynajmę dla pani ewent. panów. Górecki. ul. Poznańska 27 a. zdw 27 163

Słoneczny
pokój 1 lub 2 osobom. elektr. zaraz lub 1. Wyspiańskiego 18. III. lewo. zdw 27 212

Pokój
solidnym panom do wynajęcia. Dankowska. Piekary 22. II. zdw 27 206

Pokój
wygodny. czysty. słoneczny. elektryczność. telefon. niekierujący do wynajęcia. Skarbowa 3. II. lewo. zdw 27 175

Pokój
lepszym panom wynajmę. Zielona 3. parter. lewo. Pw 9436-53.236

Pokój
wynajmę. Szamarszewskiego 26. I. lewo. jw 3413

Pokój
umeblowany. centrum. niekierujący. lepszemu panu wynajmę od 1 marca. Adres wskaże Kurjer zdw 27 207

Pokój
umeblowany. elektryczność. wynajmę. Patrona Jackowskiego 25. II. prawo. jw 3417

Pokoik
z osobnym wejściem małżeństwu wynajmę. Poznańska 27. I. lewo jw 3418

Pokój
umeblowany bezdzietnemu małżeństwu oddam. Niegołęwskich 16. IV. zdw 27 270

Pokój
wynajmę małżeństwu. 2 osobom zaraz. Łakowa 9. III. prawo. zdw 27 299

700 złotych
kto pożycz. dam za procent pokój umeblowany używaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 27 290

Gabinet
klubowy. balkon. elektryczność. łazienka. osobie inteligentnej i gościa wynajmę. Różana 4. III. Radomska. zdw 27 346

Dwóch
panów poszukuje pokój. cena 60 zł. Oferty Kurjer zdw 27 144

Pokoju
słonecznego poszukuje profesor. gimnazjalna. Warunki: Spokój. elektryczność. piec. okolica Matejki. Dokładne oferty Kurjer zdw 27 150

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokój od pierwszego. Oferty Kurjer zdw 27 323

2 studentki
poszukują ciepłego. miłego pokoju. Pościel własna. Oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 27 359

1. LOKALE

Ubikacje
nadające się na fryzjerstwo i sprzedaż. w ruchliwym mieście. natychmiast. wprost od właściciela do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 135

Poszukuje
dzierżawy składu kolonialnego w większej wsi kościelnej. Oferty z podaniem ceny dzierżawy i na jaki czas do Kurjera zdw 27 171

15 UZDROWISKA

Żywiec — Sporysz
„Willa Żywczanka” pokoje umeblowane przez cały rok. miesiąc nie od 50. zdw 27 223

16 OSOBISTE

Odwołuje
zarezerwy poczynione urzędnikom Kasy Chorych miasta Poznania w dniu 14 lutego r. b. i równocześnie przepraszam. St. Baginowski. zdw 27 109

Chochlika
proszę o napisanie o której godzinie zmienia książki w wypożyczalni Dippa. zdw 27 275

Mięso
w najlepszym gatunku kupuje się najtaniej tylko u Włodarczaka. Stary Rynek 5. zdw 8753

Wykonuje
suknie od 8 zł płaszcze i kostiumy od 15 zł. Wielkie Garbary 17. I. Dybski. zdw 27 042

Pani
zamożna znajdzie opiekę u bezdzietnego małżeństwa. który dziecko przyjmie na własne. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 27 044

Książkowość
reguluje. praktyczna organizuje. bilanse ustawia. nadzory i ugody przeprowadza doświadczony księgowy. Wyjeżdża również na prowincję. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 27 083

Fryzjerka
przyjmię czesanie poza domem. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 052

23 OŻENKI

Brunetka
uczciwa. ładna niebiedna. muzykalna. Wielkopolska szuka znajomości przystojnego pana od 30 do 40 lat chętnie lekarza. prawnika i t. p. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią. która się zwraca pod zdw 26 815

Inteligentna
pani. któraby zechciała być pomocną w składzie i zajęłaby się gospodarstwem domowym. najchętniej emerytką. ewentualnie z gotówką poszukiwana. Małżeństwo po poznaniu się nie wykluczone. Szczegółowe oferty możliwie z dołączeniem fotografii do Kurjera Poznańskiego zdw 27 093

Dla
krewnego oficera W. P. zajmującego poważne stanowisko. Wielkopolska. poszukuje w celu matrymonialnym pań od lat 25 do 35. Maitek dla wspólnego dobra pożądaną. Pośrednictwo krewnych lub znajomych mile widziane. Tylko poważne oferty z dokładnymi danymi uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdw 27 092

Wielkopolska
przystojna. inteligentna. bardzo elegancka. posiadająca parę kosztowności gotówki. pragnie poznać pana. również inteligentnego. wysokiego wzrostu. na dobrym stanowisku. ewentualnie samodzielnego dentystę na prowincji od lat 30-40. Cel matrymonialny. Oferty najchętniej z fotografią do Kurjera zdw 27 053

Dwie blondynki
zamożne. przystojne. inteligentne pragną poznać chłopców bardzo eleganckich wysokiego wzrostu. dobrego charakteru. poważnych na stanowisku. od lat 30 do 40 w celu matrymonialnym. Panowie. którym na szczęśliwym pościu małżeńskim zależy. zechcą łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 27 119 dla Janki i Marysienki.

Panna
ponad 30 lat. wesola. muzykalna. dobrze wychowana. gospodarna. religijna. posiadająca kompletne 4 pokojowe mieszkanie oraz gotówkę. znudzona samotnością pragnie nawiązać korespondencję w celu zamałżeństwa. PP urzędniczy. kupcy na lepszych stanowiskach zechcą łaskawie swe oferty skierować do Kurjera zdw 8967

Inteligentna
starsza panna pozna starszy. doświadczonego kupiec w celu matrymonialnym. Gotówka 6-8.000 zł wymagana celem otwarcia interesu. Spieszne oferty Kurjer zdw 27 172

Siostra
moja. elegancka. wysoka. przystojna. ciemnoszatyńska. posiada 12.000 zł. pozna pana na stanowisku. wysokiego wzrostu. od lat 25 do 35. Zgłoszenia tylko z fotografią Kurjer Poznański zdw 27 234

Czwartki
niatki. soboty. stale w Poznaniu. Hotel Centralny. ul. Franciszkańska. Piotr Mrówka. zdw 27 277

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach Katakta 1. II. piętro. zdw 99 990

Szkoła tańców
Stelli Kledekiej Poczta 20 telefon 33-20. Pw 6118.6.11

English
gives specjalist. Oferty Kurjer zdw 26 512

Pedagogiczna Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka 24. 2. rozpoczynam kurs 16 tańców nowoczesnych włącznie z narodowymi. głównie: mazur. oberek. tango. blues. boston. Plastyka dla dzieci. gwarancja wyczerpania. Zgłoszenia lekcje osobiste każdego czasu. Fr. Ratajczak. Dom Rzemieślniczy 219. Kw 1 630

Polonista
i mat. fizyk przygotowują do egzaminów wstępnych I-VI kl. gimnazjalnej włącznie. godziny przed i po południu. Polski. fizyka. chemia również dla VII i VIII. Honorarium niskie. Wskaże Kurjer zdw 27 155

Francuskiego
udzielam tanio. Oferty Kurjer zdw 27 166

Tango
nowoczesnego walcu uczy w 2 godzinach Piotr Mikołajczak Poczta 20 zdw 25 971

Tani kurs tańców
Opaliński. Mielżyńskiego 1. II. 6.30-9. zdw 27 064

Kto
udziela polskiego? Zgłoszenia z warunkami Kurjer zdw 27 145

Angielka
rodowita udziela lekcji. konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 149

Udzielam
lekcji języka niemieckiego i polskiego. Rutawska. Wrocławska 35. zdw 27 169

Kursy
kroju. szycia. dzienne. wieczorne. Sw. Marcina 18. III. lewo. zdw 27 177

Nauczycielka
poszukuje posady zaraz. przygotowanie do czwartej gimnazjum. Oferty nadawać Kurjer Poznański zdw 27 074

25 MUZYKA

Pianista
salonowo-jazzbandowy pierwszorzędny. wolny Oferty Kurjer zdw 26 708

Na fortepianie
udzielam lekcji gry. również wieczorami. także panom. Pianino do ćwiczeń do dyspozycji. Ul. Św. Józefa 9 a. parter na lewo. zdw 26 986

Gry
na mandolinie pragnę się uczyć. Oferty z podaniem wynagrodzenia do Kurjera zdw 27 047

Duet damskiego
prima od 1. 3. poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera dwt 4 262

Kwartet
lub trio. dobrze zgrany. potrzebny od 1. 3. do większej kawaleri na Pomorzu. Zgłoszenia z podaniem warunków do „Par”. Teruń. Szeroka 46. pod nr. 264. Pw 9435-64.64

Duet
pierzwszorzędny koncertowo-damscy wolny. Włocławek. Cafe Imperial. zdw 27 344

27 SZUKA PRACY

Techniczna dentystyczna
samodzielną w oprawy i technice poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 27 120

Magister
farmacji z kilkunastoletnią praktyką poszukuje zastępcę lub stałej posady od 1 marca. Oferty Kurjer zdw 26 432

Szofer - kowal
kawaleria lat 28. z ukończ. kursem wojsk. kucia koni poszukuje posady. miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 25 812

Ogrodowy
starszy z długoletnią praktyką przyjmie posadę w wili do elecia drzew portiera lub jakakolwiek inną zaraz lub później. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera zdw 99 364

Nauczycielka
wychowawczyni znająca metodę freblowską. robotki i szycie poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 26 799

Księżkowa
pracująca 6 lat w przedsiębiorstwie zbożowym. szuka posady — Oferty Kurjer zdw 27 016

Pomocnik handl.
branży kolonialno-żelaznej zwol. z wojska. szuka posady jako ekspedjent lub w biurze. Łaskawe oferty uprasza pod W. Napieralskiego. Wasowo. p. Nowy Tomysl. zdw 26 977

Technik
dentystyczny sumienny w pracy. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 27 030

Księżkowa
biegła poszukuje posady (najchętniej na wsi) Zgłoszenia Kurjer zdw 98 620

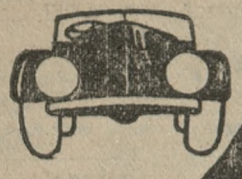
Starsza służąca
poszukuje miejsca do wszystkiego do starszych państwa za skromnym wynagrodzeniem. ostatnio miejsce 7 lat łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 26 698

Ekspedjentka
z branży piekarsko-cukierniczej szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 356

Pokojuowa
z pierwszorzędna obsługa poszukuje posady od 1. 3. Oferty Kurjer zdw 27 089

Książkowość
reguluje. praktyczna organizuje. bilanse ustawia. nadzory i ugody przeprowadza doświadczony księgowy. Wyjeżdża również na prowincję. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 27 089

Który
z pp. frzjerów przyjmie panienkę 16-letnią w naukę? Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 26 907

Samochód

Zagadnienia nowoczesnej komunikacji
Technika — Praktyka — Kronika

Wydawnictwo: Drukarnia Polska S. A w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 21 — 1930 — Egzemplarz tylko 30 groszy — 16 stron

Nowoczesny silnik spalinowy i widoki jego rozwoju

z ilustracjami

Pokój
ładny dla dwóch solidnych panienek. Wielkie Garbary 1. II. lewo. zdw 27 254

Pokój
dla inteligentnego pana lub dwóch do wynajęcia (elektryczne światło). Małeczkiego 17. II. lewo (św. Łazarz). zdw 27 249

Pokój
z centralnym ogrzewaniem do wynajęcia. Jasna 16. III. prawo zdw 27 236

Pokój
zaraz do wynajęcia Kowalska. Fr. Ratajczak 11 a. 7 wejście I. zdw 27 259

Ładny
pokój intel. panu wynajmę zaraz Górna Włda 13. III. prawo (prz. ul. Półwiejskiej). zdw 27 207

Pokoje umeblowane
poelca „Informator”. Ratajczak 15 (Pasaż). zdw 27 276

Pokój
panom utrzymaniem. Wiza. — Wrocławska 13. zdw 27 303

Pokój
do wynajęcia. Thissowa. Rybaki 16. I. prawo. zdw 27 313

Dwa
eleganckie urządzone pokoje. gabinet i sypialnia od 1. 3. do wydzierżawienia. Pracznica 1. parter. prawo. zdw 27 310

Pokój
1 lub 2 panom wynajmę. Dominikańska 7. III. prawo. zdw 8782

Pokój
wynajmę. Śniadeckich 23. I. lewo zdw 27 307

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów. Marszałka Focha 70. wysoki parter. prawo. zdw 27 844

Pokój
frontowy. czysty. dobrze umeblowany. wynajmę panu. Mińska 12 a. parter. wprost. zdw 27 309

Dwa
pokoje słoneczne. balkonowe. — elektryczność. łazienka. kuchnia. Szwajcarska 27. IV. prawo. zdw 27 351

Składu
przy Starym Rynku poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 27 188

Lokale
na biura. wzorownie lub małą pracownię w centrum miasta do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 27 034

Ubikacje
sklepowe suche. jasne. na cele mieszkaniowe lub przemysłowe przy Wielkich Garbarach od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 8.115. Pw 9433-8.115

Poszukuje
w śródmieściu niekierujących dwóch większych ubikacji. gabinetu i poczekalni. ewentualnie z łóżkiem. Oferty Kurjer zdw 27 278

Skład
zaraz do oddania nadający się na skład komisowy. dobry punkt. — Oferty Kurjer zdw 8778

Do wynajęcia
w śródmieściu lokal o powierzchni 42 m² nadający się na biura lub skład. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego dwt 4270

Ubikacje przemysłowe
parter i piętro 100 m kw. w nowo wybudowanym domu zaraz wprost od właściciela domu do wydzierżawienia. Liczbiński. ul. Kanałowa 17. zdw 27 339

2 pokoje
z ogrodem owocowym. kuchnia. nad jeziorem. Bnin. 30 minut od Poznania autobusem. oddam. — Czynsz miesięczny 65 zł. kaucja 750 zł. F. Chwilkowski. Śrem. zdw 27 342

14 DZIERŻAWY

Skład
kolonialny oraz 7 mórg roli ewil. też pojazdy omnibusowe do dworca z powodu zmiany stosunków natychmiast do wydzierżawienia. Potrzeba 4-7.000 zł. Paweł Rybakiewicz. Wieleń. pow. Czarnków. zdw 25 274

Hotel
pierzwszorzędny. jedyny na miejscu. miasto powiatowe. gdzie gimnazja. letnisko. port rzeczny i ożywiony ruch statków wydzierżawi tanio właściciel z powodu stosunków rodzinnych. Adres wskaże „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 9 414-53.318

Poszukuje
się dzierżawy składu z mieszkaniem 2-3 pokojowym w Poznaniu lub na Pomorzu. Warunki czynsz dzierżawy miesięcznej ewentualnie kwartalnej. Spieszne zgłoszenia do Kurjera pod nw 8 906

Domek
blisko Poznania wydzierżawie. objęcie 1.000. 3 lata dzierżawa zapłacona. Ratajczak. Poznań. Plac Sapieżyński 2 a. III. zdw 27 321

Hotel
wydzierżawie na 10 lat. z urządzeniem. pełnym wyszynkiem. wtem 17 ubikacji. w mieście powiatowym dzierżawa miesięczna 100 zł. Bartmiński. Warszawa 30 a. zdw 27 269

Dzierżawa
240 mórg wtem 60 łaki I. kl. żywy martwy inwentarz nadkompletne. duże zapasy szkła. kościół. kolej. autobus. mleczarnia miejscu. objęcie 30.000 Zgłoszenia Strabel. Poznań. Wierzbicice 43 zdw 27 301

Piekarnię
wprost od gospodarza wydzierżawia. Oferty Kurjer zdw 27 054

Który
z p. p. Akademików zechciałby za odpowiednim honorarium. towarzyszyć na balu 22. bm. inteligentnej rodzinie? Natychmiastowe oferty z podaniem adresu. ewentualnie nr. telefonu uprasza się składać do Kurjera zdw 27 311

Uwaga!
Pani! Pani!
Napiszcie Wam jakim sposobem mam i utrzymuje młodzieńca zdrową cere bez pudru i szminki. Proszę nadesłać znaczek na odpowiedz. Br. Wirska. Puszczykowo. n/Warta. zdw 27 251

Ottomar Neumann
podróżujący na portrety. już nie pracuje w moim zakładzie. — Wszelkie zlecenia i legitymacje jego unieważniam. B. Nowak. zdw 8779

21 ZGUBY

Zgubiona
książeczka wojskowa na nazwisko Bernhard Zenker. unieważniam. zdw 26 654

Żupańskiego nr. 3
Zgubiłem portfel bez pieniędzy od auta do bramy lub na schodach. Papiery bardzo ważne. — Uczciwego znalazcę upraszam oddać — II. piętro. Wasilewski. ul. P. Pietek. zdw 27 274

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz nadprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tar. kowska. plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 4 941

Przyjmuje
krzesła do wyplatania i naprawy parasole. Józef Narloch. Poznań. Zawady. blok III. zdw 25 142

Bilanse
księgowość. tania. fachowa. — „Centrala”. Wroniecka 3 telefon 27-47. godz. 10-2. zdw 26 738

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań. Gwarna 17. II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 26 395

Najpiękniejsze Najoryginalniejsze
kostiumy maskowe wypożycza jedynie „Femina”. Fredry 3. zdw 26 277

Najgustowniej
i najtaniej oprawa obrazy — Witold Leworski. Wrocławska nr. 36. Pw 8678-5.21

Fotografje
portrety artystyczne wykonują Bracie Pecherscy. Aleje Marcinkowskiego 8. telefon 39-55. zdw 8 835

Przepisywanie
na maszynie szybko. tania. telefon 55-63. zdw 90 843

Połozna
przyjmuje panie u siebie. pomoc położnicza troskliwa opieka. — Oferty Kurjer zdw 25 203

Grafologia chiromantka
przepowiada przeszłość i przyszłość z linii pisma i kart i cały stan życia. Św. Wojciech 2. parter. lewo. dom frontowy. zdw 27 208/9

Maskowe
kostiumy wypożyczam. Półwiejska 6. II. lewo. zdw 27 154

Synka
8 miesięcznego oddam za własne. Oferty Kurjer zdw 27 289

23 OŻENKI

Brunetka
uczciwa. ładna niebiedna. muzykalna. Wielkopolska szuka znajomości przystojnego pana od 30 do 40 lat chętnie lekarza. prawnika i t. p. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią. która się zwraca pod zdw 26 815

Inteligentna
pani. któraby zechciała być pomocną w składzie i zajęłaby się gospodarstwem domowym. najchętniej emerytką. ewentualnie z gotówką poszukiwana. Małżeństwo po poznaniu się nie wykluczone. Szczegółowe oferty możliwie z dołączeniem fotografii do Kurjera Poznańskiego zdw 27 093

Dla
krewnego oficera W. P. zajmującego poważne stanowisko. Wielkopolska. poszukuje w celu matrymonialnym pań od lat 25 do 35. Maitek dla wspólnego dobra pożądaną. Pośrednictwo krewnych lub znajomych mile widziane. Tylko poważne oferty z dokładnymi danymi uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdw 27 092

Wielkopolska
przystojna. inteligentna. bardzo elegancka. posiadająca parę kosztowności gotówki. pragnie poznać pana. również inteligentnego. wysokiego wzrostu. na dobrym stanowisku. ewentualnie samodzielnego dentystę na prowincji od lat 30-40. Cel matrymonialny. Oferty najchętniej z fotografią do Kurjera zdw 27 053

Dwie blondynki
zamożne. przystojne. inteligentne pragną poznać chłopców bardzo eleganckich wysokiego wzrostu. dobrego charakteru. poważnych na stanowisku. od lat 30 do 40 w celu matrymonialnym. Panowie. którym na szczęśliwym pościu małżeńskim zależy. zechcą łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 27 119 dla Janki i Marysienki.

Panna
ponad 30 lat. wesola. muzykalna. dobrze wychowana. gospodarna. religijna. posiadająca kompletne 4 pokojowe mieszkanie oraz gotówkę. znudzona samotnością pragnie nawiązać korespondencję w celu zamałżeństwa. PP urzędniczy. kupcy na lepszych stanowiskach zechcą łaskawie swe oferty skierować do Kurjera zdw 8967

Inteligentna
starsza panna pozna starszy. doświadczonego kupiec w celu matrymonialnym. Gotówka 6-8.000 zł wymagana celem otwarcia interesu. Spieszne oferty Kurjer zdw 27 172

Siostra
moja. elegancka. wysoka. przystojna. ciemnoszatyńska. posiada 12.000 zł. pozna pana na stanowisku. wysokiego wzrostu. od lat 25 do 35. Zgłoszenia tylko z fotografią Kurjer Poznański zdw 27 234

Czwartki
niatki. soboty. stale w Poznaniu. Hotel Centralny. ul. Franciszkańska. Piotr Mrówka. zdw 27 277

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach Katakta 1. II. piętro. zdw 99 990

Szkoła tańców
Stelli Kledekiej Poczta 20 telefon 33-20. Pw 6118.6.11

English
gives specjalist. Oferty Kurjer zdw 26 512

Pedagogiczna Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka 24. 2. rozpoczynam kurs 16 tańców nowoczesnych włącznie z narodowymi. głównie: mazur. oberek. tango. blues. boston. Plastyka dla dzieci. gwarancja wyczerpania. Zgłoszenia lekcje osobiste każdego czasu. Fr. Ratajczak. Dom Rzemieślniczy 219. Kw 1 630

Polonista
i mat. fizyk przygotowują do egzaminów wstępnych I-VI kl. gimnazjalnej włącznie. godziny przed i po południu. Polski. fizyka. chemia również dla VII i VIII. Honorarium niskie. Wskaże Kurjer zdw 27 155

Francuskiego
udzielam tanio. Oferty Kurjer zdw 27 166

Tango
nowoczesnego walcu uczy w 2 godzinach Piotr Mikołajczak Poczta 20 zdw 25 971

Tani kurs tańców
Opaliński. Mielżyńskiego 1. II. 6.30-9. zdw 27 064

Kto
udziela polskiego? Zgłoszenia z warunkami Kurjer zdw 27 145

Angielka
rodowita udziela lekcji. konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 149

Udzielam
lekcji języka niemieckiego i polskiego. Rutawska. Wrocławska 35. zdw 27 169

Kursy
kroju. szycia. dzienne. wieczorne. Sw. Marcina 18. III. lewo. zdw 27 177

Nauczycielka
poszukuje posady zaraz. przygotowanie do czwartej gimnazjum. Oferty nadawać Kurjer Poznański zdw 27 074

25 MUZYKA

Pianista
salonowo-jazzbandowy pierwszorzędny. wolny Oferty Kurjer zdw 26 708

Na fortepianie
udzielam lekcji gry. również wieczorami. także panom. Pianino do ćwiczeń do dyspozycji. Ul. Św. Józefa 9 a. parter na lewo. zdw 26 986

Gry
na mandolinie pragnę się uczyć. Oferty z podaniem wynagrodzenia do Kurjera zdw 27 047

Duet damskiego
prima od 1. 3. poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera dwt 4 262

Kwartet
lub trio. dobrze zgrany. potrzebny od 1. 3. do większej kawaleri na Pomorzu. Zgłoszenia z podaniem warunków do „Par”. Teruń. Szeroka 46. pod nr. 264. Pw 9435-64.64

Duet
pierzwszorzędny koncertowo-damscy wolny. Włocławek. Cafe Imperial. zdw 27 344

27 SZUKA PRACY

Techniczna dentystyczna
samodzielną w oprawy i technice poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 27 120

Magister
farmacji z kilkunastoletnią praktyką poszukuje zastępcę lub stałej posady od 1 marca. Oferty Kurjer zdw 26 432

Szofer - kowal
kawaleria lat 28. z ukończ. kursem wojsk. kucia koni poszukuje posady. miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 25 812

Ogrodowy
starszy z długoletnią praktyką przyjmie posadę w wili do elecia drzew portiera lub jakakolwiek inną zaraz lub później. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera zdw 99 364

Nauczycielka
wychowawczyni znająca metodę freblowską. robotki i szycie poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 26 799

Księżkowa
pracująca 6 lat w przedsiębiorstwie zbożowym. szuka posady — Oferty Kurjer zdw 27 016

Pomocnik handl.
branży kolonialno-żelaznej zwol. z wojska. szuka posady jako ekspedjent lub w biurze. Łaskawe oferty uprasza pod W. Napieralskiego. Wasowo. p. Nowy Tomysl. zdw 26 977

Technik
dentystyczny sumienny w pracy. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 27 030

Księżkowa
biegła poszukuje posady (najchętniej na wsi) Zgłoszenia Kurjer zdw 98 620

Starsza służąca
poszukuje miejsca do wszystkiego do starszych państwa za skromnym wynagrodzeniem. ostatnio miejsce 7 lat łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 26 698

Ekspedjentka
z branży piekarsko-cukierniczej szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 27 356

Pokojuowa
z pierwszorzędna obsługa poszukuje posady od 1. 3. Oferty Kurjer zdw 27 089

Książkowość
reguluje. praktyczna organizuje. bilanse ustawia. nadzory i ugody przeprowadza doświadczony księgowy. Wyjeżdża również na prowincję. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 27 089

Który
z pp. frzjerów przyjmie panienkę 16-letnią w naukę? Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 26 907

